This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

STANFORD
LIBRARIES

This is an authorized facsimile of the original book,
and was produced in 1978 by microfilm-xerography
by University Microfilms International
Ann Arbor, Michigan, U.S.A.
London, England

Standard Facsimile of the original book
filmed in 1975 by microfilm-xerography
University Microfilms International
Ann Arbor, Michigan, U.S.A.
London, England

STANFORD
LIBRARIES

This is an authorized facsimile of the original book,
and was produced in 1978 by microfilm-xerography
by University Microfilms International
Ann Arbor, Michigan, U.S.A.
London, England

authorized facsimile of the original book
produced in 1973 by microfilm-xerography
University Microfilms International
Ann Arbor, Michigan, U.S.A.
London, England

GABRIELIS NAVDÆI

PARISINI,

Eminentiſſimorum Cardinalium;

FRANCISCI à BALNEO,

FRANCISCI BARBERINI,

IVLII MAZARINI,

ac demùm Sereniſſimæ

CHRISTINÆ - ALEXANDRA

gina Suecorum, Gothorum & Vandaloru

BIBLIOTHECARII,

EPISTOLÆ,

Nunc primùm in lucem prodeunt.

GENEVÆ,

umptibus IOH. HERMANNI WIDERHO

MDCLXVII.

me, quòd Vir Clariſſimus GABRIEL NAVDÆVS vicennium propè poſt obitum modò Te adeat, ac in Tua inſtructiſſima Bibliotheca memoriam ſui perennare ſtudeat, tuiſque ſub auſpiciis vniuerſum Orbem Literarium perluſtrare contendat, quandoquidem Epiſtolarum lectitatione mirum in modum delectaris, Auctorum mentem longè ſinceriùs expiſcaturus inde,

ILLVSTRISSIMO,

Nobiliſsimoq́ Viro

HENRICO LVDOVICO

HABERT,

EQVITI DOMINO DE MONTMOR, COMITI CONSISTORIANO, AC LIBELLORVM SVPPLICVM PROTO-MAGISTRO.

MIRARI noli, *Literarum & Literatorum Mecanas Ampliſsi-*

me, quòd Vir Clariſſimus GABRIEL NAVDÆVS vicennium propè poſt obitum modò Te adeat, ac in Tua inſtructiſſima Bibliotheca memoriam ſui perennare ſtudeat, tuiſque ſub auſpiciis vniuerſum Orbem Literarium perluſtrare contendat, quandoquidem Epiſtolarum lectitatione mirum in modum delectaris, Auctorum mentem longè ſinceriùs expiſcaturus inde,

de, quàm ex Oratoriis eorum Operibus quantumlibet perpolitis: Adde quod ipſum Naudæum, in Viuis cùm eſſet, eruditè loquentem tuis in Ædibus audire non ſemel ſuſtinueris, ab eóque varios variis de rebus conſcriptos pellegere libros, ſtyli elegantiâ & veritatis amore ſupra modùm luculentos, quorum ſingulari præſtantiâ per ora virûm volitare cœpit, &

Muſarum Patronos omnes ſibi conciliare, ſuas diuitias Eruditos docens, ſuas delicias Principes, atque Reges ornamentá ſua, dum Bibliothecas illuſtres tot excitauit, ordinauit & curauit, librorum editiones varias, nomenclaturas ac pretium memoria tenens, quot ſingula tulere Sæcula. Per ipſum enim vixiſſe libros & librorum ſummum helluonem fuiſſe

nul-

nullus ignorat, licèt eorum ſuaui ſucco nunquam ſaturatus, atque laudum plenus, quantum homini fas eſt, febris fuerit extinctus Abbauillæ, prout videre eſt in eius Elogio & Epitaphio equentibus. Quare tenerrimum illum in Literatos amorem tuum enixè deprecor, vt Opus hoc poſthumum beneuolè velis ſuſcipere, tum ob

Iatrophyſicas Quæſtiones in eo excitatas, tum ob Auctoris, cui non parùm fauebas, & Amicorum ipſius, nominis haud parui, ad quos illæ familiares diriguntur Epiſtolæ, amœnioribus Parnaſſi floribus adornatæ; ſplendorem. Gaudebunt ſuperſtites illi, gaudebis & ipſe plurimùm Naudæum inſuper Reipublicæ Literariæ hiſtoriam

ſine

ſine fuco contexentem audire; illius Epiſtolica ſiquidem conuerſatio ſignificat etiam quidquid in toto Muſarum ambitu peragatur, quid Auctores hi moliantur, quid illi patrarint, quid & edant illi. Quapropter non aſpernaberis, vt ſpero, *Vir Incomparabilis*, ſingularis obſeruantiæ erga Te meæ ſpecimen hoc tenue, neque dedignaberis illud

DEDICATIO.

pro tua bonitate tanquam præludium propenſiſſimæ noſtræ in tua voluntatis obſequia.

Addictiſſimus, ac humillimus tuus

ANTONIVS DE LA POTERIE.

TYPOGRAPHVS LECTORI, S.

NON requires, opinor Beneuole Lector, quam prelis Pariſienſibus Epiſtolarum hoc Opus non habeas demandatum, Auctoris vti partem habes Elucubrationum maximã, quando noueris nihil ab Autographo, quem habeat An-

[illegible]onius Poteria, characteris illius interpretator non ignarus, mutilatum, nec ab eodem Exſcriptore quidquam omiſſum, ſicuti facilè dijudicare poteris, ſi cupias ipſummet Autographum, nunc aſſeruatum in Bibliotheca Illuſtriſſimi Domini Henrici Ludouici Haberti Monmorij Libellorum Supplicum Magiſtrorum Decani, inter Clariſſimorum Virorum raros Codices Manuſcriptos, huic Editioni noſtræ cōferre.

ferre. Neque verò requires, quare ferè vicennium ab Auctoris interitu jam ſolùm in lucem prodeat hoc opus, ſi etiam noueris ſumptus neceſſarios ad omnia illius vnum in corpus edenda Opera ſuperfuiſſe; curam Editionis acceptatam fuiſſe à Doctiſſimo, Dilectiſſimóque ſuo amico, Reuerendo Patre Ludouico Iacob à S. Carolo Cabilonenſi, Ordinis Carmelitarum, Regi Chriſtianiſſimo à Conſiliis & Elemoſynis, qui,

quod potuit, eius in commendationem egit, & collegit à Viris clariſſimis, redegítque vnum in Libellum typis elegantiſſimis Cramoſianis, anno MDCLIX. *ſub hocce Titulo*, V. Cl. Gabrielis Naudæi Tumulus, complectens Elogia, Epitaphia, Carmina tum Latina, tum Gallica variorum Cl. Virorum, cui acceſſit Catalogus omnium Naudæi Operum. *Ex quo Libello decerpſimus ad tanti*

Viri

Viri vitæ ſufficientem noti-tiam eiuſmet Elogium à Cl. Viro Petro Hallæo eloquen-tiſſimo Oratore, Iuris v-triuſque Doctore & in Aca-demia Pariſienſi Regio an-teceſſore & Poëta, necnon Epitaphium à nominato R. Patre Ludouico Iacob. Hor-tatus eſt etiam ſæpiſſimè ad Editionem Operum Nau-dæi peragendam Adamus Frame Zelle, eius Amanuen-ſis, tum ex mandato in vlti-mis, tum ore & ſcripto, quo-

niam cum ipſo varias, comitis in ſpeciem, potiuſquam Amanuenſis felices per Europam ſuſceperat peregrinationes ad ingentem illam Eminētiſsimi Cardinalis Mazarini locupletandam Bibliothecam, ac demùm ordinandam illam Sereniſsimæ Chriſtinæ Reginæ Suecorum, Gottorum & Vandalorum; quapropter ſpem Editionis Operum Patroni ſui videns emortuam, hoc Opus Epiſtolarum ſepeliri noluit in tenebris,

bris, ſed illi lucem quæſiit
ſupradicto Poteria, Conſo-
brino ſuo, lectu difficilem ill
conſignando Autographum
ad ipſummet enodandum
atque deſcribendum, vt Ty-
pographicis inſeruiret operis,
quod eo pridem in Literato-
amore confecit, quo Celeber-
rimi Patroni, heu! quondam
ſui, Petri Gaßendi Opera in
folio, ſex in Tomos diuiſa,
Lugduni nuper accurauit &
emendauit, quibus eſt præfi-
xa Illuſtrißimi Domini Mō-

moryj Præfatio & ſummi illius Philoſophi Vita ab ingenio, doctrináque ornatiſſimo, Samuele Sorberio. Debes etiam plurimum, Beneuole Lector, *curis doctiſſimi Caroli Sponij, Doctoris Medici Lugdunenſis, qui Literatorum in gratiam, ac ſpeciatim Eruditiſſimi Guidonis Patini, in Academia Pariſienſi Medicinæ Regij Profeſſoris ſui cariſſimi, Auctoris Amici ſingularis exſecutus eſt quod potuit ad difficiliora*

Ad Lectorem.

ſcriptionis enucleandæ, & ad hanc Editionem accelerandam. Auctoris latinitatē efferre non conamur impræſentiarum, quia manifeſtam omnibus eſſe putamus tum ex juuenilibus eius, tum ex virilibus Opellis, quæ politioris vbique Romanæ Gentis elegantiam ſapiunt; quare hacce fruere, quam ſi benignè excipias, animum dabit ad Volumen alterum Epiſtolarum ad Clariſſimos alios viros ſcriptarum,

s nanciſci nondum po-
nus, publici juris facien-
n; ſpem enim ejus nobis
t Poteria. ſtudio flagrans
deceſſo Rempublicam
uandi Literariam.

Vale interea.

GABRIE-

GABRIELIS NAVDÆI

ELOGIVM,

A Cl. V. Petro Hallæo I. V. D. & in Academia Pariſienſi Regio Anteceſſore & Poëta.

QVÆ ad inſignem eruditionẽ comparandam præſidia conferunt, GABRIELI NAVDÆO fermè univerſa adfuerunt; Patriæ &

ſæculi eruditio, ſolers ingenium, indefeſſus in ſtudio labor, otium, librorum copia, cultiſſimorum hominum conſuetudo, & mira in ſcribendo facilitas. Hoc ineunte noſtro ſæculo natus eſt Pariſiis in Parochia Sancti Mederici, ex honeſtis parentibus, qui puerum à tenera ætate lectitandis libris ultrò addictum, & apprimè diſcendi cupidum, omni curâ ac diligentiâ educandum

dum eſſe ſtatuerunt. Itaque, ubi per ætatulæ vires licuit, virorum Religioſorum familiæ ad pietatem & ad ſtudiorum elementa inſtituendum protinus ab iis commendatus eſt: tum Academiæ Pariſienſi traditus, humaniores literas hauſit avidiſſimè, ac duos illius temporis celeberrimos Philoſophos, Ianum Cæcilium Freyum, & Petrum Padetium, eâdem animi alacritate audivit,

Artiúmque lauream ſatis maturè meruit. His communibus ſtudiorum fundamentis feliciter jactis, quam ædificii formam ſuperſtrueret, dubius tantiſper hæſit. Sublimitatem Theologiæ & ejus præmia Amicorum quidam oſtentaverant: ad Philoſophiam tamen & Medicinam deflectere maluit. Itaque ſtudiis utriuſque deinceps totus incubuit, ut Phyſicæ compa-

parandæ & variis libellis conſcribendis, quorum nonnulli jocantis, multáque rerum cognitione luxuriantis ingenij vim & naturam, aliqui eruditionis in Adoleſcente jam maturæ fructum oſtendebant, ſe parem præſtiterit. Ea res illum protinus inſignem famâ extulit. Henricus Memmius in Senatu Præſes infulatus, qui ſcientiæ culmen attigiſſe vulgò dicebatur, ac

doctos præclaráque inge-
nia, quorum vis ingens
tum effloruit, præmiis ad
ſe vel amicitiâ alliciebat,
NAVDÆVM aliquandiu de-
tinuit. At cùm ipſe Medi-
cinæ cepto ſtudio fortiùs
inſiſtere meditaretur, Pa-
tavium, quæ omni ſtudio-
rum genere florentiſſima
Italiæ civitas eſt, ſe con-
tulit; unde ſuum opus
omni curâ promoventem
patris interitus, rerúm-
que domeſticarum ratio
ante

ante vertentis anni metas invitum revocavit. Agebat eà tẽpeſtate XXVIII. ſuæ ætatis annum, quo præclarum ingenii, eloquentię & eruditionis ſpecimen edidit. Scholæ Pariſienſi jampridem in more poſitum eſt, Oratores ferè in ſingulis Facultatibus deligere qui egregiarum Artium candidatos, per biennium publicis certaminibus comprobatos, ſtadio, quod iiſdem

ad Doctoris gradum & decus aſpirantibus ex more decurrendum eſt, dimiſſos, in ſolemni civitatis concurſu, ſingulos publicè commendent. Eam tũ provinciam NAVDÆO Medicorum Schola communi conſenſu impoſuit, nec expectatione ſuâ excidit. Ipſe enim id muneris tantâ induſtriâ, tantáque famâ implevit, vt, cùm propter abſentiam ſtadii ſcholaſtici intra proxi-

mum biennium decurrendi finibus excluſus fuiſſet, ad illud tamen cum aliis, qui jam propè medium confecerant, ab univerſo Collegio admiſſus ſit, ac munera non exiguo pretio digna ipſi oblata ſint, à quibus abſtinuit. Ex eo egregiâ nominis gloriâ inclytum Petrus Puteanus, ſanctiſſimus literarum hoſpes, decus & fautor, Ioanni Franciſco Cardinali à

ELOGIVM

Balneo eminentiſſimo S. R.E. Principi commendavit, à quo protinus in familiam adſcitus, amplisſimæ Bibliothecæ procurandæ præpoſitus, & ab epiſtolis Latinè conſcribendis habitus eſt. Deinde verò cùm jus ac ſtipendium Archiatri Regii Princeps Chriſtianiſſimus Ludovicus XIII. ipſi conceſſiſſet, Doctoris Medici inſignia in Academia Patavina publicè

& ho

& honorificè promerita recepit, quibus novam dignitatem adornaret. Cùm decennium & egregiam induſtriam in honorato illo contubernio conſumpſiſſet, & eo nomine Cardinalium Collegio probatiſſimus fuiſſet, non caruit, qui ſuo Mœcenate, quem mors ipſi eripuit, deſtitutum, & reditum in Galliam meditantem retineret. Cardinalem Antonium Barberinum, pro-

nâ ſummi Pontificis
bani VIII. cognatione
amicitiâ illuſtrem co-
maluit. At Cardinali
chelio, cujus conſiliis
Gallicæ tum regeban-
, ejus operam requiren-
is relictâ protinus Ita-
tanti viri voluntatem
ui neceſſe habuit. Ejus
nen conditione diu vti
evi enim pòſt interiit)
n potuit. Rurſus igitur
cuum Cardinalis Ma-
inus, in quem Anna
Au-

experti.) Exinde turbis civilibus rerum arce Regníque finibus ejectus eſt idem Cardinalis: cum eodem ceſſit & ipſe NAVDÆVS, ſed interjecto tempore, & in regionem longè diſſitam diſtractus. Chriſtina Suecorum Regina inaudita, ſi ſexum ſpectes, variæ eruditionis fama per orbem celebrabatur, & ad ſe, quos poterat, egregiè literatos ſibi notos, quà literis, quà

præmiis evocabat. Ipſa quoque Bibliothecam diligentia & ſumptu non mediocri ſibi inſtruxerat. Ad eam, ordine digerendam & ditandam NAVDÆVS ab eadem invitatus, eò, concedente Cardinali Mazarino, profectus eſt: ſed cùm rei propoſitæ neceſſariam operam naviſſet, tædio illius Aulæ, cujus priſcam ſimplicitatem ac fidem nonnulli literati, gratiam malis artibus na-

cti, corruperant, Patriæque recepta tranquillitate pacatóque civium diſſidio, reſpirantis deſiderio affectus, ad reditum ſe comparavit. Auctus itaque præmiis, & à Regina honorificè dimiſſus, in viam ſe dedit: ex cujus labore collectam febrim paſſus, in Galliæ lumine apud Morinos in oppido, cui * Abbatis-Villa nomen eſt, ad Somonam an-

* *Abbeville en Picardie.*

EPITAPH. AVTHORIS.

BERRIMO. HENRICI. MEM-
MII. SENATVS. PARISIENSIS.
PRÆSIDIS. INFVLATI. PRI-
MVM. DEINDE. EMINENTIS-
SIMORVM. PRINCIPVM. S. R.
E. CARDINALIVM. IOANNIS.
FRANCISCI. A. BALNEO. AN-
TONII. BARBERINI. SVMMI.
PONTIFICIS. VRBANI. VIII EX.
FRATRE. NEPOTIS ET. IVLII.
MAZARINI. REGVM CRISTIA-
NISSIMORVM LVDOVICI. XIII.
ET. XIV. ARCANORVM. CO[N]-
SILIORVM. ARBITRI. TA[N]-
DEM. CHRISTINÆ. SVEC[O]-
RVM. VANDALORVM ET. G[O]-
THORVM. REGINÆ. BIBLI[O]-
THECARIO. VIRO. RELIGI[O]-
NE. PIETATE. MORVM. INT[E]-
GRITATE. ET. ANIMI. CA[N]-
DORE. VERE' CONSPICV[O].
VINDICI. VERITATIS. FOR-
TISSIMO. FIDELISSIMO. OM-
NIBVS. LITERATIS. AMICO.
SCRIPTORI. VARIORVM. LI-
BRORVM. VTROQVE. IDIOMA-
TE. ERVDITISSIMO. REDVCI.
EX. SVECIA. ABBATIS·VILLÆ.
APVD. MORINOS VIOLENTA.
FEBRE. CORREPTO. POST.

:miis evocabat. Ipſa
oque Bibliothecam di-
entia & ſumptu non
diocri ſibi inſtruxerat.
eam, ordine digeren-
n & ditandam NAV-
VS ab eadem invitatus,
concedente Cardinali
izarino, profectus eſt:
cùm rei propoſitæ ne-
ſariam operam naviſ-
tædio illius Aulæ cu-

cti, corruperant, Patriæ-que recepta tranquillitate pacatóque civium diſſidio, reſpirantis deſiderio affectus, ad reditum ſe comparavit. Auctus itaque præmiis, & à Regina honorificè dimiſſus, in viam ſe dedit: ex cujus labore collectam febrim paſſus, in Galliæ lumine apud Morinos in oppido, cui * Abbatis-Villa nomen eſt, ad Somonam an-

* *Abbeville en Picardie.*

GABRIELIS NAVDÆI EPITAPHIVM.

D. O. M.

GABRIELI. NAVDÆO. LVTE-
TIÆ. PARISIORVM. IN. S.
MEDERICI. PAROCHIA. HO-
NESTIS. PARENTIBVS. IV.
NONAS. FEBRVARII. ANNO.
M. DC. NATO. MEDICO. PA-
TAVINO. AC ROMANO. RE-
GIO. ACADEMICO. HVMORI-
STÆ PERPETVO. ABSTEMIO.
CANONICO. VIRDVNENSI.
PRIORI. ARTIGIÆ. APVD LE-
MOVICES. INTEGERRIMO.
PHILOLOGO. EXIMIO. POETÆ.
A NATVRA. FORMATO. CVL-
TORI. MVSARVM. CELE-

BER-

51,386.73,542.
Clauio Medico 8,33.
Colle Medico 16,78.21,129.
Criuellato Medico 57,434.
Diodato 18,94.89,665.
Durando Antiſtiti 32,264.
104,752.109,773.
Erythræo 93,694.97,721.
98,729.99,731.103,749.
105,755.
Fuſelet 1,1.2,4.3,11.4,13.
Gaddio 86,644.111,780.
Gaſſendo 23,142.26,190.28,
221.37,292.46,349.56,
421.

Gaudentio 87,650.88,657. 90,667.102,740.
dela Grange Medico 5,16.
Heinſio 94,701.
Holſtenio 53,408.
Hoyo 96,714.
Humoriſtarum Academia 114,799.
Iouuin Medico 9,38.
Lagneau Medico 15,76.
Liceto 50,371.72,531.77,581. 78,586.81,610.83,629.91, 676.
Moreau Medico 6,18.10, 44.12,52.25,179.

Moreau

51,386.73,542.
Clauio Medico 8,33.
Colle Medico 16,78.21,129.
Criuellato Medico 57,434.
Diodato 18,94.89,665.
Durando Antiſtiti 32,264.
104,752.109,773.
Erythræo 93,694.97,721.
98,729.99,731.103,749.
105,755.
Fuſelet 1,1.2,4.3,11.4,13.
Gaddio 86,644.111,780.
Gaſſendo 23,142.26,190.28,
221.37,292.46,349.56,
421.

Seruio Medico 36,285.45,
347.75,565.
Slingelando 69,516.
Suareſio 110,776.
Taurello 108,767.112,783.
Thomaſino 49,364.
Tortoletto 60,455.
Vbaldino 33,267.54,413.
74,553.
Vecchianello 71,527.
Veſlingiô Medico 42,324.
66,493 70,519.
Voſsio filio 115,809.
Zacchia Medico 48,358.

EPISTOLÆ GABRIELIS NAVDÆI PARISINI.

I.

Erudito Iuueni & Amico ſingulari, Domino Fuzelet, S.

Aurelias.

SI vales, valeo, tuas eodem die, quo & Politicam, accepi literas, quibus me de felici, fauſtóque aduentu & bona valetudine tua certiorem feciſti; quod certè tanta alacritate geſtiens accepi, quantâ priùs animi conſter-

natione mœſtus, in deſcribendæ Politicæ deſperationem fermè incideram: hanc tamen bono tuo fauente Genio nactus in majori charta vt Collectaneorum noſtrorum partem aliquam faciat, deſcribere aggredi[illegible]r. Eam & ſi quid hoc anni vertentis principio habeam, Strenarum vice, dummodò literis expoſtulas, accipere poteris. Scripta & pecuniam Domino Rolando, nunc in Collegio Craſſinorum Tullij facetias ex ſecundo de Oratore (vt ipſe loquitur) venundanti, ſtatim a diſceſſu tuo tradidi. Dominus Champagne ea, quæ Ieſuitarum ſunt, habet, quorum Pater Monot hoc Brumali tempore verſatur in aguis: Proximus auroræ claſſicus in antiquitatibus Ægyptiorum diſquirendis, veſpertinus

verò

verò in funeribus & ſacrificiis tradendis, quos Tractatus tibi & mihi meto; reliqui, Academiæ Claſſici fulmineo veluti ictu percuſſi ſtupent & auriculas demittunt, ex Philoſophis neſcio qua ratione Dominus Frey coruos deluſit hiantes, Dominus verò du Val Annotata tradit ad Politicam Ariſtotelis; hi ſunt flores & purpuræ hac in Vrbe vernantes, hæ ſtudioſorum amœniores deliciæ, ex quibus tibi Amicorum optimo & alteri veluti conſanguineo, ſertum variegato florum colore & genere diſtinctum colligam, offeram, vt Aurelianenſis doctrinæ & eruditionis floſculos mihi ad illius ornatum & veluti Corollarium communices, per Tutelares amicitiæ Deos enixè rogitans, nec eſt quod literarum diſtinctione illud

particulare reddam quod eſt duobus commune & cùm ſis mihi vnicus & ſolus inſtar omnium Amicorum veluti Coryphæus,

Præteritis melior, majórque futuris,

Idcircò vt hæc Epiſtola ſit noſtræ amicitiæ ſigillum & veluti teſſera obſecro & obteſtor,

Nam te fraterno complectar ſemper amore,
Redde vices, fratrem méque putato tuum.

Euryalo & Piladi quoad viuet quaſi Niſus & Oreſtes, Gabriel Naudæus: Pariſiis ſcribebam 4. Octobris, Anno ætatis & ſæculi 18.

II

Eidem.

VT primùm apertâ tuâ mellitos verborum globulos & ad ter-

ad tergum vſque decurrentes lineas vix dum finitas conſpexi, Laconicæ breuitatis acumen feſtinantibus calamis relinquendum eſſe, ſtyliúmque prolixiorem Amicos inter amplexandum, ideóque ſingulis ad ſingula Epiſtolæ tuæ pereruditæ puncta mihi reſpondendum eſſe duxi, ſi priùs tamen ſitum & ſqualorem, quem ex renunciata improba valetudine tua contraxeram graui expoſtulatione abſtergere licuerit. Nunquid enim temeritatis & quidem jure maximo argui potes qui procul a Patria, Parentibus haud fretus, amicis nouis aut ſi quibuſdam nouis, innixus, omni ope, & conſilio deſtitutus herculeo nec irrito conatu (tecum enim vt ſeria ſic ſales miſcere lubet) caſtiſſimis ſororibus, Nympharum pul-

charrimis, aſſiduiſque gemini Montis incolis, per noctem inferre tentaſti. Debebas equidem ex hoc intelligere haud minimam impendere capiti tuo perniciem, quòd non tantùm Muſarum ſed & Mineruæ vires minuentis & Palladis pallorem immittentis preſidia hoc improbo labore perfringere ſtuderes, vt videlicet tot ſudoribus emiſſis, tot epotis lucubrationum fuliginibus tandem aliquando brauium virtutis & victoriæ tuæ ſignum conſequereris. Scio quidem bellandum eſſe vt in pace viuamus, laborandum vt quieſcamus, & quod ait Plautus *neceſſe eſt facere ſumptum, qui quærit lucrum*, quoniam vt habetur apud Caſſiodorum, *non eſt dignus coronari, niſi qui fortiſſimus meruit agnoſci.*

Nec

Nec jacet in molli veneranda ſcientia lecto,
Illa ſed aßiduo parta labore venit.

Quodque aſſerit Ouidius,

Fertilis aßiduo ſi non renouetur aratro.
Nil niſi cum ſpinis gramen habebit ager.

Excolendum tamen ingenium eſſe duco, non obruendum, & aliquoties ita relaxandum vt lubentiùs ad intermiſſa ſtudia conuolet, firmiùs inhæreat, attentiùs diſcat, fideliùs retineat,

Arcus & arma tua tibi ſunt imitanda Diana
Si nunquam ceſſes tendere, mollis erit.

Illudque commune Ciceronis ad Tyronem præceptum, *vt valetudinem curet*, tibi per amicitiæ noſtræ leges præcipere vellem

obſeruandum; cui etiam vt lubentiùs incumbas, facit ipſa per ſe bona valetudo, res omnium hominibus chariſſima, qua deficiente nec valent ſtudia, nec prodeſt doctrina, nec juuat ſapientia. Cur igitur eam ita contemptui habes vt toto virium conatu, tota mentis animique contentione perdiu & pernox, ſaltem quantum ex tuis literis conjicere poſſum, ei aduerſa ſi quæ alia Iuriſprudentiæ ſtudia conſecteris, imò ſequaris. Hanc ob rem factum eſſe exiſtimo, vt citiùs mihi, quàm vrgeret neceſſitatis meæ ratio, libros quoſdam remiſeris, ne videlicet tibi hæc ſtudia feſtinanter proſequenti, & arduum virtutis callem contendenti impedimento forent, & oneri. Hos tamen, quod obiter monendum eſt, non ita ſquallidos, putreſ-

putreſcentes & à priſtino ſtatu commutatos inueni, vt tot mihi deprecatoriæ ſatisfactionis paginæ deberentur, vrbanitatis Aulicæ, fucatæque amicitiæ obſequium potius, quàm veræ dilectionis teſtimonium. Quod ſupereſt mandatis tuis ita morem geſſi, vt quaterniones Domini le Normand, qui tunc temporis Aurelias profectus erat, eius ſeruo tradiderim; & Pœmation a te concupitum non ſine ope ſudaui ſaliua intincti deſcripſerim, hoc illud cum aliis quibuſdam Beatæ Virginis elogiis ex Textore & Patribus velut Soteria, addito eleganti cujuſdam Ieſuitæ verſu in mille modos volubili cum præſenti accipies, quæ omnia tibi aliquid in eius laudem meditanti, molientive auxilio eſſe poterunt, atque meæ ve-

cunque res ſe habeant, propenſæ in te voluntatis, officijque teſtimonium, cuius vt perpetuò memoriam atque recordationem ſeruo, ita etiam in illius obſequium ex multis diuerſisque Lectionibus publicis Tractatum Domini Grangierij de Magiſtratibus Franco-gallis, fœtum tamen Autographum Paſſeratij, quem tibi deſcriberem ſelegi, idem de Oraculis te facturum exiſtimans, quem ſi hûc deſcriptum tranſmittere velis, quemadmodum mihi pergratum feceris, ita etiam me non agnoſces ingratum. Vale, Tuus ex toto Gabriel Naudæus. Pariſiis 20. Nouembris 1618.

III.

Eidem.

SI vales, valeo, expectatam tuam, nec adhuc acceptam Epiſtolam, quæ me de bona valetudine ſtudiiſque & negotiis tuis certiorem faceret, vehementer doleo; nec ſatis mihi notum eſt, quid in hac difficultate cogitare debeam, neque enim tibi negotia & ſtudia eſſe puto, vt vel tantillum temporis ſpatium ſcribendis literis ſine inſigni, magnóque illorum detrimento condonare nequeas, & multò minus negligentiâ & obliuione noſtri, ad illud te adductum puto, vt vix ſumptæ Muſa tabellæ,

Imponat pigras penè coacta manus.

Morbo igitur illud ad ſcriben-

dum eſſe mihi perſuadeo, quo in caſu nondum adhuc errori te ſubducere potes, cùm multi amanuenſium vice tibi poſſint eſſe ſodales. Quidquid ſit, ſi negotijs aliquid peccaſti, otium tibi impoſterum opto, ſi negligentiâ diligentiam, ſi morbo, quod Deus auertat, ſanitatem. Hoc ſolùm rogo vt frequentiùs mihi reſcribas, & florilegium iſto vernali tempore rerum Academicarum nobis contra ignorantiæ fœtorem profuturum inſtituas, vt noſtris laboribus veluti alis per acta ſtudiorum librati poſſimus nos tollere humo, victoreſque virûm volitare per ora. Quamobrem, vt æmulo, ſi non pari conatu, quantum in mea ſitum erit poteſtate, in Paleſtra deſudantem ſequar, Tractatum de Sibyllis deſcripſi, idem de anti-

tiqui-

tiquitatibus feci, idemque poſtea de Geographia & Horographia Domini Frey facturus ſum, omiſſis, quos alij tradunt, ſimilibus libris; turba enim onerat diſcentem, non inſtruit, multóque ſatius eſt paucis ſe erroribus tradere, quàm errare per multos, vt rectè monet Seneca. Meteora ſi mihi ea, vt in majori charta deſcribam tranſmiſeris, poſt reditum tuum tibi cum Politica reſtituentur, quod vt facias & tibi hoc peſtilenti tempore caueas, rogo. Tuus ex ære & libra Gabriel Naudæus. Pariſijs 1. Iunij 1619.

IV.

Eidem.

QVòd non impunè nugas & deliramenta noſtra, literas videlicet acceperis, hoc officij,

ſimulque de Geographia, Græciſque diſſertationibus Philoſophicis Domini Frey hîc a me non accipies, cùm de ipſis tutiùs poſt redditum te nobis, Meldas proficiſcentes ad itineris leuamen confabulari poſſimus. Accelera igitur, feſtina & poſt tot exantlatos labores Patrem, Patriamque ovans & coronatus reviſe, méque deſiderio tui languentem & penè confectum, quoniam anima magis eſt vbi amat, quàm vbi animat, mihi tandem redde. Vale, tibi & tuis omnibus: tuus Gabriel Naudæus. Pariſijs 17. Iulij 1619.

V.

Doctiſſimo Medico, Domino de la Grange.

INdulgebis, opinor, Amicorum doctiſſime, & negotiorum

multi-

multitudini incœptóque & vix ad vmbilicum perducto labori facilè condonabis, ſi dum me totum ſibi vendicat violenta quædam cogitatio de ſummis viris ab artis funeſtæ magiſterio, Magorúmque contubernio liberandis, dum Typographorum officinæ iatranti veluti ſtomacho penſum, dum amicorum vota felicem conatum, dum ipſe laboris & tædij finem deſidero, perelegánti tuæ & admodum comptæ hac tantùm breui & inelaborata verborum ſerie, voluntati verò & mandatis librorum, quos a me deſideras, tranſmiſſione, reſpondere poſſum, donec eiuſmodi ſtadio piè ſaltem ſi non feliciter emenſo, & a grauioribus curis liber & vacuus, totus amicitiæ noſtræ, ſtudijs officijſque humanitatis promouendæ in-

cumbam, méque toto pectore tibi deuinctum, nec opera ſequi nec feſtinante calamo demonſtrem. Vale: dabat Pariſijs majori nexu quàm conſuetudine, tuus Gabriel Naudæus, die 4. Menſis Aprilis anni 1625.

VI.

Doctiſſimo Viro Domino Renato Moreau Medico Pariſienſi.

Lutetiam

IRaſceris forſan, aut ſaltem dolebis, Vir Doctiſſime, quòd is ego, qui tibi longos excurſus & ad tergum vſque decurrentes, nec dum finitas Epiſtolas de hoc Patauino Lyceo & totius ſuſceptæ peregrinationis negotio pollicitus fueram, non alias tamen hactenus, quàm breues, jejunas, nimiæ-

nimiæque feſtinationis & negligentiæ plenas ad te deſtinauerim: Et idcircò timerem magnoperè ne tibi nauſeam moueret & faſtidium ſtylus iſte, quo nunc lallantis aut balbutientis inſtar fœcundæ tuę mentis & facundiæ flumen lacteum prouoco, niſi tua mihi ſatis explorata eſſet humanitas, ſummáque beneuolentia & amor in me tuus, qui hac in re, quicquid peccatum eſt tot diuerſorum itinerum moleſtijs & impedimentis lubens & citiùs condonabit, quàm neglectui, aut obliuioni noſtræ, maximè cùm a diſceſſu meo quatuor Epiſtolæ fuerint tibi (ſaltem vt arbitror) redditæ, quarum neque tanta erat breuitas, vt aliquid eorum, quæ te ſcire neceſſarium eſſet, prætermiſerim, neque etiam tanta ſer-

monis copia & vbertas, vt multa quæ ſcribere voluiſſem, in iis expoſuerim: Quare cùm in eiuſmodi literis nihil priùs aut antiquius ſemper habuerim, quàm ne quid te lateret eorum quæ circa librorum diſquiſitionem & tranſmiſſionem a me geſta ſunt. Supereſt vt cognoſcas me pro ſingulari, quo te proſequor affectu, collegiſſe adhuc & emiſſe ex diuerſis Bibliopolis, & ab octiduo tantùm iſtos omnes, qui ſubiectâ poſt Epiſtolam Nomenclaturâ comprehenduntur. Neque eſt quòd eiuſmodi libros aut omnes fermè alios, quos hactenus ad te miſerim, aut volumine exiguos, aut parùm celebres, aut denique ex Catalogi tui fide non eſſe collectos, vel conqueri poſſis pro tuo ſingulari candore, vel debeas pro

ea, qua

ea, qua tibi ſum deuinctus amoris & obſequij religione perpetua, vel omninò velis aut cogites pro iis, quæ tibi nimiſquam innotuere diſquiſitionis huius difficultatibus maximis, quæ tum ex quorumdam Bibliopolarum inſcitia, cùm ex aliorum Barbarie aut incuria paſſim vbique ſuccreſcunt & quotidie pullulant: Illudque omninò indubitatum eſſe debeat quod,

Si res ampla domi ſimiliſque affectibus eſſet,

Aut non mihi potiùs ex rivulis aliquid delibandum, quàm ex pleno fonte hauriendum neceſſe hactenus fuiſſet. Neque Venetorum Bibliopolarum frequentes tabernæ, neque Patauinorum pauperes & aliquando Barbaræ obſtitiſſent, quin & nouos om-

nes (qui multi ſunt) & ex antiquioribus longè plures tuo nomine comparauerim, cùm mihi non ſemel apud iſtos videre contigerit Alberti Magni quæ tibi deſunt, Opus magnum de Balneis, Roſam Anglicam, Marcellum de anima, Nyphum de animalibus, Dinum Sermonetam & infinitos propemodum ſimiles, quos ſiue tuis ſumptibus ne quidem comparari, ſed nec deſiderari poſſe ſatis ipſe vides & cognoſcis. Quamobrem ſi te tuis commodis & Bibliothecæ tantum fauentem experiar, quantum ipſe mihi ſemper viſus es, quum nihil defuturum hac in re niſi diligentiam & obſequium meum pollicebaris; nihil eſt meo iudicio quod de illius augmento & ſingulari perfectione ſperare non debeas

debeas, dummodò præcipuè ſumptibus illis præceptiones quoſdam particulares & monita de libris potiſſimùm à te deſideratis ſubjungere non recuſes, diligenterque ſubinde me moneas de tota illa ſuppellectile libraria, atque Nundinis Franco-furtenſibus vltimis, quarum beneficio libri multi jam apud vos forſan vileſcunt, qui tamen hîc nouitatis gratiâ magnoperè commendantur. Colophonem denique tuis illis beneficiis addideris, ſi per te mihi liceat cognoſcere, quæ vel acta fuerĕ Pariſiis a diſceſſu mei, vel in ipſis Francofurtenſibus Nundinis, & quid in his de Apologiæ noſtræ & inſtructionis exemplaribus, quæ Samueli Celerier paulò ante diſceſſum tradiderat D. Targa Bibliopola no-

ctus, idemque Amicus meus ſingularis, & quem idcircò peculiari nomine tibi commendatum eſſe velim, quod cùm illius beneficio & fauore Domini Chard Typographi Lugdunenſis duos jam aut tres librorum faſciculos acceperis. Nihil eſt adhuc quod ſperare non debeas de illorum induſtria, ſi tibi ad reliquos accipiendos nulla alia ratio vel ſecurior vel promptior ſeſe offerat. Quod tamen poſſe fieri vix ipſe mihi perſuadeo, maximè cùm hac eadem via nobis vti liberum ſit, quâ nuperrime eſt vſus amicus noſter Venetus in tranſuectione librorum Domini de Preau, vel alia quapiam Mercatoris tibi noti, aut ad extremum Oratoris ſeu Legati noſtri, cujus fauorem & beneuolentiam facillimo

limo negotio tibi conciliare potegunt amici tui communes, cùm ipſe ſit non mediocriter ſagax & eruditus, atque quod eſt præcipuum de te, tuiſque laboribus & ſtudiis toties audiuerit, vt ipſe non ſis illi multò minùs quàm ego tibi notus & in oculis frequens. Quantum verò ad literas tuas atque Collegij Doctores & eorum libros, nec non etiam lectiones attinet, plura certè cognoſcere poteris tum ex Rotulo, quem ad te breui tranſmittam, cùm ex ſtatutis & hiſtoria Collegij Patauini, quàm vt alia tibi valde impedito referre ſit neceſſarium, niſi quod Pariſanum tuo nomine ſalutaui, ſenem multis laboribus fractum, & continuâ ægrorum curâ atque domeſticis negotiis ita implicitum, vt vix illi tantum ſu-

perſit otij, quantum ei opus eſt ad velitationes nonnullas aduerſus Mundinium; quarum certè occaſione factum arbitror vt nihil vnquam gratius aut acceptius illi contingere potuerit gratulatoria tua, cùm illam promptè admodum remuneratus ſit binis exemplaribus primæ ſuæ Reſponſionis, quorum vnum accipies cum alio volumine in expanſa ſimiliter charta iuſtæ magnitudinis de Intellectu agente, quod eandem ob cauſam tradidit mihi cum ſuis literis Fortunius Licetus, de cujus er[illegible]m beneuolentia non eſt quod dubites, cùm te in amicorum & fautorum ſuorum Catalogum ſub finem eius voluminis peramanter & benignè retulerit. Habet nunc ſub prælo librum ingentem & mole ſua prodigioſum de animi immor-

immortalitate, aliúmque præterea apud ſe meditatur de Quæſtionibus Peripateticis in vniuerſam Ariſtotelis Philoſophiam, veruntamen, ſi, quod ipſe vidi & teſtari poſſum, ingenuè fatendum eſt, hæc eſt ipſius Cremonini celebritas, tantáque ipſius doctrinæ auctoritas & nominis amplitudo, vt ipſe ſolus in Scholis Philoſophiæ dominetur, & velut amnis monte decurrens non tantum auditorum ſuorum mentem & oculos ad ſe rapiat, ſed etiam Senatorum & Nobilium omnium, apud quos tanti ſit & æſtimatur venerabilis iſtius Senis prudentia, vt non alterius judicio ſtare ſoleant in multis contentionibus, quæ ſunt inter ipſos nimiſquam frequentes & periculoſæ, neque aliter audiat apud reliquos om-

nes, quam Patauinæ Ciuitatis & totius Italiæ lumen maximum, Scholaſticorum pater, Gallorum præcipuè fautor, & Ariſtotelicæ doctrinæ veræ, Germanæque propugnator ita tenax & acerrimus, vt videar mihi perpetuò hiſce oculis intueri, & audire de Cathedra docentem rediuivum quendam in Terris Pomponatium, adeo ſecurè & intrepidè Ariſtotelis mentem aperit, docet, inculcat, tuetur & defendit; ſperamus propediem librum ſuum de principatu membrorum, quem cum eius altero de Calido innato & omnibus aliis qui vel editi ſunt nuperrimè, vel eduntur nunc a diuerſis Doctoribus ad te dubio procul deferri curabimus. Profitetur etiam in eodem Collegio Ioannes ille Collè tibi pridem

dem ex numeroſis ſuis libris ſatis notus, qui ſummoperè deſideraret eorum Principum minorum videre nomenclaturam, quos tuo labore & induſtria typis & prælo paratos eſſe ex me non ſemel audiuit & miratus eſt, quare pergratum omnino mihi faceres, & tibi forſan non ingratum, ſi literas quaſdam elegantes tuo more & gratulatorias ambobus illis, & maximè Cremonino deſtinares. Cùm enim poſtremus iſte multa ſeruet apud ſe elaborata, quæ non ita liberè publici iuris fieri poſſunt, nullatenus dubito, quin eorum maximam partem mihi conſequi liceret, ſi de mea probitate & amore in eum ſingulari teſtimonia quædam illi darentur ex mea commendatione, atque etiam ex ea, quam ſi fieri poſſet,

habere vellem a Domino Diodati, de quo Licetus & ipſe præſertim Cremoninus nonniſi magnificè ſentiunt & loquuntur. Interim ſi qui libelli famoſi excudantur apud vos vel circa rationem ſtatus, vel aduerſus Ieſuitas, aut alios quorum vel exemplaria vel ſummaria tantum facili negotio transmittere poſſis, non eſt quod aliquid aliud aut illis jucundius, aut mihi vtilius excogitari poſſe vllatenus exiſtimes, Vale. Patauij die 2. Nouembris anni 1626. Tuus omni nexu & copula Gabriel Naudæus Philiatros.

VII.

Excellentiſſimo Viro Domino Æmilio Pariſano Philoſophiæ & Medicinæ Doctori ſubtiliſſimo

Venetias

TAnti eſt apud me nominis & be-

& beneficiorum tuorum recordatio, vir Doctiſſime, vt nihil frequentius optauerim a diſceſſu meo, quàm literas ad te mittere, quibus intelligeres, me nec ingratum, nec immemorem, non habere quod antiquius vel honorificentius mihi eſſe ducam amicitia tua. Quamobrem ſi teſtimonium illud, quantulumcunque ſit, obſeruantiæ & amoris in te mei, non ſtatim Vrbe rediens ad te dederim; ne credas, ſi me ames, negligentiæ potiùs aut obliuioni, quàm rerum nouitati & diuerſis impedimentis totum id, quod hac in re peccatum eſt, eſſe condonandum, neque enim ego is ſum, qui te virum talem, támque a communi aliorum ſorte remotum, ſilentio potiùs & torta veneratione, quàm debitis laudibus & encomiis mihi

colendum eſſe exiſtimem, idémque prorſus ſtatuit etiám apud ſe clariſſimus ille Medicus Pariſienſis Dominus Moreau, qui non alia de cauſa ſuis literis tibi nuperrimè gratulatus eſt, niſi vt teſtimonium quod ab omnibus Doctis ſtudio & mirabili tuæ induſtriæ deberi ſatis intelligebat, ſaltem quantum eſt ex ſe perſolueret & inter præcipuos nominis tui fautores & fauitores non poſtremus haberetur, vnde rem profectò moribus tuis & ſingulari comitate atque beneuolentia non indignam feceris, ſi virum iſtum tantopere tui ſtudioſum, nec inter melioris notæ Doctores & Auctores poſtremum literarum tuarum expectatione continua non defraudes, méque doctrinam & auctoritatem tuam tanti facere exiſtimes, quanti quiſquam

quam ſubtiliſſimi & ſapientiſſimi viri amplitudinem & dignitatem ſibi vnquam faciendam putauit. Vale Patauij die 4. Decembris, 1626. Tuus ex ære & libra Gabriel Naudæus Philiatros.

VIII.

Doctiſſimo Viro Domino Iacobo Clauio, Medicinæ Chymicæ in Collegio Mantuano Profeſſori digniſſimo.

Mantuam

INgrati, aut ſaltem parùm grati animi iure merito poſtularer, vir Doctiſſime, ſi quod ab omnibus ſingulari tuæ virtuti atque induſtriæ deberi nullus non fatetur, ipſe tibi & communis patriæ nexu multùm addictus, & antiqua fratris tui conſuetudine non mediocriter deuinctus, & quæ his omnibus longè potentior eſt erudi-

tionis atque doctrinæ tuæ præſtantiâ fermè coactus non perſoluerem; timeremque magnopere, ne ſera nimis hæc quantulacunque officij mei ratio, vt extra decorum & vrbanitatis leges intempeſtiua aduenicns parùm tibi grata foret, aut accepta, ſi non exploratum ſatis haberem, te pro ſumma, qua polles humanitate & beneuolentia, non tam celeritate temporis Amicorum officia metiri, quàm animi affectu & deſiderio voluntatis æſtimare ſolitum. Quamobrem cùm non eſſem neſcius, quantum momenti ad amicitiam rectè conciliandam ſibi vendicet temporis opportunitas & occaſio tot inter felices euentus veluti geſtiens & omnibus gratâ ſeſe offerens, non ſum veritus, [illegible] tuum, parentem &

non niſi ad egregia quæque & ſublimia factum ſilentio tamdiu colere,& tecta quadam veneratione proſequi, quamdiu rerum tuarum ſtatus nondum planè confirmatus has amicorum gratulationes non expoſcebat; & nullus ſeſe offerebat qui jejunum hunc & inanem ferè verborum ſtrepitum ſua apud te auctoritate juuare poſſet,& non vulgari gratia præmunire At verò cùm jam & tuæ dignitatis firmiſſimè ſtabilita ratione, & excellentiſſimi Domini Drouęti proximo diſceſſu vtraque ſilendi mihi adempta ſit occaſio,non exiſtimaui diutiùs cunctandum eſſe hanc Epiſtolam huic amico tuo ſingulari committere, tum vt mei erga te amoris & arrhabonis & pignoris vim habitura ſit, cùm etiam vt ex iſta cognoſcas me tibi obſeruan-

n illam deferre, quam pręſtaro
ĉtiſſimos omnes Italiæ video
entiæ & virtuti, cæteros autem
ribus & humanitati tuæ. Gra-
or itaque & mihi gaudeo quòd
llus apud exteros, quòd nouus
ĉtor apud emeritos, imò quòd
ıæ Medicinæ Profeſſor apud
uſtioris & antiquæ propugna-
es acerrimos tanti æſtimeris,
ınti quiſquam alius vnquam
i poteſt. Gratulor etiam Se-
iſſimo Principi tuo qui naſcen-
Academiæ primordia ſubli-
ɔris tuæ doctrinæ rore & elo-
:ntiæ purioris lacte fœcundo
uit irrigari, vt de illa verum
t quod olim de Ciuitate Ro-
na dictum accepimus,

Quo primùm nata eſt tempore magna fuit.

Gratulor deinde nominis tui fa-

mæ

mæ & celebritati, ſiue præſenti qua nunc ad inuidiam vſque ſatur eſſe potes, ſiue futuræ, cuius tantò ſecurior eſſe debes, quanto tu novæ vel potiùs vtriuſque Medicinæ primus in hoc Orbe noſtro publicus Profeſſor reliquis omnibus doctior & felicior extitiſti. Sed omnium maximè gratulor Auditoribus tuis, quibus non niſi ſingulari Dei beneficio datum eſſe arbitror, vt te virum talem, támque amœno ingenio, tam ſingulari modeſtia & copioſa dicendi ſcribendique facundia prædıtum audire poſſint, non quidem in Circulis loquentem, ſed ex ſubliniori Cathedra docentem, vel, vt verius loquar, Oracula dictantem. Atque vtinam ita me bene amet Heliconis aura, vt ex ipſorum numero, ſi fieri poſſet, eſſe vellem; ſed quoniam mihi

tot hîc impedimentis diſtricto longè facilius eſt hoc bonum deſiderare quàm aſſequi, faciam quod Mercatores ſaliuam iſtam Mercurialem, id eſt lucri præſentis jacturam tacitus & merens apud me deglutiam, vel potiùs vt amantes, mille votis Curſum tuum proſequar, & interim ſi qua tibi erit, Amicisve tuis opera mea opportuna, efficiam profectò, vt nullum neque ſtudium neque induſtriam meam in te excolendo, pro virilique mea exornando vnquam ſis deſideraturus. Vale, Patauij IX. Ianuarij 1627. Tui obſeruantiſſimus Gabriel Naudæus Philiatros.

IX.

Doctiſſimo Viro & Amico meo Singulari Domino Iacobo Iouuin Medico Pariſienſi. Lutetiam

VEllem omninò, mi Iouuine, illudque ſummopere deſidera-

derarem, vt quanto animi gaudio & alacritate perfuſus expectatas diu literas tuas acceperim; non mihi diſſicilius eſſet hac Reſponſione quàm vultu , reliquiſque actionibus meis teſtari & ad viuum exprimere. Intelligeres profectò quanti fecerim ipſe veteris amicitiæ noſtræ teſtimonium tam elegans & confabulationis illius Epiſtolicæ grauem dictionem, quam poſt tot alias, quæ nobis præſentibus frequentes extitere, adeò ſapienter in commodum & vtilitatem meam efformaſti, vt ſanctè iurare poſſim, non minoris apud me ponderis & momenti fuiſſe tot egregias præceptiones & monita , quam ſemper apud antiquos Sibyllarum verſus aut Apollinis Oracula : maximè cùm citiàs veteres illi prophetis ſu-

perſtitionum ritibus illigati falſis eiuſmodi ductoribus obtemperantes ſeſe exhibuerint, quàm ego tuis præceptis, ſi non omnibus, at ſaltem magis neceſſariis & maximè ſtudiorum curam vrgentibus, lubens paruerim, ita vt nihil prorſus reſtaret etiam de Apodemicis executioni demandandum, niſi reliquæ ſupellectilis meæ tenuitas & nimiſquam exigua portio moneret me quotidie non eſſe de hoc itinere cogitandum, priuſquam expertus ſim patris mei liberalitatem, ſine qua quid facere poſſim aut debeam ſatis ipſe vides & cognoſcis. Reliquum igitur eſt quo mutuis officiis certemus inter nos & gratiam tibi cum fœnore reddam, vt quemadmodum mihi viam & modum reliquas Italiæ partes breuiter & com-

commodè perluſtrandi ſumma cum ratione perſcripſiſti, ſic ego te ad Immortalitatis templum per laboris callem velut equum generoſum ſponte currentem, non aliis quàm gloriæ calcaribús & victuri nominis atque perpetuæ celebritatis honoribus vehementiùs exhorter & liberiùs vrgeam: Neque enim tanta neceſſitudo quantam tu mihi tenuem eſſe voluiſti deſiderare videtur, vt bene animatum pectus tuum in veritate rerum perſcrutanda diutiùs otio torpere ſinam, & ea quiete conſumi, quæ minatur non ſolùm famæ tuæ rubiginem, ſed etiam animo tuo veluti fertili campo ſentes & lolium niſi frequentiùs illum excolere, repaſtinare & emangoniſare ſtudeas, vt tandem aliquando nobis præbeat meſſem

illam auream, Tractatum videlicet tuum de Elementis & eorum qualitatibus atque vniuerſi natura, quem certè tamdiu nobis & Literatorum Reipublicæ non inuideres, ſi haberes ante oculos mortalitatem, qua aſſerere te hoc vno monimento potes; cùm in eo nihil ſit humile aut ſordidum, aut è medio petitum, ſed omnia tam perſpicaci judicio ſcripta, tam ſedulo inueſtigata, támque firmiſſimis rationum momentis confirmata, vt non citiùs huic labori Solis & publicæ lucis vſuram conceſſeris, quin famæ ſtatim commendatus futurus ſis Cæli tui non ſtella ſed Sydus clarum & lumen perenne. Quamobrem rogo te, mi Iouuine & iiſdem verbis, quibus Plinius Iunior Caium Rufum, admoneo, vt in alto iſto pingui-

que

que ſeceſſu ſtudiis te aſſeras, hoc ſit negotium tuum, hoc otium, hic labor, hæc quies, in his vigilia, in his etiam ſomnus reponatur, effinge aliquid & excude quod ſit perpetuò tuum, nam reliqua rerum tuarum pòſt te alium atque alium Dominum ſortientur, hoc nunquam de ſinet eſſe tuum. Illud eſt enim Celeuſma, quo te in eadem naui literarum Remigem adhortari poſſum; hoc incentiuum, quod igniculis gloriæ tuæ neceſſarium judico, hic ſtimulus, qui te potenter vrgere debet, ad nomen tuum, in illo flore ætatis & viuida roboris lætitia, longè latéque propagandum, hæc denique verba, quibus pro tua, quæ in me eſt ſingularis, beneuolentia gratulari debebam eximiæ tuæ virtuti atque

doctrinæ, téque insuper certiorem facere quod toto licet abſtrahar orbe,

Non amico diviſus agam, priùs ipſa recedet
Corpore vita meo quàm veſter pectore vultus.

Patauij, die 25. Februarij, 1627. tuus omni nexu & copula Gabriel Naudæus Philiatros.

X.

Doctiſſimo Viro Domino Renato Moreau Medico Pariſienſi.

Lutetiam.

COegit tandem, vir Doctiſſime, literarum tuarum grauitas & mixta cum eximio nitore ſermonis puritas & elegantia, vt illarum deſiderium, quod ex prioris meæ infelici caſu paulatim deſer-

deferbuerat, iterùm reſumerem, tantóque vehementiùs tuæ in me beneuolentiæ ſigna, non aliis quàm huiuſcemodi facundiſſimæ tuæ linguæ teſtimoniis exarari deſiderarem, quanto mihi notius eſt nullas hactenus extitiſſe doctiſſimorum hominum in hoc genere lucubrationes, quæ cum majori ſecuritate, vel amicorum tuorum nomina illuſtrare, vel eruditionis tuæ famam, cuius me ſtudioſiſſimum eſſe non ignoras, æternitati conſècrare poſſint, neque velim omninò exiſtimes me tuis aut cuiuſquam auribus abblaudiri & verba dare, quùm teſtes nunc habeam maximos & omni commendatione ſuperiores, qui hanc latinè dicendi laudem & miram eloquentiæ ſuauitatem tibi adeo familiarem

eſſe ſentiunt & profitentur, vt cùm tot Recentiorum calamos viceris, nec veterum Romanorum eloquentiſſimis te poſtponant, nec ſperandum quidem illis videtur fore aliqua in poſteritate, qui tibi ſe ſimiles eſſe glorientur, verùm licet magna ſit hæc & paucis admodum conceſſa tot celebrium virorum concors, nec vllatenus diſcrepans ſententia de virtutibus, quæ paſſim in oratione tua ſic enitent, ſplendeſcunt & refulgent: major tamen illa eſt, & meo quidem iudicio, nominis tui dignitati debita commendatio, quàm ex ſingulorum applauſu & calculo retuliſti, miratus eſt enim in illa, quam omni tuo nomine obtuli Cæſar Cremoninus judicij grauitatem, prudentiam & cum ſummis viris, qua plurium

ipſe

ipſe pollet, tractanti peritiam; laudauit in ſua Pompeius Caimus homo certè diſertus & eloquens dictionem illam nec horrentem grauitate nec venuſtate ſupra virum luxuriantem, nec vltra maſculos colores quidquam rebus obducentem; ſed omnium maximè placuit viro mitiſſimo, nec morum facilitate minùs quàm doctrina conſpicuo Ioanni Collé, ſingularis illa comitas & animi beneuolentia, qua tam blandè, tamque affabiliter & humane Genium illius & ingenium ad officia mortua prouocaſti, mihi verò, tot inter politioris literaturæ tuæ fautores celebratiſſimos, nihil aliud relictum eſt, prætcrquam & eloquentiæ tuæ copiam ſuſpicere, qua cunctis & ingenij ſagacitatem qua ſingulis, inquibus maximè

conueniebat, ſatis ſuperque ſpem eorum & meam prædicationem ſatisfeciſti. Quare gratulor tibi vehementer & mihi gaudeo, quòd viuus hac tempeſtate plus honoris & gloriæ retuleris ex tribus, aut quatuor iſtis paginis, quàm alius quiſpiam ex non minimis laboribus & ſcriptis, quorum nulla vnquam tanta fuit, quanta nunc eſt apud iſtos literarum dictatores, de tua exercitatione dicendi, ſplendore orationis & omni genere doctrinæ fama conſtans & nunquam intermoritura, ſed proueho rjam longiùs vel modeſtiæ tuæ fines paciantur, vel officij mei ratio poſtulet, quum longè meliùs quid ipſi de te ſentiant & loquantur ex ipſorum Reſponſis cognoſcere, quàm ex orationis meæ tenuitate colligere poſſis aut debeas: Illud tantum

ipſe pollet, tract[illegible]
dauit in ſua Po[illegible]liùs
homo certè diſcr[illegible] pro
dictionem illam [illegible]ſius ex
grauitate nec ven[illegible] aliquas
rum luxuriantem, [illegible] ex i
culos colores qu[illegible], ex
obducentem; ſed [illegible]authori
mè placuit viro mi[illegible]orem
morum facilitate mi[illegible] dubi
ctrina conſpicuo I[illegible] Aprili
ſingularis illa comit[illegible] copi
beneuolentia, qua t[illegible]ros.
tamque affabiliter & [illegible]
nium illius & inge[illegible]
cia mortua prouocati
tot inter politioris lit
fautores celebratiſſi
aliud relictum eſt, præt
eloquentiæ tuæ copiam
qua cunctis & ingenij ſag
qua ſingulis, inquibus [illegible]

tum addo me non ampliùs pro reliquis exorare, ſed pro me ipſo deprecari & impenſiùs exoptare literarum tuarum aliquas ad me tranſmitti, quoniam ex ipſarum eruditione fructum, ex elegantia voluptatem, ex authoritate verò ſummum mihi honorem conciliari poſſe nullatenus dubito. Vale, Patauij die 6. Aprilis 1627. Tuus omni nexu & copula Gabriel Naudęus Philiatros.

XI.

Excellentiſſimo Viro Domino Æmylio Pariſano, Philoſophiæ & Medicinæ Doctori ſubtiliſſimo.

Venetias.

NOn ſum adeò rudis & ignarus meę, quæ ſumma ſemper eſſe debet erga tui nominis & eruditionis viros obſeruantiæ, vt te a grauiſſimis tuis lucubratio-

nibus & negotiis interturbare vellem, niſi veniam huius erroris mihi promitterent ea, quæ tibi familiaris eſt humanitas, & doctiſſimi viri ad poſtremas tuas literas reſponſio, quam nec volui, nec debui ſine hoc qualicunque officij mei teſtimonio ad te virum percelebrem & eximium tranſmittere. Fauentis mihi fortunæ beneficium agnoſco, quòd inſtar Mercurij Deorum colloquiis, hoc eſt tuis & excellentiſſimi Domini Moreau confabulationibus Epiſtolicis inſeruire poſſim, ſed mei nominis ſtudioſæ voluntati & beneuolentiæ tuæ ſingulari acceptum perpetuò referam, ſi me nouum licet Tyronem & vltra Medicinæ limen vix progreſſum eorum, quæ tibi nunc cum illo nouo Theſſalo gerantur non igna-

rum

rum eſſe velis, dolent enim vehementer, & Scholæ Pariſienſis Doctores, & huius Patauini Gymnaſij Profeſſores & omnes Scientiarum & virtutis alumni, diuinas tuas Exercitationes ob iſtius crabronis & fuci ſtrepitum non auctiores fieri, augeri, promoueri, & quod vnius homuncionis peccatum fuit, in vniuerſum literatorum genus redundare, quamobrem pergratum mihi omninò feceris, ſi vt ad Dominum Moreau copiosè, ita ad me breuiter & amicè ſcripſeris, quibus & fidem meam liberare & ſtudiis tui tranquillitatem, vel aduerſarii ſilentium deſiderare, & jus tibi aliquando notum & cognitum fuiſſe, demonſtrare poſſim. Vale, datum Patauij die 7. April. 1627. Tuus ad omnia paratiſſ.

mus Gabriel Naudæus Philiatros.

XII

Doctiſſimo Viro Domino Renato Morean Medico Pariſienſi.

Luteliam.

QVandoquidem præſentis fortunæ meæ tenuitas & nummorum, quos a te, vir Doctiſſime, nuper acceperam, id quod apud me reliquum eſt, non mihi ſubminiſtrant ampliùs librorum nomenclaturas, quas in præcedentibus meis toties inueniſti, quoties hîc mihi aliquos illorum offendere contigit, qui ditioris & inſtructiſſimæ Bibliothecæ tuæ, vel numerum auctiorem, vel majeſtatem auguſtiorem, vel fructum & vtilitatem vberiorem tibi ſingulisque bonarum literarum alumnis reddere poſſent, cogitaui ne vlla mearum ſterilis & vacua ad

& beneficiorum tuorum recordatio, vir Doctiſſime, vt nihil frequentius optauerim a diſceſſu meo, quàm literas ad te mittere, quibus intelligeres, me nec ingratum, nec immemorem, non habere quod antiquius vel honorificentius mihi eſſe ducam amicitia tua. Quamobrem ſi teſtimonium illud, quantulumcunque ſit, obſeruantiæ & amoris in te mei, non ſtatim Vrbe rediens ad te dederim; ne credas, ſi me ames, negligentiæ potiùs aut obliuioni, quàm rerum nouitati & diuerſis impedimentis totum id, quod hac in re peccatum eſt, eſſe condonandum, neque enim ego is ſum, qui te virum talem, támque a communi aliorum ſorte remotum, ſilentio potiùs & tacita veneratione, quàm debitis laudibus & encomiis mihi

colendum eſſe exiſtimem, idémque prorſus ſtatuit etiám apud ſe clariſſimus ille Medicus Pariſienſis Dominus Moreau, qui non alia de cauſa ſuis literis tibi nuperrimè gratulatus eſt, niſi vt teſtimonium quod ab omnibus Doctis ſtudio & mirabili tuæ induſtriæ deberi ſatis intelligebat, ſaltem quantum eſt ex ſe perſolueret & inter præcipuos nominis tui fautores & fauitores non poſtremus haberetur, vnde rem profectò moribus tuis & ſingulari comitate atque beneuolentia non indignam feceris, ſi virum iſtum tantopere tui ſtudioſum, nec inter melioris notæ Doctores & Auctores poſtremum literarum tuarum expectatione continua non defraudes, méque doctrinam & auctoritatem tuam tanti facere exiſtimes, quanti quiſ-
quam

rum & omninò moleſtè ferunt eorum tantum Nobiles non ſolùm Reipublicæ gubernaculis, ſed etiam dignitatibus aliis tam Ciuilibus quàm Eccleſiaſticis admoueri. Magnitudinem Vrbis multùm auget,& quaſi in ſpeciem alicuius Pagi grandioris effingit, non ſolum virentis graminis per vicos & plateas ſponte herbeſcentis conſpectus, & auium ſuauiter fritillantium, fringultientium, tintillantiúmque Muſica, ſed ipſa etiam Incolarum paucitas, & Ciuium rara multitudo, quæ in hac ſpatioſa Murorum intercapedine talis quidem eſt, vt ſi in Lybiæ Deſertis, aut vaſtis Æthyopiæ Solitudinibus hæc erecta conſpiceretur, tantò populoſior exiſtimari deberet, quantò inter tot alias Ciuitates Italiæ flo-

rentiſſimas, minùs habetur frequentata, ſiue id contingat propter nimiam Metropolis ſuæ viciniam, quæ vt alimenta ſic homines & præcipuè artifices ad ſe vndequaque trahit, ſiue ob ingentes ædificiorum moles & ditiorum Venetorum palatia, ſiue denique ob communem Italiæ conſuetudinem, quæ Mulieres in cameris, non aliter quàm volucres in caveis perpetuò coërcet & & reſerat. Quidquid ſit dolendum, eſt profectò hanc vrbem ſortis eiuſdem eſſe cum Paradiſo Terreſtri, qui licet pulcherrimus ſit, pauciſſimos tamen nactus eſt habitatores; neque enim huic deſunt egregiæ ſubſtructiones & ædificia, quæ ſi non ad luxum vt admiranda Lepidi Regia, ſi non ad faſtum vt magnifica Pauli Baſilica

ſilica, ſi non ad miraculum vt aurea Neronis domus, at ſaltem ad ornatum & ſplendorem videantur conſtructa, non deſunt etiam ſinuoſi fluuiorum amfractus rebus omnibus aduehendis haud inutiles, non moles piæ nobiliſſimarum Virginum & mulierum, non reliquorum Ordinum è ſtipe viuentium ampliſſimæ Domus, non aliorum diuites familiæ, non Sacellorum vbique miro cultu nitentium ingens & numeroſa multitudo, non fora ſiue Themidis priuata, ſiue Palladis publica jurgia dirimentium, non illis ambularia, Picturæ laquearia, ſtromata & omnis generis ſuppellex pretioſiſſima, non muri & propugnacula virentibus herbis, proceris arboribus, atque amœno florum genere paſſim circumue-

eſſe ſentiunt & profitentur, vt cùm tot Recentiorum calamos viceris, nec veterum Romanorum eloquentiſſimis te poſtponant, nec ſperandum quidem illis videtur fore aliqua in poſteritate, qui tibi ſe ſimiles eſſe glorientur, verùm licet magna ſit hæc & paucis admodum conceſſa tot celebrium virorum concors, nec vllatenus diſcrepans ſententia de virtutibus, quæ paſſim in oratione tua ſic enitent, ſplendeſcunt & refulgent: major tamen illa eſt, & meo quidem iudicio, nominis tui dignitati debita commendatio, quàm ex ſingulorum applauſu & calculo retuliſti, miratus eſt enim in illa, quam omni tuo nomine obtuli Cæſar Cremoninus judicij grauitatem, prudentiam & cum ſummis viris, qua plurium

ſuti ad Scientiarum mercaturam & bonarum literarum Emporium accurrentes. Pauca tamen mihi videntur in his duobus poſtremis animaduerſione digna, quæ veritatis amore compulſus non poſſum, quin tanquam næuos in ſpecioſæ Virginis fronte breuiter & modeſtè perſtringam, & quidem quod ad Gymnaſium ſpectat, illud cernitur vndequaque perfectum & abſolutum, ſiue materiam ſpectes ex quadrato lapide, ſiue diſpoſitionem ex duplici Claſſium & Ambulacrorum ordine, ſiue ornatum ex diuerſis picturis & totuplici columnarum ſerie, ſiue denique Theatrum Anatomicum ſingulari induſtria & arte mirabili conſtructum. Sed cùm ad Profeſſores & Scholaſticos paululùm deflecto, non poſſum

in illis multa non admirari, quæ forſan delicatioribus aliis ſtomachum & nauſeam commouere poſſent; ſi enim ex Philoſophorum ordine Cremoninum & Liceтum, ſi ex Medicorum Claſſe Caimum & Preuotium dempſeris, reliquorum omnium vix aliquis ex communi ſorte & literatorum angulis eminere conſpicietur, & horum quidem primipilorum atque Principum Cremoninus & Preuotius optimè docent & philoſophantur, ſed non multa ſcribunt, Licetus verò & Caimus multa ſcribunt, ſed non ita ſecurè philoſophantur & docent. Mitto concurrentium vt vocant odio pluſquam Vatiniano ſeſe proſequentium criminationes & maledicta, mitto eorum qui ſecundo & tertio loco docent deſerta plerumque

rumque Auditoria, mitto denique Lectionum, quas habere frequentius deberent, interpolationes & nimis crebra atque longa Vacationum tempora; vt Auditorum pariter qui illic ſtudent ritus aliquos & conſuetudines multo magis admiratione dignas tibi proponam & finiam, quis enim non mirabitur quòd omnium rerum lege peruerſa Præceptoribus ſuis imperent, quòd priùs ſint Doctores quàm Scholaſtici, quòd lauream promptiùs accipiant, quàm diſciplinam, quòd multò faciliùs excitent tonitrua in Claſſibus quàm ſtriges in nubibus, quòd meliùs effingant ſuis grunnitum quàm Parmenio, quòd acutiùs ſibilent quàm fures, quòd majorem ſtrepitum edant quàm Cyclopes, quòd omnium Ani-

malium voces rectiùs ſimulent quàm circumforanei nebulones & Agyrtæ, quòd denique non vt in Collegium proficiſcentes calamis & atramento inſtructi, ſed velut in pugnam & arenam deſcendentes pugionibus, gladiis, fulminalibus galeis & vmbonibus armati conſpiciantur. Cæterùm vt hæc Academia non ſolùm juuenibus Philologis, ſed omnibus aliis cuiuſcumque Diſciplinæ ſtudioſis deſtinata eſt, ſic etiam habentur in ea non tantùm Scientiarum & Humaniorum literarum Profeſſores, ſed alij etiam omnium ferme Artium, quæ ad vrbanionis vitæ decorum & honeſtatem faciunt, Præceptores & Magiſtri, ita vt ſi quis velit plectrum tangere, fides pulſare, equis omni motionum artificio inſti-

rarum omnium cognitionem, rerúmque omnium ſcientiam tribuere, a te denique paulo minùs quàm a Numine, ſed multo plus quàm ab homine, idemque prorſus quod ad Heroe expectandum eſſe dixi, aſſerui, confirmaui, quare tuum eſt, nunc, Pompei Maxime, fidem meam tot illuſtribus viris datam liberare, tuum eſt Manuſcriptis illis codicibus edendis, quos apud te typis paratos me vidiſſe retuli, tam ſedulò incumbere, vt quemadmodum illi, qui jam ex libris tuis Politicis & de calido innato magnam ſpem de tuis laboribus conceperant, majorem illam adhuc ex mea de te prædicatione habuere, ſic ipſimet tandem maximam & omni relatione atque cogitatione ſuperiorem accipere poſſint, ex re-

ni nexu & copulæ Gabriel Naudæus Philiatros.

XIII.

Pompeio Caimo Equiti nobiliſſimo, Patauini Collegij Præſidi & Medicinæ Theoricæ primo Profeſſori.

Patauium.

NÆ tu, Pompei Caime, neglecti cultus & officij iure mecum agere poſſes, ſi tibi, quem toties ſum expertus ſingulari comitate & beneuolentiâ magnum, eloquentiâ majorem, eruditione atque doctrinâ maximum, nihil eorum perſoluerem, quæ vel data fides ab ingenuo, vel beneficiorum tuorum memoria a non ingrato, vel denique tui nominis celebritas a iuuene ſtudioſo non tantum expetere, ſed etiam extorquere poſſent; quamobrem illud vnum mihi ſummopere deprecandum eſſe cenſeo,

meum tui cupidiſſimum atque amantiſſimum eſſe declarem, id quod ego libenter profectò ſum facturus, ſi quando tu mihi ad eam rem feneſtram aliquam aperueris, id eſt tempus locúmque indicaueris, quo id commodè facere poſſim: hac enim ſiue per te oblatâ, ſive per me inueſtigatâ atque beneficio amicorum aut mercatorum quorundam reperta occaſione, quam primùm accipies Domini Moreau Scholam Salernitanam, Ioannis Riolani Opus Anatomicum, Inſtructionem meam de fratribus Roſaceæ crucis, Apologiam pro viris illuſtribus de crimine Magiæ falsò poſtulatis, & quod etiam nunc excuditur conſilium pro ſtruenda ordinatim Bibliotheca, reliquoſque omnes quos ex hoc refertiſſi-

uere & proſequi pergas enixè ve- lim. Lutetiæ die 23. Martij 1629. Tuus ad omnia paratiſſimus Gabriel Naudæus Philiatros.

XVIII.

Clariſſimo, Sapientiſſimóque Viro Domino D. Æliæ Diodato.

Genuam.

Viri hac ætate Philoſophorum Principis Cæſaris Cremonini ſuſceptos ingenti animo & felici conatu pro Ariſtotele labores, diuinúmque in aſſerenda veritate judicium, quanti ſemper feceris Clariſſime Diodate, vt neminem tuorum amicorum certè meipſum latere non potuit; quem pro tua ſingulari in omnes ſtudioſos humanitate, vix pubertatis annos emenſum, peculiari delectu & in eorum cenſum adlegiſti,

& in

& in Herculis biuio ſtantem atque hoc in ætatis flexu, in quo, vt ſapienter monuit Marcus Aurelius Imperator, *qui non cadit, titubat*, conſtitutum, ſalubribus præceptis ad hunc vitæ callem ingrediendum, qui me tibi quàm ſimillimum efficeret, ſæpiùs es cohortatus, & quo omnem humanitatis & beneuolentiæ rationem in me expoliendo ad impleres, totum te mihi ad vitæ & morum exemplar exhibuiſti, mentem & cogitationes tuas aperuiſti, non vulgaris doctrinæ theſaurum recluſiſti, halitus etiam & affectus tibi proprios fermè omnes infudiſti, vt ſi te meum Socratem non agnouerim, Mortalium omnium jure videar ingratiſſimus, adeo quæcunque hic in Alcibiadem aut Phædonem, tu ſapientiſſime Diodate,

in meipſum contuliſti. Verùm quàm longè ab hoc ἀχαριστίας crimine ſim alienus, toties opinor patebit impoſterum, quoties non mediocribus votis exoptata mihi ſeſe offeret occaſio, recenſendi in amicorum circulis, aut referendi inter publica monumenta, nobiles tuas de præclaris quibuſcunque rebus exercitationes, dictáque, Oraculorum inſtar, æternitati conſecranda, circa tot iámque diſcrepantes inter ſe Philoſophorum opiniones, exerentes ſe de nouo tot egregias artes, excultam magis quàm antea naturæ, morúmque diſciplinam, & rerum omnium certas viciſſitudines, fatalesque & Regnorum ſic Scientiarum periodos, de quibus te, non vt fictitium Iarcham Apollonius ex Tantali fonte, ſed ex intimis,

mis, altiſſimiſque Sapientiæ pene-
tralibus, incredibili cum volupta-
te ſæpiùs audiui diſſerentem. *Sa-*
nè iuuat imprimis eorum memi-
niſſe, quæ priuſquam alteruter no-
ſtrûm Italiam cogitaſſet & maxi-
mum illum Philoſophiæ Genium
Cæſarem Cremoninum ſalutaſ-
ſet, de eius ſtudiis & recta, hiſque
temporibus apprimè neceſſaria
philoſophandi ratione ex tuis
confabulationibus memoriæ com-
miſeram. Enimerò quemadmo-
dum tunc loquebaris, quis hunc
ſenem videre magnopere deſide-
ret, quem velut in Scientiarum
vertice collocatum Mortales re-
liqui mirantur & ſuſpiciunt? quis
non audire? quem ſummi poten-
tiſſimique Reges Henricus IV. &
Iacobus I. de rebus grauiſſimis
per ſuos Oratores, Politicorum

ſatis mihi erit inter egregias naturæ ſuæ dotes primò recenſere quod mihi de te non niſi ſublimia & heroica narranti prompte & in totum crodiderit; ſecundò quòd animula ſit & corculum illuſtriſſimi Principis Domini de Candale, cui non tantùm Medici nomine operam, ſed etiam Amici & magni Politici ratione ſuam induſtriam multis in rebus grauiſſimis accommodat, en tibi venit in mentem illius Horatiani?

Principibus placuiſſe Viris non vltima laus eſt?

Tertiò denique quòd ipſe familiam ducat in certis quibuſdam facultatibus & ſcientiis, quarum primus Princeps & primarius Profeſſor æquiſſimo iure nuncupari & habere poſſet, niſi vir apprimè ſapiens & in ſua commoda bene ani-

it, humanóſque caſus ſua virtute
ut inferiores putat, aut ſeipſis
ongè ſuperiorem oſtendit; dein-
le verò quanta cum dignitate
nunus illud docendi, quod maxi-
mi Piccolominei virtus emerita
ſtius ſæculi vertentis initio de-
ſeruerat, hactenus ſuſtinuit?
quanta cum voluptate, cum fru-
ctu, imò etiam cum vberiori ma-
nifeſtatione ſtudiorum progreſ-
ſus, Ariſtotelem legit, explicuit,
defendit; tanta profectò & no-
minis ſui dignitate & aliorum vti-
litate hoc vnus ille præſtitit, vt
grauiſſimam Ariſtotelis doctri-
nam, doctiſſimámque eiuſdem
grauitatem, vel omninò, vel ſal-
tem quàm proximè videatur aſ-
ſecutus, nec enim officij vnquam
tui eſſe, aut quidquam ad ſe perti-
nere arbitratus eſt orationis api-

rente, eandem non abnuas, Vale & iube, Pariſiis die 16. Septembris 1627. Tuis eximiis virtutibus deditiſſimus Gabriel Naudæus Philiatros.

XV.

Doctiſſimo Viro Domino Iuſto Hagneus Medico & Philoſopho.

Venetias.

FEcit exiguum illud temporis interuallum, amicorum ſuauiſſime, ex quo iucundiſſimæ tuæ conſuetudinis fructum nobis indulgere deſiiſti, vt vix vllam, nedum breuem hanc Epiſtolam ad te ſcribendam eſſe apud me ſtatuiſſem, niſi mihi magno ſolatio fuiſſet abeuntem te ocyùs & frequentiùs literis meis ſaltem proſequi, cùm vehementer exoptaſſem vt animo ſic corpore poſſe comitari. Quoties enim ſubit mihi in

labiis retinere, nec tam verborum luminibus quàm rerum ſublimitatibus inhærere; vt quemadmodum de Sirenis Alcibiadis dictum eſt, *extrinſecus ſi aſpexeris, feram videas, ſi introſpexeris, numen agnoſcas*, & ſcitè admodum ac eleganter monuerit ingeniorum vertex Picus Mirandulanus, *ô delicate cùm accedis chorculas & citharœdos pone te in auribus, cùm verò Philoſophos auoca a ſenſibus, redeas ad te ipſum in animi penetralia receſſus.* His igitur perſuaſus magnus ille Cremoninus, quid Murium addebas? ſi non orationis character cum floridum, vernantem, picturatum, fucatumve elegit, ſed vtilem, grauem, reuerendum & qui majeſtatem potiùs ex horrore quàm gratiam ex mollitudine conſequatur, quique ſub

appellari; patere denique, vt frequentioribus tuis ad me literis & ingenti meo dolori leniens quoddam remedium in hac quæſiuiſſe & fœneratam gratiam videar, nec fruſtra quidem ambiuiſſe, vt enim primùm ſummæ humanitatis, ſic poſtremum facundioris tuæ mentis, doctrinæque ac eloquentiæ mihi quàm ampliſſimum ſemper erit teſtimonium. Vale & quo fine ſequentem orationem ad te tranſmiſerim, diligenter perpende, Pariſiis 26. Septembris 1627. Tuus omni nexu & copula Gabriel Naudæus Philiatros.

XVI.

Doctiſſimo Viro Domino Ioanni Collo, Medicinæ Practicæ Profeſſori Primario.

Patauium.

CONſilium meum ſæpiùs ad te

tit, nimiſquam dormitat, ſed vbique properans ſequacem obtemperantémque lectorem monet, ducit, rapit, ſuadet, perſuadet, verùm aliud eſt præterea, cuius mihi nunc in mentem venit, & ex quo nobilioris longè commendationis argumentum magno Cremonino deberi, cúmque præſtantiori modo, quàm reliquos omnes Philoſophos, de Sapientia mereri, ſæpius apud me contendebas; etenim cum vniuerſarum opinionum æſtu luxuriante actum jam, conclamatúmque de Philoſophia videretur, & hinc Teleſius Parmenidis doctrinam inſtauraret illinc Patricius Platonicorum fumos ſublimaret, hinc Gilbertus Philolai dogmata erueret, illinc Iordanus Democriti principia defenderet, omnes ve-

rò conjuratis & collectis viribus vnum Ariſtotelem furti, peculatus, ignorantiæ accuſarent, reum fingerent, ad ſupplicium poſcerent, ad ruinam & internecionem raperent, vnus profectò & ſolus extitit Cremoninus, qui cauſam eius tuendam ſuſcepit, nauis Peripateticæ clauo firmiter ſe applicuit,

Puppique Deus conſedit in alta,

Ex qua velut olim Neptunus tempeſtatem ab Æolo immiſſam non tantùm ſedauit, ſed quemadmodum Perſeus pulcram ſuam Andromedam, hoc eſt, diuinam Sapientiam, non ab vno, ſed pluribus monſtris liberauit, primóque ab ineptorum quorundam & credulorum hominum nugis & fabulis, poſtmodum a Scholaſticorum tricis & affaniis, tandem verò

multò poſt ea ſeſe obtulit publicè dicendi & diſſerendi in Medicorum Scholis occaſio, qua nec illuſtriorem deſiderare ambitioſiſſimus, nec difficiliorem ſeligere laborioſiſſimus, & ad orandum paratior quilibet alius vnquam potuiſſet. Hæc autem erat Bacchalaureorum, qui poſt obitas non ſegniter in Iatrico puluere Concertationes, ad pileum & lauream promoueri debent, ſingulis duobus annis fieri conſueta Panegyris, & quæ fors tunc decem Orationibus abſolui debebat, inſtituta laudatio, quam (abſit verbo inuidia) ſic ad Medicorum omnium guſtum & palatum exegi, vt propter erutas in majori oratione Scholæ Medicæ Pariſienſis intactas & ignotas à quingentis annis antiquitates, illa poſtmo-

dùm eorum iuſſu & auſpiciis prę-lo demandata ſit, ut quæ multorum aures inter recitandum detinuerat, omnium tandem oculis faciliùs ſubjici, omniúmque manibus diutiùs inhærere & detineri poſſet. Nunc verò deſiderarem magnopere, vt qui me tamdiu de me ipſo, déque meis laboribus & libris dicentem, quæ tua eſt humanitas, beneuolè ſuſtinuiſti, horum etiam Exemplaria quædam accipere poſſes vt quemadmodũ,

Vulnus Achilleo quæ quondam fecerat hoſti.

Vulneris auxilium Pelias haſta tulit;

Pari iure hæc opuſcula, quæ mihi occaſioni fuerunt, ne citius ad te ſcriberem, tempeſtiuè & ex propenſæ voluntatis affectu tibi oblata, officiorum meorum cunctatio-

animatus lauream ex tali muſtaceo non ambiret, & ſumma omnia, quæ in illis artibus obtinuit, alteri longè nobiliori & vtiliori videlicet Medicinæ lubens ſubmitteret. His ergo, Pompei Maxime, ſingularis amici mei meritis, & ſi quam apud te gratiam inuenire poſſunt precibus meis, tantum indulge vt ipſe te talem erga ſe experiatur, qualem te ſentiunt omnes qui forſan non tanto cum nominis tui cultu & religione, tantáque cum ingenij tui exiſtimatione, ad te frequenter ex omnibus plagis & Europæ partibus accedunt, & ſi mihi fidem de illo adhibuiſti, tu iterùm illi de me tui quàm maximè ſtudioſo & hoc nomine ingenium tuum grande, capax, diffuſum per omnes artes in Scholis & Circulis paſſim aſſe-

tas & aſſiduo cæterarum virtutum vſu obfirmata manſuetudo, quàm vt quidpiam ſubirati in me tui animi ſuſpicari poſſim ; mea autem procliuior in te obſeruantia, quàm vt illi ſatis obſequar inani quodam verborum choragio. Quare fac deinceps, ſi me amas, bellum gloriæ, Colle, vt ex literis tuis hanc laudem cumulatè percipiam , quæ ſemper ingenuis adoleſcentibus & optimis quibuſque ex ſummorum virorum cultu & familiaritate non ingrata, nec inutilis ſolet aduenire, & incredibili cupiditati, qua teneor de rebus tuis audiendi. Hoc tribue quod, de Medicina Aſtrologica, de Doctorum hominum ad te literis & quæſitis, de Doctiſſimis tuis in Hipocratis librum περὶ ἀστρολογίας Commentariis

q'

quid actum fuerit diligentiùs inquiro; vellem enim omninò, vt egregia illa volumina in medio Muſarum ſacrario, ipsáque æternitatis ara extremo tuo & ſummo conatu induſtriæ, laboris atque judicij exarata, non ſecùs à noſtræ gentis hominibus, imò verò ab omnibus efferri poſſent & iactari, ac reliqua operum tuorum quæ felicibus auſpiciis iampridem emiſſa,

Nectant victrices circum tua tempora laurus.

Feceris igitur rem te, id eſt homine beneficentiſſimo dignam, ſi me de his & de rebus aliis, in quibus opera mea tibi neceſſaria eſſe poſſit, per epiſtolas moriueris, vt nihil deinceps quod ad declarandum meum erga te animum pertineat, prætermittam,

& quàm fieri poterit vtiliter negotiorum tuorum non minùs quàm lucubrationum curam geram. Vale. Pariſiis die 20. Octobris 1628. Tuo nomini æternum addictus Gabriel Naudæus. Si veſtra Excellentia curauerit imaginem ſuam ære celari, rogo vehementer, vt cum Reſponſione qua me dignaberis, vnum ex Iconibus accipiam.

XVII.

Clariſſimo Philoſopho, Doctiſſimóque Medico Domino Æmilio Pariſano.

Venetias.

SEmper equidem exiſtimaui quod tu quoque ſentis, Æmili Pariſane, rerum amorem, mutuamque beneuolentiam, haud ſapienter ab hominibus dijudicari, imò nec ab ipſis ſapientibus recta cum ratione æſtimari ex hoc vulgari

gari literarum officio, quod Tabellariorum incuria, negotiorum mole, temporum iniuria interturbari vel minimo negotio poteſt; altius eſt & potentius quoddam amicitiæ inter ingenuos & literatos viros ſemper obfirmatæ vinculum, quod nec locorum diſtantia remittitur, nec longa temporis intercapedine laxatur; ſed toties obfirmatur votis quoties non confirmatur officiis, tamdiu ipſa voluntate ſe ſuſtinet! quamdiu facultate non præualet, ſed quorſum hæc miraberis forſan, Subtiliſſimo Pariſane, certè non eò tendunt vt negligentiæ vel obliuionis culpam deprecer, aut veniam in re turpiſſima mihi condonari velim, neque enim is ſum qui non animo magis quàm oculis Amicos

geram, qui præcellentes viros,& omnibus Diſciplinarum virtutúmque luminibus illuſtres, meis nugis & leuibus ſcriptiunculis non audacter interpellem, qui te beatiſſimæ ingenij vbertate florentem, ſubtiliſſima per nouas cogitationes mentis contentione ſupra doctiorum ſpes enitentem, ipſa memoria pariter mira atque olim fideli vigentem, morúmque ſingulari comitate & integritate prope diuinum, non ſummopere deſiderem, inter nobiliores amicos conſeruare, quod honori inter doctiores Præceptores recenſere, quod vtilitati inter Philoſophos præſtantiores purpuratóſque ſalutis humanæ Principes referre, quod incredibili propemodum voluptati mihi futurum eſſe, non certiùs ego, quàm tu, vt arbitror,
ſatis

merus a Zoilo, Virgilius a Banio, & non immeritò ſcripſerit Horatius, Herculem poſt tot exantlatos labores comperiſſe certamen ſibi cum inuidia ſupremum adhuc reſtare. Non igitur mirum, ſi quemadmodum fuci apibus perpetuò moleſti ſunt, ità etiam reperiantur quidam homines maleferiati, qui & peritioribus graues ſint, & cum illis paria facere contendant, quamuis eodem ſemper euentu quo rana Æſopica, quæ bovem magnitudine ſua æquare volens., crepuit & pœnam tulit ex tam inſano conatu: Verùm vt quod de tuis maſtigibus cenſeo tandem eloquar, certè præter quoſdam συκίνους & ignobiles, de quibus οὐδεὶς λόγος non magis ſanè quàm de Megarenſibus quos ἐν οὐδένι ἀριθμῷ ponit Oracu-

tus ſubmittam. Et quamquam grauiter ſatis atque iniquo animo tulerim, diuerſis occupationibus eripi mihi facultatem ſæpiùs ad te ſcribendi, longè tamen grauiùs extitit, te quas non ita frequenter ſcripſerim rariùs accepiſſe, imò permoleſtum fuit nullas adhuc recepiſſe, cùm trinas ſaltem religionis in te meæ & obſeruantiæ teſtes locupletiſſimas diuerſis, ſed quod fateor, difficilimis iam & exulceratis temporibus ad te deſtinauerim, quemadmodum & poſtremam hanc licet non certiori via adhuc tranſmitto, vt ſi qua ſors melior eam ad te detulerit, & de priorum iactura admoneat & me ab ingratitudinis labe vendicet, quam vt nimiſquam exercere apud ignotos, ita apud amicos cane peius &
anguc

Optat aprum aut fuluum deſcendere monte leonem.

Quamobrem in hac tanta conſternatione & ingenti dolore, quem ex interrupto ſpeculationum & ſubtilium ac nouarum cogitationum tuarum curſu, antea conceperam, illud certè non minimo mihi ſolatio eſſe poteſt, téque etiam vehementer, vt arbitror, reficit & recreat, quò ambo iſti æmuli & obtrectatore tui tales ſint, vt ex eorum victoria gloriam illam ſanè non mediocrem, quam nobiles Exercitationes de Subtilitate tibi comparârunt, ampliorem omninò & auctiorem, auguſtiorémque reddere poſſis & valeas; atque adeo vt de Mundino Mundinio taceam quo cum aſſuetus es dudum & pugnare & vincere: Certè Riola-

tantus ſiquidem eſt vt de illo magis ex teipſo & ingenij tui dexteritate quàm ex oratione & infantia mea te iudicare ſummopere deſiderem, quod ſanè ſi tibi perſuaſum eſt, nihil amplius habeo quod me oporteat ad te ſcribere; libros tamen tuos de jucunda Medicamentorum præparatione & de inſomniis quos vltimis Nundinis accepimus, majori neſcio cum voluptate an fructu legi, atque ipſi, tales profectò non tantùm mihi ſed & Domino Renato Moreau & aliis doctioribus Medicis viſi ſunt, quorum frequens & continua lectio magnam allatura ſit cum ingenti nominis tui commendatione Reipublicæ Medicæ vtilitatem, ſed illud præterea in ipſis mihi gratiſſimum fuit, quod expreſſum candoris tui veſtigium

in com-

Amici, quàm Iudicis munere defungar & illud ambobus tribuam, quod neutri iure merito denegare non poſſum; quamquàm, vt ingenuè fatear, in hoc grauiter peccaſſe mihi videatur Riolanus, quod παῤῥησίαν illam, qua de libris eius iudicaſti, contumelioſis verbis & nihil minuſquàm Profeſſorem Regium, qui in optimis literis & laudabili Medicinæ ſtudio conſenuit, redolentibus exceperit, vnde ſi æquo iure cum eo experiri & agere velles & Poëtæ cuidam hoc monenti parere,

Maledictis ſi quis certat, audiat malè,

Quam quis non præſtet ne exigat modeſtiam.

Poſſes equidem & meditatum furorem in Theatrum afferre, & ſellas Patroclianas & Annales

Voluſianos & cacatam chartam in illum retorquere, & hunc etiam ſi velles lutum ſtercore maceratū appellare, ſed vide, precor, quàm ſedulò cauere debeant viri eruditi & literis, quæ ab humanitate nomen ſortiuntur, plenè imbuti & inſtructi, vt nil de Medicina & grauioribus dicam Diſciplinis,

Ne velut innati triuiis ac penè forenſes
Hæc immunda crepent igniminioſáque dicta.

Non maledictis igitur ſed doctis dictis aduerſus nouum iſtum Diomedem inſurges, nec eiuſdem ſi me audis vllo grauiori ſupplicio pœnas iudicij, quòd de te parùm ſobriè tulit, daturum vnquam exiſtimabis, quàm ſi ex tua modeſtia cæteri cognoſcant quantum ipſe ab illa communi & honeſtatis atque verecundiæ finibus *circumſcripta,*

& in Herculis biuio ſtantem atque hoc in ætatis flexu, in quo, vt ſapienter monuit Marcus Aurelius Imperator, *qui non cadit, titubat*, conſtitutum, ſalubribus præceptis ad hunc vitæ callem ingrediendum, qui me tibi quàm ſimillimum efficeret, ſæpiùs es cohortatus, & quo omnem humanitatis & beneuolentiæ rationem in me expoliendo adimpleres, totum te mihi ad vitæ & morum exemplar exhibuiſti, mentem & cogitationes tuas aperuiſti, non vulgaris doctrinæ theſaurum recluſiſti, halitus etiam & affectus tibi proprios fermè omnes infudiſti, vt ſi te meum Socratem non agnouerim, Mortalium omnium jure videar ingratiſſimus, adeo quæcunque hic in Alcibiadem aut Phædonem, tu ſapientiſſime Diodate,

faciant, & multa ſint, eaque grauiſſima naturæ meæ atque ingenitæ libertati è diametro repugnantia propter quæ minus mihi arridet, minúſque conuenit laurea iſthæc Pariſienſis, ad vos iterum cogito, nec aliud expecto quàm vt halcyones in Italia nidificent, quo me humanitati ac beneuolentiæ tuæ rurſus committam & ipſis non vulgaribus amicitiæ tuæ illecebris præſens iterùm delecter, quibus me vel abſentem non mediocriter refici perſpicio. Hoc autem te monere volui vt certiorem me facias ſi quid officiorum aut librorum noſtratium, quos mecum deferre poſſim deſideres, dabo enim in omnibus operam vt neceſſitudine tua haud indignus judicari valeam, qui tuæ virtuti ac fidei tan-

tum tribuere debeo, quantum his in locis præterea nullius. Tu interim monimentis tuis immortalibus poſteritati conſule, humanum genus deuince, famę tuæ & exiſtimationis limites extende, & me quod ſemper feciſti, amare perge, ſed tandem Vale, ô & præſidium & dulce decus meum & amiciſſimo tibi Philoſophorum Coryphæo ſilentium meum non aliunde quàm ex ſumma virtutis eius ac doctrinæ admiratione profectum benignus excuſa. Pariſiis die 18. Septembris 1630. Tuus ex animo Gabriel Naudæus.

XXII.

Nobiliſſimo Viro Domino D. du Pré Cauſſinij Domino, Gabriel Naudæus S. P. D.

Cauſſinium.

ETſi mihi nunquam fuit dubium quin ſingulari affectu duceceris; cùm me toties verbis blandioribus & ad perſuadendum ritè compoſitis ad amœniſſimas ruris tui delicias inuitaſti, atque etiam non ſemel incredibili lætitia fuerim affectus propter ſingularis illius beneuolentiæ qua me ſemper proſecutus es tam egregiam tamque luculentam teſtificationem. Quiſquis tamen tuum candorem non nouit, arbitrari jure merito potuiſſet has voces, phaleras fuiſſe nugas, & officiis, quæ tibi mutuò deferunt homines accommodata potiùs

ex vſu

ex vſu lenocinia, cùm ecce tot precibus & votis cumulus acceſſit, Epiſtola tua tota ductilis erotundata veneribus depluens, nec minùs amoris & comitatis præ ſe ferens quàm gratiarum venuſtatis & eloquentiæ, quibus vt te virum diſertiſſimum & mei etiam amantiſſimum eſſe ſatis patefeciſti, ſic duram profectò legem mihi impoſuiſti, qui neque poſſum ad te proficiſci propter nonnulla grauiſſima negotia, quæ me hûc affixum detinent, neque etiam non proficiſci propter hamatas illecebris aut potiùs armatas votis non vnas rationes queis hoc vnum a me contendis obnixè & efflagitas. Vtar nihilominùs ea libertate, qua me ſemper donatum eſſe voluiſti, & obſequium quod omninò præſtare deberem.

huic tam flagranti poſtulationi, cuicumque alteri me fideliter redditurum polliceor, ſi me in præſenti culpa liberes nec inurbanè factum exiſtimes quod è re mea maximopere nunc eſt, a me non aliter fieri; & profectò vt cæteræ nos fortaſſe leges ad vrbanitatis & decori munia obſtringant, lex ipſa tamen præpotens amicitiæ nos a reis eximit & cæteras leges facili negotio poteſt abrogare, ſiquidem amici ſuis mutuo commodis ſua commoda & decora metiuntur, & inter quos vera viget amicitia nihil eiuſmodi eſſe poteſt quod vni tempeſtiuum ſit, alteri verò parum opportunum videatur. Quamobrem ego qui nuſquam dubitaui, quin me vehementer amares, & qui inſuper ex Epiſtola tua abundè &

banioris vitæ præſcripto pluri-
mùm ſemper loqui debeamus de
his quæ in Amicis noſtris præci-
pua & omni laude ac commenda-
tione digniſſima videntur, in te
verò doctrinam eſſe depræhende-
rim quæ reliquis naturæ & fortu-
næ bonis, quibus tamen abundè
cumulatus es, longè ſuperemi-
neat. Sed quid in hac dicendi oc-
caſione tempus fruſtra conſumo?
quæ nec tibi grata eſſe poteſt ob
ſingularem tuam modeſtiam, nec
forſan alteri jucunda ob dictionis
meæ infantiam & aſperitatem,
ſatius erit, arbitror, paucis te-
cum de iis agere quæ magis ad
Epiſtolam ſpectant, tum verò im-
primis de Iacobo illo Carpenta-
rio, cuius Commentarios in Alci-
noum cum mihi inſtructiſſimam
tuam Bibliothecam euoluenti

non mediocriter commendaſſes, factum eſt poſtea vt inter illa tua Effata & Oracula quæ multis libenter recenſere conſueui, Dominus Carpentarius Doctor Medicus Pariſienſis illud quod de auo tuo & eius commentariis ſumma cum veritate & eloquentia protuleras, auida aure ebiberit & obnixè poſtea non ſemel rogarit vt illud per literas a te verbis ſolemnibus conceptum elicerem, quo tua auctoritate, quæ ſemper illi maxima fuit, Creſtomathiam illam munire & illuſtrare poſſet, quam ex aliorum celebrium virorum ſimilibus encomiis & appellationibus honorificis in aui tui commendationem quotidie colligit, atque propemodum eſt etiam vt in lucem emittat. Quamobrem rogo te vehe-

& inde repetitis cogitationibus, ſicut mihi moris eſt, ſomno tacitus obrepenti moras nectere, venit mihi in mentem eorum omnium, de quibus ſub aurora te conueneram & illius Operis maximè de vita & doctrina Epicuri, cuius te idoneum ſponſorem & locupletem debitorem jam pridem conſtituiſti. Atque adeo me oblectauit tum ſuſcepti iſtius negotij dignitas & præſtantia, tum etiam Scriptorum, quæ jam apud te circa illud parata ſunt, varietas & copia, vt ex injectis tam præclaro conatui, neſcio quibus remoris & defunctoriis in tam præclaro opere cudendo lucubrationibus tuis, in mœrorem certè grauiſſimum, atque ex eo paulò poſt in ſomnum etiam fuerim delapſus: Sed quæ me vigilantem exercue-

rat, eadem me dormientem & placida quiete compoſitum non deſeruit nouiſſima de tuis ſtudiis cogitatio. Atque ipſe quidem Epicurus vultu hilaris, veſte nitidus, geſtu decorus viſus eſt mihi per vtramque Germaniam, ſuperiorem videlicet & Inferiorem citato ac veluti grallatorio paſſu ambulare & mox Baſileæ, Argentorati, Ingolſtadij, Lipſiæ, Frãcofurti, paulò poſt verò Duaci, Franckeræ, Lugduni Batauorum, atque aliis paſſim vrbibus & Academiis Philoſophemata ſua luculenter explicare; Dogmata ſtabilire, & Symbolum illud quod antea Democriti fuiſſe accepimus ἐν ϗ μηδὲν ἐςὶ τὰ πάντα magnâ animi contentione in Doctorum circulis & aſſerere & efferre; ſubinde verò aliarum rerum, de quibus pariter inter-

interdiu cogitaueram, diuerſæ ſpecies & nihil quidquam cum Epicuro cõmercij habentes ſeſe obtulerunt, ex quibus & laudabilem corporis mei temperiem & mentem a craſſis ciborum vaporibus liberam, qualémve abſtenicorum eſſe conuenit ſine pondere ludentem & veritatem inſuper iſtorum verſuum, qui inter Petronij reliquias a Criticis referuntur, deprehendi,

Somnia quæ mentes ludunt volitantibus umbris,
Non delubra Deûm, nec ab Æthere Numina mittunt,
Sed ſibi quiſque facit,

Tu verò an vlteriùs ὀνειροπολεῖν debeas, aut ὀνειροσκόπον agere equidem non arbitror, illis potiùs animum aduerte, quæ hac ſomnij occaſione commotus familia-

riter ad te decreui conſcribere, quo meis verbis quaſi pedamentis quibuſdam fluctuantes, circa Epicuri tui elaborationem cogitationes componas, mentémque fulcias, & in ſumma temporis penuria & intercapedine tanti, támque nobilis & operoſi conatus finem & portum faciliùs aſſequare. Sed papæ! inquies, nouum morem & penitus inſolentem; vt qui viua voce & præſenti colloquio Amicum juuare & monere poteſt, hunc potiùs amet ex ſcripto conuenire, atque etiam Epiſtola præeunte de rebus grauiſſimis affari, quem aliàs non infrequenter gerris ſiculis & inanibus nugis patienti aure detinuerit, & ad nauſeam vſque præſens exercuerit. At iſthûc te volo, perdocte Gaſſende, téque cenſorem non recuſo moris

iſtius

iſtius innouati, non quidem in rebus titiuillitij & ſermonibus floccifaciendis, ſed in iſtis de quibus Auguſtus Imperator nunquam locutus eſt, ne quidem cum vxore ſua Liuia, niſi ex libello atque meditata & compoſitá oratione, quamuis vt notat Suetonius capite quarto, non deficeret adhibita, ex temporali facultate. Quo magis æquum eſt mihi qui harum neutra dicendi ratione valeo, vtriuſque vſum libenter concedi, vt qua voce, qua manu præſens & abſens amicorum negotia promoueam, & ea præſertim vrgeam quæ abſque maximo illorum & publici boni diſpendio remiſſiùs ac indiligentiùs tractari non poſſunt. Deinde verò quod ſummi Oratores & Poëtæ contendunt, illud etiam veriſſimum eſſe ſtatuo, ni-

menter huic labori totum te addixiſſe, ex quo maxima nomini tuo gloria & incredunda, vt cum Antiquariis loquar, Reipublicæ literariæ vtilitas prorſus eſſet reditura. Sed neſcio quo caſu interim factum eſt vt Illuſtriſſimus Comes & cunctis Naturæ ac fortunæ bonis impensè cumulatus & exornatus D. de Marcheuille cui tua ſingularis virtus & eruditio jampridem innotuerat, ex quo Regis noſtri Chriſtianiſſimi apud Turcarum Imperatorem Orator eſt deſignatus te etiam voluerit,

—————————habere ſuorum
In numero, duntaxat ad hoc quem tollere Rheda
Vellet iter faciens & cui concredere curas.

Atque vt me primum de hac re & ſuſcepta in Thraciam & Bi-

zantium peregrinatione certiorem eſſe voluiſti, cœpi continuò mihi gaudere & tibi vehementer gratulari quòd ea demùm ſeſe obtulerit occaſio bene merendi de literis & inſignes progreſſus faciendi in rebus Aſtronomicis, quarum te callentiſſimum eſſe ſatis ſuperque teſtantur inſignes illæ, quæ nuper cum tua Epiſtola pro Reuerendo Patre Marino Merſenno prodiere Obſeruationes, atque etiam communis & vulgata de tuis ſtudiis opinio, quæ te parem cum peritioribus noſtri ſeculi Aſtronomis nec immeritò quidem componit; ac proinde ſpem certè nec vanam, nec mediocrem animo meo concepi, quòd vbi ſemel Alexandriæ in Ægypto conſtiteris & magno illo Gnomone Mathematico quem vt ampliſ-

menter huic labori totum te addixiſſe, ex quo maxima nomini tüo gloria & incredunda, vt cum Antiquariis loquar, Reipublicæ literariæ vtilitas prorſus eſſet reditura. Sed neſcio quo caſu interim factum eſt vt Illuſtriſſimus Comes & cunctis Naturæ ac fortunæ bonis impensè cumulatus & exornatus D. de Marcheuille cui tua ſingularis virtus & eruditio jampridem innotuerat, ex quo Regis noſtri Chriſtianiſſimi apud Turcarum Imperatorem Orator eſt deſignatus te etiam voluerit,

——————————*habere ſuorum*)
In numero, duntaxat ad hoc quem tollere Rheda
Vellet iter faciens & cui concredere curas.

Atque vt me primum de hac re & ſuſcepta in Thraciam & Bi-

zantium peregrinatione certiorem eſſe voluiſti, cœpi continuò mihi gaudere & tibi vehementer gratulari quòd ea demùm ſeſe obtulerit occaſio bene merendi de literis & inſignes progreſſus faciendi in rebus Aſtronomicis, quarum te callentiſſimum eſſe ſatis ſuperque teſtantur inſignes illæ, quæ nuper cum tua Epiſtola pro Reuerendo Patre Marino Merſenno prodiere Obſeruationes, atque etiam communis & vulgata de tuis ſtudiis opinio, quæ te parem cum peritioribus noſtri ſeculi Aſtronomis nec immeritò quidem componit; ac proinde ſpem certè nec vanam, nec mediocrem animo meo concepi, quòd vbi ſemel Alexandriæ in Ægypto conſtiteris & magno illo Gnomone Mathematico quem vt
ampliſ-

grantibus votis hac in parte non obſequereris, néve plebèias & humiles animos, quæ domi reſident, & affixæ ſunt ſuæ terræ, ſed diuiniores illas imitareris, quæ Cælorum inſtar perpetuo motu gaudent, & faciunt nunquam quieſcendo vt cætera omnia placidè ſemper conquieſcant. Verùm & illud præterea ſi rectè memineris addebam atque etiam vehementer commonebam, ne dum Thraces & Græcos & ignotum Orbem cogitas, familiaris tui Epicuri obliuiſceris, neve ipſum ſineres tanquam Cæſarianum Aiacem in ſpongiam incumbere vel cum blattis & araneis luctari, aut denique ſi non extinctum, at ſaltem ſopitum & veluti ſitu ac puluere ſepultum diutiùs obdormiſcere. Laborem hunc eò per-

ductum eſſe, vnde nullo vel certè quàm minimo negotio abſolui poſſit, extremos tantùm ductus & vltimos colores ei ſupereſſe, quibus toti figuræ decor & venuſtas concilietur, neque temporis anguſtias adeò premere quin ſi laborem tuum partiri velles & ſuum Epicuro peculiariter aſſignare, non hunc ipſum ſenſim abſolueres & ante Calendas Octobris, quæ tibi ſupremum in Vrbe tempus eſſe debeant, omnibus numeris perfectum, amicis tuis, aut præſtolantibus illum Typographis relinquere poſſes, atque tunc temporis,

ἡ δὲ ἐμοὶ κατὰ θυμὸν ἀρίϛη φαίνετο βουλή

Tibi verò non item, ſed partim nihil agendo, vt inquit Seneca, partim etiam aliud agendo illud tandem

tandem conſecutus es vt hoc totum rei bene gerendæ tempus tibi incaſſum effluxerit, quod ſi prout ipſe ſapienter conſtitueras grauioribus ſtudiis voluiſſes, ſufficientiſſimum erat ad illud omne quod de Epicuro in te recepiſti, feliciter adimplendum. At neſcio quomodo altiùs quàm conueniat ſenſim prouehor, & dum Epicuri cauſam ago, tuam deſerere videor, quam verbis ſeuerioribus & tibi forſan ingratis eleuare contendo: verùm tam ardens eſt meus in te amor ſingularis vt facem propemodùm ſuccenderit, quam tibi velut in præſidio ad ſuſceptum iter promptius emetiendum conſtitueram. Et ſi tecum paulò liberiùs ac vehementiùs ceſſationem tuam expoſtulaui, id eo certè factum eſt quod æquum ſemper eſſe duxi, vt

qui amicorum tuorum beneuolentiam ex libertate, qua tecum vtuntur, dimetiri conſueueris, mea præſertim quæ nonniſi ex vehementiſſimo affectu procedit, nuſquam offendare. Quidquid ſit, arbitrabor ſemper me rem laude etiam dignam feciſſe, qui non poſſum in vllam aliam incidere opinionem, niſi in eam, in qua ſcilicet tua de re tibi ſuadere videar quod piè facere non poſſum. Tu autem, mi ſuauiſſime Gaſſende, ſi hæc accipies, vt ſiue probabuntur tibi, ſiue, quod abſit, non probabuntur, ab optimo certè animo ac deditiſſimo tibi, & cogitata & ſcripta eſſe cogites: Enimverò vt qui me Cenſorem & quidem acerrimum ſatis exhibui, Conſultoris iterùm partes ſuſtineam, cùm ex Medicinæ præſcriptis,

ſcriptis non tantùm illi fœtus vitales exiſtant, qui octauo, ſed etiam qui nono & decimo menſe in lucem erumpunt; non eſt adhuc quod de Epicuri tui proſpero ſucceſſu deſperes, cui videlicet poteris, vel extrema prorogationis iſtius lege, conuenienter opitulari, etſi perfectæ eius elaborationi atque excluſioni legitimæ præfinita hæc a Medicis tempora nondum ſufficiunt. Iuriſconſultorum tamen Decreta ſubuenient, qui non adeò ſtrictè tempus naſcendi definiunt: Sed vide, quæſo, ne rurſus in eundem ſcopulum impingas, & caueas ſedulò ab iſtis duobus, quaſi retinaculis quæ ſola fecere, vt nihil omnino à tribus aut quatuor proximè elapſis menſibus circa Epicurum tuum feceris. Illa verò imprimis eſſe exiſtimo quod

Nobiliſſimus Orator, qui te ſibi comitem adjunxit, de ſucceſſu ſuo fermè ſemper cogitet, Domeſticis conſcribat, ſarcinas & omnis generis impedimenta componat, Triremes conducat, miſſionem denique ac abeundi licentiam de die in diem expectet, ſæpius etiam petat & impenſiùs efflagitet. Vnde eſt quod tibi inter eiuſmodi temporis anguſtias luctanti coercitóque, ſatiùs fore arbitraris nihil noui in Epicuro tuo tentare, vt potè quem nonniſi,

Multa dies, vanuſque labor mutabilis aui

poteſt in melius referre. Sed potiùs quidquid erit iſtius temporis incerti, interrupti, intercepti, vberiori linguæ Græcæ cognitioni, ac neſcio quibus aliis minoris momenti negotiis illud

totum

totum impendere. Ego verò contrarium quidem cenſeo, & cùm non minora ſint quibus nos demereri poteſt Epicurus quàm Ptolomæus, vtrique ex æquo tibi incumbendum eſſe exiſtimo: hoc autem facies ſi quemadmodum quando ciis Alexandriæ totum te detinebit Ptolemæus, ita nunc cùm Luteriæ degas totum te ſibi habeat Epicurus, quod certè rationi conuenientiſſimum eſſe faxo ſtatim vt intelligas. Ille ſiquidem nihil aliud a te requirit quàm quod facili negotio potes illi & Alexandriæ & vbique gentium commodare, acutam videlicet oculorum aciem Aſtrolabio, Tubo Galilei aut Gnomone aliquo diligenter adductam & obfirmatam. Hic verò ingentes & inſtructiſſimas poſtulat Bibliothecas, Aucto-

dem judicio de peregrinantibus potiſſimũ efferri debebat, quod de ſingulis hominibus dixit Seneca,

Nemo tam Diuos habuit fauentes.
Craſtinum vt poſſet ſibi polliceri;

Deinde verò vt hæc omnia nulla ſint & nauci floccique facienda, at innumeræ ſpecies & nouæ cogitationes, quas diuturna mentis circa Philoſophiam Epicuream agitatione concepiſti & fideli memoriæ cuſtodiendas tradidiſti intra ſexennium (qui legationis Conſtantinopolitanæ communis terminus eſt) prorſus euaneſcent, Amici tui aliò cõmigrabunt, libri diſtrahentur, & noua omnia tibique inuiſa, inaudita poſt reditũ forſan apparebũt. Nolim tamen exiſtimes iſthęc omnia quæ tibi libertiùs examinanda propono velut quoddã Attalantæ pomum injici, quo futuræ

euadas, cùm non ſemel propriâ experientiâ didicerim nihil vnquam de Legatorum diſceſſu ſtatui debere, niſi vbi in viam cum toto comitatu dederint ſe, propter crebras comperendinationes, quibus ita plerumque torqueri & diuexari ſolent, vt nullâ aliâ re magis. Hoc verò fruſtra apud te ſtatues, niſi eadem animi libertatē & conſtantia leuiores alias occupationes, & Græcos illos præſertim valere jubeas, qui te phaleris & grammaticationibus ſuis impalleſcentem tandiu detinuere, quaſi verò egregiam laudem & ſpolia ampla referre poſſis ex intellecto Ariſtophanis Pluto, aut diſclupeata ac euiſcerata non ſine Tzetzis aut alterius ductoris ope Lycophrontis Caſſandra. Hoc eſt profectò ne quid moleſtius dicam,

non rectè philoſophari & præſenti grauiſſimóque literatorum fato prorſus impediri, ne cuius nunc hominis perſonam ſuſtineas, per te ipſum poſſis cognoſcere, ita vt etiam monitoribus egeas & iſtius linguæ intemperantiâ labore deprehendaris; cùm tamen vel mediocris illius cognitio ſatis idonea viſa ſemper fuerit magnis Viris ad principatum in ſua quemque facultate obtinendum & retinendum. Sanè & D. Thomas & Niphus & Pomponatius quid in Philoſophia abſque illius auxilio non præſtitere? Quid item in Mathematicis Peurbachius, Tycho, Copernicus eiuſdem præſidio fermè deſtituti non efferere? Sed vin'tu Petronianam de nouo iſto eruditionis faſtu parodiam patienter ferre? Nuper certè ventoſa iſthæc

& enor-

& enormis Græcitas Gallias & vniuerſam fermè Europam ex Aſia commigrauit, animóſque juuenum ad magna ſurgentes veluti peſtilenti quodam ſidere afflauit, ſemélque corrupta Philoſophiæ & altiorum Diſciplinarum regula ſtetit & obmutuit. Quis poſtea ad ſummam Alberti? Quis Regiomontani ad famam proceſſit? ac ne libellus quidem ſani coloris enituit, ſed omnia quaſi eodem cibo paſta, non potuerunt vſque ad ſenectutem caneſcere: Verùm audio quid ſtatim obganniant heſterni illi & nuperi Helleniſtæ, nimirum quod eiuſmodi Philoſophi & Mathematici Opera ſua longè doctiora & auguſtiora reddidiſſent ſi ab illis auctoribus & libris adjuti fuiſſent,

amicorum, Eruditiſſime ? macte & quod magnis auſpiciis cœpiſti, magno animo & pari cum felicitate, conſtantia perage: Aut enim meus me fallit animus, aut illuceſcet tandem illa dies, quâ tu, quod pro tua ſingulari humanitate & beneuolentia literatos omnes juueris, non modò eos tibi deuinctos habeas, ſed inſuper tuam doctrinam tibi honorificam fore, & vniuerſo generi humano valde vtilem ac laudabilem magnâ omnium bonorum gratulatione glorieris,

Eia age, rumpe moras, Epicuri Secta reſurget,
Auſpiciis, Gaſſende, tuis, longúmque per æuum
Ibit & immenſos fama ſpectabit honores:
Debebúntque tibi venientia Secula votis

Quòd

Quòd damnata diu veluti contraria juſtis,
Cultior hac noſtro Doctrinâ affulgeat Orbi.

Vale Dabam Pariſiis, die vltima Octobris 1630.

XXIV.

Clariſſimo Viro D. Ioanni Riolano filio, Doctori Medico Pariſienſi, & Anatomes ac Pharmaciæ Regio Profeſſori, Gabriel Naudæus
S. P. D.

Lutetiam.

TAnti ſemper fuit apud me (Ioannes Riolane, magni Patris fili maxime) virorum Doctrinâ, judicio & eloquentiâ præſtantium auctoritas, quanti eorum omninò eſſe debet, qui velut in arce Muſarum conſtituti, purioris doctrinæ fata pro arbitrio tempe-

rant, eoſque literarum & Scientiarum fontes nobis reſerant, ex quibus poſt modùm

Omnis poſteritas latices in pocula ducat,

Nec injuriâ ſanè tantum auctoritatis & gloriæ præclaris ſuis laboribus conſequuntur ingentes illæ animæ, etſi non celeſtis particulæ pleniùs compotes, at ſaltem

Queis meliore luto finxit præcordia Titan:

Cùm enim ſcriptorum laus omnis & commendatio ex rebus & verbis optima ratione ſimul connexis repetenda ſit, inde eſt profectò vt omne punctum tuliſſe & vtramque paginam abſoluiſſe ipſi tantùm jure merito videri poſſint, quorum vt in rebus doctrinæ copia reperitur, ſic in verbis lucet ora-

orationis nitor, & in decenti connexione vis illa judicij reperitur, quæ reliquo operi ſanum colorem addit, eique nunquam intermorituros per ſeculorum decurſus honores ſpondet & aſſerit. Hæc eſt ſiquidem triplex illa* Hecate toties a Poetis decantata; hæc trina Virginis Dianæ facies, triformis Gerion, τρικέφαλος Ἑρμῆς, aut potiùs trias illa Charitum, quæ licet parcè admodùm literatis hominibus adblandiri ſoleat, nihilominus tamen Patri tuo felicis memoriæ Ioanni Riolano in publica commoda naſcenti ſic fauentem ſe exhibuit, vt eum non ſuo deinceps, ſed diuino ore locutum, nec Hippocratis duntaxat aut Galeni doctrinam, ſed Apollinis & Æſculapij mentem aſſequutum fuiſſe, haud quiſquam

qua annis 1578. & 1579. frequenti auditorum concurſu Medicinam prælegebat, multa tum ſuis diſcipulis viua voce explicauit, quæ vel faciliora, vel minus digna iudicabat, quàm vt in ſcripta, quæ ſimul tradebat, referrentur; vnde etiam factum eſt vt nobis hodie ſuâ voce & præſentiâ deſtitutis hæc iuſto breuiora videri poſſint. Sed neque illud etiam reticendum eſt quod ad σφάλματα, ſi quæ in illis forſan occurrent, deprecanda non minimum conducet; me vnicum duntaxat eorum exemplar habuiſſe, & illud quidem caſu inueniſſe, ſed tale profectò qualem olim pius Æneas Deiphobum inuenerat,

Laniatum corpore toto;

Vt non parum mihi deſudan-

dum

dum fuerit in Textibus Galeni annotandis, lacunis quibuſdam ſupplendis, & toto libri vultu ad eam formam & ſpeciem effingendo, quæ optimo cuique non vehementer placere non poſſit. Mihi verò & omnibus æquis rerum æſtimatoribus, vel hoc nomine grata ſemper erit iſthæc ſcriptiuncula, quod naturâ ita comparatum ſit, vt quos admiramur ac magnifacimus, eorum omnia vel etiam minima cognoſcere & penes nos habere cupiamus; vnde ſi lucernam Epicteti mille drachmis, Protei Stoici baculum talento venditum accepimus, multò magis ſummorum & eruditione præſtantium Virorum quamlibet tenuia & jejuna Opuſcula nobis in pretio non mediocri eſſe debent. Tibi verò vt ad te

ı annis 1578. & 1579. fre-
:ntj auditorum concurſu Me-
inam prælegebat, multa tum
; diſcipulis viua voce explica-
, qi æ vel faciliora, vel minus
.ıa ju·dicabat, quàm vt in ſcrip-
quæ ſimul tradebat, referren-
; vnde etiam factum eſt vt no-
hodie ſuâ voce & præſentiâ
ititutis hæc juſto breuiora vi-
i poſſint. Sed neque illud
m reticendum eſt quod ad
ʔ μάτα, ſi quæ in illis forſan
urrerit, deprecanda non mi-
ım conducet; me vnicum
taxat eorum exemplar ha-

Attollunt capita, & ſublimi vertice nutant.

Sed fruitur jam famâ ſui nominis ἐπώνυμος Parens tuus, & nos illum ſic inter mille gratulationes & epinicia affari poſſumus, Aſpice nunc, ô Medicinæ decus & Scholæ quondam tuæ præſidium?

Aſpice, completur votum, jam natus adæquat

Te meritis & quod magis eſt optabile, vincit;

Tu quidem & Medicinæ Philoſophiam ingenioſè conjunxiſti, & vtramque pari cum felicitate diligentiâ ſic excoluiſti, vt quod olim de Cæſare dictum eſt, eleganti breuitate poſteros omnes a ſimili conatu deterreris: Sed non minus liberis quàm libris ſtudia noſtra juuiſti, & quod adhuc in diſſectione cadauerum & præpa-

ratione medicamentorum deſiderabatur, per filium tuum abſoluere voluiſti. Et verò illa ſemper fuerat votorum Patris tui ſumma, Ioannes Riolane Anatomicorum omnium Princeps meritiſſime, vt Majoribus tuis in hac arte palmam eriperes, præſentibus etiam atque tecum in hoc campo decertantibus longè ſuperior euaderes, facem denique illam poſteris omnibus accenderes, qua duce liceret per tot cadauerum labyrintheos plexus, per tot minutiſſimarum partium occultos meatus, per tot muſculorum, neruorum, venarum meandros & anfractus inoffenſo ductu encheiriſin celebrare & ſecurè de illis non minùs quàm doctè & eleganter ad miraculum diſſerere. Adderem plura in nominis tui verè
maximi

maximi commendationem, ſed præſtat tantùm illud Symmachi, *Laudentur incogniti, vt eorum merita in occulto ſua teſtimonij ſplendor irradiet, mihi impræſentiarum ſuperſedendum eſt huiuſmodi ſcriptione, ne incepti fruſtrer, ſi te ſpectatum bonis & eruditis omnibus facundiæ atque eruditionis adſtipuler:* Quare

Accipe dilatam tua, fili, in tempora famam,
Quodque Patris ſupereſt ſucceſſor laudis habeto.

Datũ Pariſiis 1. Ianuarij anni 1631.

XXV.

Doctiſſimo Viro D. Renato Moreau, Doctori & Profeſſori Medico Pariſienſi ordinario, Noſocomij Luteciani Therapeutæ & ſaluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Decano Digniſſimo, Gabriel Naudæus S. P. D.

QVandoquidem is ego ſemper

ſui, Renate Moræe, qui neminem mortalium ab eo tempore, quo me tibi literarum amor conjunxit præ te dilexerim, nullumve habuerim, cuius rationem dignitatis atque fortunæ, libentiùs in meo ære duxerim; facerem profectò rem & honore iſto quo nunc auctus es & continuo in me amore tuo prorſus indignam, ſi quod iſtis duobus titulis me tibi debere ſentio longiùs protraherem, aut quod jamdiu verbis & oratione ſum profeſſus, non etiam ſcriptis aliquando teſtarer. Atque illud mihi ſæpius animo reuoluenti, qua tandem occaſione votum eiuſmodi perſoluerem nulla ſeſe mihi commodior obtulit, quàm *Propædeumata* Collegæ quondam tui Ioannis Riolani tibi offerendo, aliorum morem imitari, & ea de re in hac

Epiſtola

Epiſtola diſſerere, quæ & l
loco conuenientiſſima videri
ſint, & ab omni fuco & adula
ne quantum fieri poteſt ab in
nuis aut a probis deſiderari
meta: maximè cùm talis ſen
& tantus extiteris vt vel abſol
ſimis quibuſvis encomiis &
ctui meo poſſim & veritati ſi
inſeruire. Hoc autem eo fac
& feliciùs exequar, quòd Th
xeniam rurſus celebrare & qu
admodum Virgilius ſub Calli
nomine omnes Muſas:

Vos ô Calliope preces aſpirat
nenti

Sic tuo ſub nomine reli
omnes Scholæ Pariſienſis A
piadas, quorum tu in caput ele
es, videar mihi conuenienter
pellare apprimè ſiquidem n
Rhiani veteris Poetæ verſun

lum, quo dicitur ſi vna Muſa vocata ſit, reliquas omnes ſtatim exaudire.

πασαῖ δ' εἰ σαίνοι μίας ὅτι τ' ὄνομα λέξεις.

Gratulor igitur tibi ex animo nouos faſces & ampliſſimæ dignitatis inſignia ex omnium voto tibi delata, quibus cùm nunc videris famam adeptus, vt nec illi acceſſio quærenda ſit, nec fortunæ vis vllo pacto metuenda, ſcilicet hoc debebatur Scholæ Medicæ dignitati, vt negotio publico vir laudatus accederes, & induſtriâ comite, prudentique conſilio plus negotiorum expedires, quàm quantum jure & poteſtate, moroſáque ſeueritate, qui ante te fuerunt, potuerint certè plurimi. Sanè in excelſo jam & illuſtri loco ſita eſt laus tua, in plurimorum & ſociorum

ctorum & ciuium conſpectu rei fulget;

Te quoque Naturæ ſacris, Mundique vacantem
Inuadunt trabeæ, nil jam Moræe relictum
Quo virtus animo creſcat vel ſplendor honore
Culmen vtrumque tenes. ———

Perge igitur operam nauare tanto muneri conuenientem, excute vim illam bonæ tuæ mentis, quæ nihil non rectè moliri conſueuit, aut ineptè emoliri; vrget te grandis expectatio, nec illa quidem immunis a periculo, dum aliquid ſemper amplius quàm quiuis bonus præſtare valet, ſibi pollicetur: Sed nihilominus actutum fore confido vt expectatione illa, quæ de te magna eſt, major habearis & nulla res ſit tam difficilis

quam non & conſilio regere & integritate tueri & virtute confi-cere poſſis; vt hunc honorem tibi Deum fortunare vel æmuli fateantur, atque a te pro tua & Senatus Iatrici dignitate feliciter administrari. At verò cùm auguſtiori natura præditus ſis quàm vt vnico duntaxat miraculo poſſis clareſcere & non ſecus ac Mallius ille Theodorus apud Claudianum.

— duplici vitâ ſubnixus in auum
Procedas, pariter libris, faſtiſque legendus.

Grauiter ab eo quod in hac Epiſtola mihi dicendum propoſui, aberrarem, ſi librum hunc tuis ſub auſpiciis & grato fauore, a ſitu, puluere & forſan æterna nocte vindicaturus de tot aliis, quos ab eodem periculo quotidie redimis,

& Bi-

& Bibliothecæ theſauro magnis ſumptibus & laboribus aſſeris nihil omninò dicerem: maior eſt profectò iſte conatus, quàm vt venientibus ſeculis obliuione; vtiliór etiam quàm vt præſentibus ignoratione ſubtrahatur. Nempe ille ipſe es qui quod olim Iulianus Imperator de ſe dixerat, ἄλλοι μὲν ἵππων, ἄλλοι δὲ ὀρνέων, ἄλλοι θηρίων ἐρῶσιν. ἐμοὶ δὲ βιβλίων κτήσεως ἐκ παιδαρίου δεινὸς ἐντέτηκε πόθος. Illud idem de te ſimiliter vſurpare meritò potuiſti, & qui ſemel redditum Zenoni Ciziceo Oraculum, vt ſi beatitudinem & immortalitatem conſequi vellet, viuens mortuos coleret; tibi quoque ad eundem terminum non remulco (vt aiunt) ſed plena velificatione contendenti, illud datum dictúmque fuiſſe ſemper exi-

ſtimalti. Nec immeritò ſai
ex Arbitri tui ſententia,
concipere, nec edere partum v
poſſit, niſi ingenti literarum
inundata. Atque illud eti
pienter moneat Caſſiodoru
Nemo juſtiùs aſſiduè diſcit
qui de humana ſalute tract
Sed nec præſentis eſt loc
rationes inquirere, nec
meæ tenuitatis conatum
cui totus adhuc incumbis
laudibus proſequi, ad que
niſi Encomiaſtes impar poſ
cedere. Quamobrem illu
tùm exequar, quod tempus
catio poſtulant atque tuu
Opus duodecim annorum
cæ tradam admirationi &
ſeculi publicabo. Et verò
vſu & conſuetudine ant
receptum fuit, vt magnam

mereretur qui ignotum aliquod Romanis animal, Elephantem purà aut marinum paſſerem primus exhiberet; ſi etiam longè major illis reddebatur, qui ſepultos & delitefcentes in auiis & ruderibus theſauros indicaret, maximam certè vel ex eo me conſequuturum ab omnibus Apollinis & Æſculapij Myſtis arbitror, quod illis locum indicem, vbi tota pene collecta totius orbis Iatrici eruditio, tota Græcorum, Arabum, Latinorum Medicorum ſapientia conquieſcit, vbi & omnes & ſinguli quotquot in Orbe degunt, maxima ſtudiorum ſuorum præſidia collocata eſſe intelligant, vbi tandem plus librorum ad Medicinam & facultates illi ſuccenturiatas, (Philoſophiam intelligo; Aſtro-

nomiam & Humaniores literas) ſpectantium habeatur, quàm vllus vnquam alius ſimul coegerit, quàm Indices ipſi loquantur, imò verò quàm multi aut ſcriptum, aut editum vnquam fuiſſe arbitrentur... ô Effatum ingens inſolens hactenus inauditum: ſed adeò tamen verum vt non ipſe tantùm qui plures heic & in Italia perluſtraui Bibliothecas, non omnes qui in Gallia degunt, ſed Exteri quotquot huc accedunt, Itali, Germani, Bataui, Angli, veriſſimum illud & ingenti miraculo proximum eſſe non ſine ſtupore fateantur. Sed gradum hic ſiſto, veniet ſiquidem aliud tempus, quo mirabunda poſteritas in Indices tuos inquiret & quod ætas tua per me cognoſcet, inter exempla referet, imò verò nec temere

gaſti. Vale. Dabam Pariſiis, 2. Ianuarij anni 1631.

XXVI.

Doctiſſimo Viro Domino Petro Gaſſendo S. Theologiæ Doctori & Dinienſis Eccleſiæ Canonico Theologo, Gabriel Naudæus S. P. D.

Diniam

NOn eſt profectò, Doctiſſime Gaſſende, quod grauiter & iniquo animo ferre debeas, ſi tibi & mei amantiſſimo, & eius officij, quod inter Amicos per literas exhibetur, ſtudioſiſſimo, diuturnâ meâ ad te ſcribendi ceſſatione, fel tuum illud licet columbinum acriùs paulò vellicârim & occaſionem ſanè non leuem injecerim altiùs inueſtigandi vndenam iſtius tam obfirmati & iminitis ſilentij cauſam poſſes eliceré: Vulgatum ſiquidem eſt, & ſolemni apud

omnes

omnes, qui Talionis legem obſeruant Sanctione receptum, per quæ quis peccat, per eadem & ipſum puniri. Et verò cùm me in eodem Equuleo priùs ipſe deſtinueris non tam inueſtigandi quàm diuinandi cur tuam illam quam D. Buchardus mihi reddidit du[m] Vaticanis in hortis ſpatiaremu[r] acerbiuſculè ſcripſeris, hòc ſan[è] tibi reponendum eſſe penes me ſum arbitratus, vt hoc tam long[o] tempore, quo nihil a me literarum accepiſti, dubitares ſaltem cur nihil literarum ad te tranſmitterem, & pene eſt vt dicam cur iraſcerer; pupugerat me ſiquidem nonnihil Epiſtola tua, méque in eam ſuſpicionem adduxerat, vt vererer, ne quid a me antea imprudentius fuiſſet, in ipſis quas ad vtriuſque noſtrûm delicias Tu-

bertum Ocellam non infrequenter exarare ſoleo, de te forſan inſinuatum. Hoc verò ſi tibi vel per ſomnium in mentem venerit, quæſo, obteſtórque vt ſomnij inſtar auolet, cùm nihil vnquam ego, quo tarditatis & negligentiæ te inſimularem, non modò ſcribere, ſed ne cogitare quidem potuerim: Quaſi verò te non bene nôſſem, tuáque mihi virtus, comitas & propemodum incredibilis amicitia parum perſpecta eſſet, aut quiſquam Mortalium exiſteret, qui nunc auderet contendere tuos tibi ſenſus meliùs quàm mihi perceptos eſſe & cognitos. Crede mihi, Amantiſſime Gaſſende, memetipſum turpiſſimæ inſcitiæ accuſarem, ſi tibi per me, vel minimæ ignauiæ notâ inureretur & grauiter aduerſus

τὸ πρί-

τὸ ἀρχαῖον peccaſſem, ſi quod à me tibi tunc temporis erat exhibendum, hoc ineptè voluiſſem & mihi à te priùs exhiberetur; Neque enim ita ſum rudis vt neſciam, nec tam malendus vt inficiar hunc ſcribendi morem, quod ſapienter monet Symmachus, à ſuperſtitione vetuſta fuiſſe conſtitutum vt ad peregrina digreſſi priorem ſibi locum vendicent cum abſentibus colloquendi: Quare neſcio quo fato contigiſſe dixerim vt quod mihi inter ſcribendum mera voluptas, jocus, delicium, vrbanitas videbatur, tibi inter legendum non ita ſimiliter appareret, & in hoc tantùm peccet mutui noſtri conſenſus regula, quæ in cæteris actionibus tam firma eſt & ſui ſemper ſimilis, vt non immeritò videri poſſint.

——— *Amborum fœdere certo*
Conſentire dies & ab vno Sidere duci.

Næ tu igitur parum vrbanè facias, vrbanitatem hanccè meam æqui conſule; méque & tunc jocosè locutum & nunc etiam cùm me tibi iratum fuiſſe dixerim, non ſeriò loqui apud te perpende: Vtor verò libenter hac non quidem excuſatione ad mentiendum compoſitâ, ſed liberâ & efficaci ad perſuadendum confeſſione; quòd ab hac etiam non penitùs abſcedas, & tot ridiculis caſibus diuerſorum Principum in hac veluti Mundi Scena hiſtrioniam agentium perſuaſum habeas beatiſſimam illam Epicuri tui Voluptatem non alio rectè quàm ſapientiſſimo Democriti riſu & blandiloquio poſſe condiri. Sed heu

heu! quàm te beatum & felicem exiſtimo, Amicorum Suauiſſime, qui cum Thedoro noſtro & Tuberto Ocella potes ipſum os liberiùs diducere, & lieni dum ſeditionem facit locum ampliorem concedere; mihi aut in medio quorundam Nobilium degenti, quos humor Melancholicus ſapientes, parcimonia grandes & ſiccos, Dea verò quædam nomine Leſina ſibi peculiari cultu deuotos efficiunt, timerem magnopere ne quemadmodum & ipſis, riſu atque dicteriis & hilariori vitæ genere interdictum foret, niſi Eminentiſſimi Cardinalis à Balneo, cui me totum mancipaui, vt deliciarum & liberalitatis, ſic morum & libertatis Gallicæ multum adhuc retineret & ea omnia ſuis Aulicis ſubminiſtraret, quæ

nos priſcorum Ægyptiorum ſimiles efficerent apud quos

Porrum & Cepe nefas violare & frangere morſu

Quod non item præſtant reliqui Cardinales ſuis anteambulonibus & Paraſitis, quibus ſportula tam exilis & artificiosè in ſingulos dies commenſurata diſtribuitur vt ipſos annos circiter triginta & aliquando etiam quadraginta locatæ ſuæ operæ tanquam venenum aliquod ad certum tempus determinatum pauperie & miſeria, nonnunquam etiam rabie enecet; hoc tamen vtilitatis interim conſequuntur ex coacta illa & imperata frugalitate, quod Iſraelitarum inſtar duro ac alliato eiuſmodi victu ad functiones Aulicas vegetiores exiſtant, non pingui aqualiculo deformes, nec lautiori

vtres diſtenti , ſe
quadam inter ipſ
venuſtiores & Ron
cori. Adderem pl
iſtarum non profun
Elæo noſtro ſeruar
jampridem addict
talium omnium φ
mo, Lubentiæque
ſtiuiſſimis celebrat
annua reuerticula
laſino, ſed quotie
curis feriari aliqua
hilariter ac ſuai
Tibi verò iſta vel
dem attuli, quo me
& facetias nunc e
agnoſcas & tun

vncinis, furcinuliſque ac fibulis, idem à Campanella periculum, quod Pygmæis quondam ab Hercule, aut Pediculis à Diogene imminere prædixi. Quod equidem tam vrbanè & facetè dictum omninò fuiſſe velim exiſtimes, ac ſi montis iſtius Veſunij, qui etiam nunc flammas euomit, & latiùs in dies graſſatur quà Chaſmate, quà cinere, quà torrentibus ignis & aquæ, perdens ſata læta, boúmque labores, occaſione; quot Atomorum millia ex tam profundo ſpecu erupiſſe & per aerem hinc & inde diſperſa fuiſſe arbitreris, obnixè nunc à te contenderem; imò verò non poſſum adhuc facere quin toties rideam effuſiſſimè quoties apud me cogito tam ineptum hoc merum & tam parum veriſimile mendacium tantum tibi ſol-

Arduum accelera

Hoc ſit ſtudiun
tuum, in hoc ſomn
hoc etiam labor
nantur; nam cæte
rum

Cùm ſemel occide
dida Minos
fecerit arbitria

Alium, atque a
ſortientur, hoc nu
eſſe tuum; nôſti ſi
terius Poëtæ,

Viuitur ingenio
erunt.

Hos igitur ego
lem, quorum no

iſtos, ſi qui ſint qui te infirmiſſimis rationibus à pulcherrimo ſanè conſilio conantur abducere, atque vt nihil ex iſtorum parte timendum eſſet. Vereor tamen ne fatalis quædam pernicies Epicuro ſuo incumbat ab illa terrarum parte, à qua nihil vnquam tale ſibi ipſe juraſſet expectandum; nam dum huius inſtaurationi & velut Anaſtaſi moliendæ totum te accingebas, & pleno animi impetu vehebare, quas tibi moras non injerit, quas caſſes & tendiculas deſiderium illud vlterioris Græciæ ſedulò perluſtrandæ non obtulit? vt Epicuri curâ relictâ alterius te curæ committeres in has oras velut in quaſdam latomias deportandum, vt verò nunc quas illud idem non injicit, vt quod tam laudabiliter incepiſti

nunquam perficias; nunquam di-
co & hoc tam ſecurè quàm ſecu-
rum eſt eos omnes, qui durun
iſtud ac faſtidioſum iter ingreſ
ſunt, aut ex iſta peregrination
non reuerti, aut longè falſos eo
rum, quæ ſibi promiſerant, redi
re. Sed quod Elæus tibi perſuade
abſit vt diſſuadeam, cùm ipſo, q
ſapientiſſimus eſt, impellente ni
hil inde non fauſtum, & te, q
Doctiſſimus es, nihil non excul
tum ingenio, elaboratum indu
ſtria, & erutum atque illuſtratur
incredibili propemodum diligen
tia ſperari debeat. Faciendum ta
men mihi viſum eſt pro animi me
conſcientia, próque eo, quan
te facio, vt aliquid iiſdem de re
bus ad te literarum darem, d
quibus orta jam ante biennium ſi
mili occaſione nonnullas dedi, &

hoc vnum quantâ poſſum animi contentione abs te peterem vt inuſitatam hanc inuiſendæ Græciæ cupiditatem, quâ te nunc flagrare veriùs quàm teneri ex tuis & Elæi ad Dominum Buchardum Epiſtolis cognoſco; tuæ enim vtilitati & Amicorum deinde commodis ac voluntati lubens accommodes, quorum ſuffragiis ſi tantum deferas, quantum par eſt ab amiciſſimo & honeſtiſſimo quoque concedi, nihil prius, aut antiquius omnino habebis, quàm hunc librum ſuis omnibus numeris abſoluere, téque mulieribus ſimilem gerere, inter quas non raró videmus prægnantes offendi peregrinatione & ſequenti locorum mutatione, enixas veró plerumque juuari. Cæterùm reſponſionem earum, quas ſub aduentum

meum

meum R. P. Scheiner tuo nomine tradideram, nudiuſtertiùs tantùm accepi, cum præfatione tamen veniæ, quòd ipſam tandiu diſtulerit & tertio Decembris anni proximè elapſi exaratam, iſtius tantùm vertentis principio exhibuerit, hoc imprimis cauſatus ſe nimirùm variis librorum ſuorum editionibus & quorundam etiam Italorum fraudibus diſtractum hinc Epiſtolarum officio negligenter admodùm vacaſſe, cui nunquam ita auris ſolutus eſt vt niſi ſe inuitus accingat, atque hoc tantum Effatum abſque vlteriori declaratione protulit. Ego verò facile mihi perſuaderem hunc ipſum tot Eruditorum miſeratione commoueri & exemplo etiam doceri, qui tempus omne ſuum in hac literarum viciſſitudi-

mis & ante ambulationibus Aulicis haud minimùm diſtractus ſubciſiuis meis ac potiùs furtiuis horis non tui tandem meminiſſe, Nobiliſſime Pratæe, & conſuetudinis tuæ quæ mihi præ cæteris iucundiſſima ſemper extitit magna cum delectatione non recordari, atque hoc mei in te animi cultu officio citiùs me per literas (quod omninò tibi velim eſſe perſuaſum exoluiſſem, niſi tua illa, quæ ſatis omnibus perſpecta & explorata eſt ſingularis comitas & beneuolentia nihil non prorſus liberum eſſe vellet cùm in aliorum, tum verò maximè in amicorum negotiis. Quare religionem & curam ſi qui ex officiorum raritate perpendunt, ne ipſi profectò grauiter peccare mihi videntur, & innocentiſſimis plerumque

rumque ac amantiſſimis homini-
bus, quam potiori iure variis oc
cupationibus deberent legationi
culpam inurere, cùm ipſæ mo
ras ſæpe ſæpius iniectant ſcriben
di cupidis & honeſta vota ac de
ſideria nouis hinc vel inde ſuc
creſcentibus impedimentis mo
rentur continuò ac retardent, v
verò quod hucvſque conticuerin
atque vnum me ex Angerona
Myſtis aut Pythagoræ diſcipuli
erga te potiſſimum exhibuerim
quem aliàs ſtudiis grauioribus im
merſum nugis meis interpellau
non inſuauiter, voluntati profecto
meæ iſtud non debet adſcribi qua
tui ſemper ſimilis eadem anim
propenſione abſentes iuxta a
præſentes amicos coluit, nec ali
quid vnquam tanti habuit, vt cul
tum quem vtriſque debeo ac hu

manitas ſtudium omitteret, ſed in obſequium tuum currenti obex ſeſe obtulit diuerſarũ rerum, quæ mihi vix dum Romam ingredienti tanquam pedicæ & compedes fuerunt ne quas ad te de meo aduentu ſcribere propoſueram hactenus tranſmiſerim Epiſtolas. Iam verò ſi quænam fuerint peſſimæ illæ occupationes haud neſcire deſideras, afferam imprimis eorum quos proprio vel amicorum nomine conuenire debui ſalutationes quæ nonniſi paulatim nec grallatorio ſed quaſi teſtudineo gradu abſolui potuerunt ſub mortiferis æſtibus appetentis iam Caniculæ, & iniqua locorum diſtantia ac viarum intercapedine, qua palatium noſtrum ædificatum in regione Leonina prope Vaticanas ædes ab vrbe non modò ſeiũctum

ſed

ſed hominum fermè aditu atq
cómercio ſeparatum exiſtit, qua
doquidem vix adiri poteſt abſq
manifeſto vitæ diſcrimine ob m
lis Adrianæ propugnacula Sole
ipſum in tranſeuntes duplicato v
lut ictu eiaculantia & Pontis hı
immediatè ſubjecti nudam
apertam planiciem, quæ Roſa f
uida Solis jure nuncupari poſſet

Semper Sole rubens & torrida ſe
per ab igne.

Acceſſit longè permoleſtu
ac tædioſum onus functionis A
licæ quæ in eo tota verſatur
Eminentiſſimi Cardinales a
ambulorum Aulicorum frequ
tiori numero ſtipati incedant d
mutuis inter ſe certant officiis
honoris ac ſalutis impertiēdæ c
ſa ſibi inuicem vltrò citroque
currunt vel ad Palatium aut c

gregationes proficiſcuntur tanto quidem æmulationis ſtudio ac faſtuoſo vanæ contentionis ambitu vt plerumque videas vnius homuncionis muricem trahere poſt ſe florem delibatum Italicæ nobilitatis & populo qui rerum quondam potitus eſt,

Orbem dum totum victor Romanus habebat,

Turpiſſimæ ſeruitutis iugum imponere. Has functiones tertia quædam multò gratior & magis ex genio ac ingenio meo poſtmodum excepit Bibliothecæ noſtræ videlicet, quæ non ita mediocris eſt per certas claſſes & forulos diſponendæ vt tot ſelecti libri quibus ipſa tanquam peregrinis mercibus inſtructa eſt non ampliùs cœnaculorum quod queritur Seneca ſed ſpatioſi cuiuſdam ambulacri

ſacri ornamenta, imò verò Doctorum omnium queis me ſuadente mutuò conceduntur oblectamenta eſſent, ſed quoniam turpe mihi & indecorum omninò fuiſſet (quod tu quoque ſicut arbitror, non ibis inficias) mercatores illos imitari qui in medio preciosæ ſuæ ſupellectilis decuſſatis manibus ſedent aut tubicines quorum proprium munus eſt ac officium,

Ære ciere viros Martémque accendere cantu

Licet nunquam manus cum hoſte conferant; volui pariter & ipſe quibuſdam tentamentis experiri, vt mihi non iam ampliùs Pariſino ſed Septimontano Romanus Helicon arrideret, vt mihi Muſæ tot priſcorum Heroum alumnæ fauerent, vt Genius ipſe

loquendi & ſermones miſcendi tempus non habuerim, ſed nec inuiſendi quidem & oculis perluſtrandi tot & tanta Romanæ magnitudinis veſtigia quæ non alibi meliùs conſpiciuntur quàm inter excæſas rupes, diruta palatia, Pyramidas truncas, Columnas dimidiatas & mutantia faſtigia, quorum in ruderibus ſic immiſtæ ſunt & quaſi ſepultæ vel nobiliſſimorum iſtius temporis ædiculæ, vt heſterni illi Quirites videantur mihi prorſus in veteris Romæ, quemadmodum vermes in hominis aut equi cadauere, cumulatim ſerpere & tumultuosè per eius viſcera flexuoſis orbibus moveri, adeò promptum eſt hic & communi fermè omnium vſu receptum inter inſanos antiquorum conatus verſari & quocunque te

conuertas non modò templorum & Thermarum minas inſpicere,

Sed Curios jam dimidios, humeróque minorem
Corvinum & Galbam auriculis naſóque carentem,

Nec mentiar ſanè ſi dixerim mihi ſæpiùs in mentem veniſſe quaſi racemationes quaſdam aut ſpicilegia poſt diuerſos Auctores qui jamdudum in hac antiquitatum vindemiatione deſudarunt, inſtituere, & perſcrutari diligenter quantum vnicuique iſtorum fidei tribuendum ſit & quid verum aut falſum, quid vtile vel vanum, quid fictum aut genuinum in eiuſmodi ſignis, tabulis & ædificiis cenſendum ſit, præclara & *facili* methodo explicare, nunquam enim, ſat ſcio, tibi perſuadere poſſes Clariſſime Pratæe, quam diligenti

genti ac veraci Xenagogo & exploratore res iſtæ indigeant, quæ propter ineptiſſimam vulgi traditionem & innatum probis omnibus vetuſtatis amorem, miraculum ſui penes ignaros faciunt & hoſpites incautos ludificant plerumque ac decipiunt, ſed oua tibi mitto ſubuentanea & vota narro irrita cùm itinere quod nobis in Pirentes & Flaminiam ſub Eſurialibus feriis inſtituendum eſt, libertas erepta ſit quidquam ampliùs de iſtis laboribus cogitandi. Habes igitur remoras abſque quibus fuiſſet officium hominis tibi deditiſſimi tuique obſeruantiſſimi ſedulò exſecutus fuiſſem; quod verò ſingulari tua humanitate fretus & de tuo in me amore nihil tam longa ceſſatione detractum iri ſuſpicaris hoc tamdiu diſtuli.

en ſiſto me & coactum & confitentem reum quo mihi facilius quidquid eſt peccati indulgeas & magna me ſimul cura ac ſuſpicione liberes, ego ſiquidem qui tanti facio tuam egregiam indolem moribus ſuauiſſimis & acri judicio temperatam, quanti fortaſſe nullam alterius tecum in gratia perpetuo remanere majorem in modum deſidero, nec aliud abs te in præſentia peto niſi vt recentem ſemper mei memoriam teneas, atque certiſſima tui in me amoris indicia, quemadmodum te non ita pridem peculiari titulo feciſſe ex meorum literis cognoui, oſtendas, méque nobiliſſimis tuis Cognatis iisdémque veteribus meis Amicis & Dominis Moubrunio & Vellairio commendatum habeas. Vale, Romæ die 25. Februarij 1632.

Doctiſ-

quondam editorum, in cuius margine quædam annotauit ad librum decimum Thomas Aldobrandinus, quæ non reperiuntur edita cum ſuis notis ad nouem priores libros eiuſdem Diogenis Laertij. Hoc verò qualecunque ſit, recipies cum libris quod nuper ad D. Moreau tranſmiſi, & ſi quid inde cognitionis hauries, gratiam habebis Holſtenio, qui me inſuper admonuit Heronem initio libri de Spiritalibus Tractationem inſtituere de Vacuo ad mentem Epicureorum, quos inter hunc non vltimum extitiſſe pluribus argumentis confirmat. Ad me verò quod attinet, nihil quoque haberem de quibus te monendum eſſe operæ pretium arbitrarer, niſi dum libros quoſdam Saturnalibus illis feriis perfunctoriè ſatis euol-

natu vindicaris. Ita enim conſilij tui ratio, quam Elæo pariter non diſplicere ex eius literis cognoui, non me ſolum hoc magno timore ac metu liberauit, quem ex rei difficultate, ne vnquam ipſa perficeretur animo meo conceperam: Sed mihi præterea ſpem non mediocrem iniecit, priores Epiſtolas meas, in quibus tam ardenter hoc vnum a te flagitaui, eo tibi gratiores fuiſſe & magis acceptas, quòd Amicorum tuorum conſiliis & omnium Eruditorum votis fuerint ipſæ perſimiles, & ab eodem veluti genio dictatæ. Quamobrem finem nunc impono Parænecticis meis ſermonibus vt tibi ſuppetias veniam & in tam præclaro ad difficili negotio animosè deſudanti breuiter ſubindicem quæ vel officio meo inſeruiens,

dam à te jamdudum non fuiſſe animaduerſa, quare ſi repetita diſplicent, hoc ſaltem quod te nouitate ſua delectet, accipe, Marcus Antonius Bonciarius ex Schola & inſtitutione Mureti, Humaniorum literarum Profeſſor cum longa docendi conſuetudine, quam integro ferè vitæ ſuæ curriculo Peruſiæ ſuſtinuit, tum etiam variorum librorum, quos omnes litterati mirantur ac ſuſpiciunt, editione celeberrimus teſtatur, in Operum ſuorum Catalogo, quem ſub finem Rhetorices à ſe compoſitæ & ibidem anno 1601. editæ in 8. apud Vincentium Columbarium attexuit ſe librum compoſuiſſe cui titulum fecit, *Epicurus, ſiue Dialogus de antiqua Philoſophia, in quo efficacibus argumentis & doctorum Virorum teſtimoniis probatur ne-*

terioris Palatij, quod eſt in hortis Ludouiſianis accuratiſſimi Sculptoris alicuius cælo licet non admodùm antiqui in albo marmore exſculpta & nulla ſui parte, quantum animaduertere potui, mutila, ſed integra, docentis habitu, chartaceum aliquod Volumen manu dextrâ complectentis, ſiniſtrâ molliter & placidè ſuper genua demiſſa. Capite verò ſuâ caluitie & protensâ ac rugis exaratâ fronte admodùm notabili. Sed quod tamen Eminentiſſimi Cardinalis mei Pictor Henricus ab Hovven non adeo graphicè & cum illo ſpiritu quaſi latente exprimere potuit, qui lapidem ipſum vberiùs animare & Epicuri mentem in oculis ac vultu repreſentare magna cum delectatione conſpicitur. Auſim nihilominus audacter affir-
mare

amantiſſimi Viri famam expecto; en igitur ad quod reſpondere poſſis & debeas? Quærit à me frequenter celeberrimus in Collegio Sapientiæ Profeſſor & quotquot hic degunt Medicorum doctiſſimus Alſarius à Cruce (quem vt primum ſalutaui, Lucretianis verſibus Commentario verè Philoſophico illuſtrandis occupatum inueneram) num ex Epicuro tuo talis lux huic Epicureo Poëtæ affulgere poſſit, vt hic ampliori & aliunde mutuata non indigeat, quoniam ſi illud in te recipis, ipſe totum, quidquid inde ſperari laudis poſſit & honoris tibi relinquet, nec eodem campo decurret,

In quo magnus equos Auruncæ flectit alumnus.

Secùs verò opus iam faſtiditum & pro derelicto habitum Alſarius

minem de priſcis Philoſophis acceſſiſſe propiùs ad veritatem, quàm Epicurum, contra nullos ab ea longiùs receſſiſſe quàm Stoicos. Vtrùm verò talis liber in lucem prodierit, nondum liquet, quoniam ab ipſo Bonciario inter edendos reponitur & parum abeſt vt credam idem omnino huic, quod ſimilis argumenti libro Marij Philelphi quem tibi ex Appendice ad Trithemium de Scriptoribus Eccleſiaſticis paulò ante diſceſſum meum indicaueram contigiſſe; nempe vt ſi editi ſint, pro non editis tamen haberi poſſint, quandoquidem nec eos vidi, nec alios vnquam qui ipſos viderint, inueni. Verùm heus tu ſemper auditor, nunquam nè repones? ita ſanè nolim facias, méque ſilentio eneces, qui ab eloquio tuo vt doctiſſimi & mei aman-

qui Romæ vivimus non licet eſſe tam beatis vt libros omnes abſque metu & delectu penes nos habere poſſimus; ſed nec mercatoribus ipſis Bibliopolis quidquam huc aduehere conceſſum eſt quod examen ignis perhorreſcat, non modò Lutheranis, ſed etiam Paracelſiſtis ob blaſphemias vtriſque commune ſæpe ſæpiùs intentatum. Quare cùm hoc illo nomine atque inſuper vaſto ipſarum pondere Fluddanæ compoſitiones, quibus nunc deferendis vix onerariæ ſufficerent, communi ad nos aditu prohibeantur, fac, oro te vehementer & obteſtor ne diutiùs ipſorum ignoratione macerer, quæ aduerſus tuam Epiſtolam effuderit ſuo more ac effutierit tam obſcurus & imaginarius Philoſophus; nec iſtud tantùm, ſed

hoc inſuper poſtulo vt quid & quomodo ſcripſerit, quidve illi & quomodo reſponderis (ſi tamen homini tam impensè nugaci reſpondendum eſſe duxeris) breuiter ſubindices, quod nihil eſt aliud quàm ſui libri & tuæ Reſponſionis Synopſim petere: hæc enim non mihi tantùm gratiſſima, ſed doctiſſimo iuxta ac Eminentiſſimo Cardinali Franciſco Barberino, qui tuæ pridem Velitationi locum in inſtructiſſima ſua Bibliotheca eſſe voluit, & R. Patri Scheiner ac doctioribus Romanis, qui per me de tuis laboribus & ſtudiis certiores facti ſunt acceptiſſima futura eſt. Atque vt de ipſorum affectu dubitare ſine culpa, tum verò de peculiari in te & propenſa doctiſſimi Scheineri voluntate ſine flagitio non potes; oſtendit ſiquidem

quidem ſuis ad te literis quanti te faciendum exiſtimaret, & quùm illi nuper referrem, quæ de Mercurio ſub Sole die ſeptima Nouembris à te ſecundum Kepleri prognoſticon obſeruato, mihi vt cum illo communicarem præceperas, totus præ lætitia geſtiens Obſeruationis tuæ ſingula verba laudauit, eóque diligentiùs & accuratiùs deſcripſit, quòd ipſo nubilo Cælo præpeditus & quibuſdam negotiis diſtractus, nihil omninò deprehendere potuit eorum, quæ tu adeò peritè ac ſubtiliter annotâſti. Optaret nihilominus videre Diagrammata totius Obſeruationis cum Solis diſco & poſitione lineæ Verticalis & Eclipticæ & Obſeruationis horam; itémque ſcire an tranſitûs hiſtoriam ſecundum omnes ſuas partes

& tempora deſcripſeris, & verum Mercurius dum ſub Sole ferebatur, maculæ tantùm alicuius, vel Planetæ inſtar apparuerit, cum pluribus aliis animaduerſionibus, quas a te dubio procùl factas fuiſſe, pro ſumma quâ polles in rebus Aſtronomicis doctrina, perſuaſum habet. Interim verò ſe tibi plurimùm commendat & meis verbis gratias agit, quàm fieri poteſt ampliſſimas. Sed protrahitur ſenſim Epiſtola & communes prætergreſſa terminos in Orationis molem excreſcit, quamobrem hoc tantùm addo, Amicorum meorum doctiſſime, vt perſuaſum habeas omnibus me officiis & perpetuo quodam in te ſtudio & obſequio curaturum vt tuâ me beneuolentiâ gratiſſimâ literarum viciſſitudine non prorſus indig-

num

num judices, quod maximum fore amoris erga me tui indicium ſemper exiſtimabo. Vale & communes Amicos Elæum, Ocellam Theodorum cùm ipſos tibi videre contigerit, meo nomine ſaluere jube. Dabam Romæ 6. Martij 1632.

XXIX.

Illuſtriſſimo, Doctiſſimóque Philoſophiæ ac Medicinæ Doctori, & Profeſſori in Auguſtiſſima Sapientiæ Schola Primario Domino Vincentio Alſario Crucio, Gabriel Naudæus S. P. D.

Romam

STatueram apud me cùm primùm Româ diſceſſi, Allari Doctiſſime, Epiſtolam longiorem ad te dare, quæ & propenſæ meæ in te voluntatis ac obſequij ſignum eſſet, & te ſimul itineris ac totius rerum noſtrarum ſtatus certiorem

efficeret, neſcio tamen quomodo tales mihi remoræ injectæ ſunt, vt iſtud non niſi tardiùs omninò quàm voluiſſem, præſtare potuerim; dicam tamen ingenuè quod tu quoque veriſſimum eſſe tibi perſuadebis, plures illas quidem & grauiſſimas omninò extitiſſe, quanquam non eſt opus nunc vt ad dicendum de ſingulis aggrediar, cùm vna tantùm præter cæteras me maximè ab hoc officio abduxerit, quod ſtatim atque Gattæum acceſſi, tam egregia, támque luculenta narratio mihi facta eſt de ſumma morum integritate, propensóque in humaniores literas animo, quo ſe plurimum effert atque extollit ſupra reliquos ætate pares illuſtriſſimus adoleſcens Fabricius Comes a Balneo Eminentiſſimi Mecenatis mei Nepos meritiſ-

meritiſſimus, vt ſtatim in animum
induxerim tam laudabiles cona
tus pro eo quantum in me ſitum
eſſet promouere. Quare etiam
ſi tunc eſſem omni librorum præ
ſidio, quod ad id omninò neceſſa
rium videbatur deſtitutus, aggreſ
ſus ſum Syntagma quoddam de li
berali ſtudio contexere, in qu
multa quidem dixi non è trivi
ſaltem vt mihi videtur petita, ſe
de quibus tamen nihil apud m
ſtatuam niſi quòd postquam l
brum acceperis, conſentaneum
tibi videbitur acerrimo vt grauiſ
ſimarum diſciplinarum ſic & hu
maniorum Cenſori. Hoc autem
breui futurum ſpero quandoqui
dem liber hic qui decem vel duo
decim ad ſummum folia implere
poteſt, prælo jam demandatus eſt
illius juſſu atque auctoritate, eu

nihil concedere non debeo. Interim ardeo incredibili quadam cupiditate tuum illum de Veſuvio tanta ſelectiſſimarum rerum copia, ſubtiliſſimáque cauſarum indagine refertum accipiendi, de quo & rumor jam vbique percrebuit & maxima præſertim & litteratorum omnium, qui hîc ſanè non pauci reperiuntur, ac ſumma prorſus expectatio, quam non frui modò egregia creberrimáque tui nominis apud illos commemoratione ſicut amicitia noſtra poſtulare videbatur, ſed auxi inſuper totius operis ſolemni ac præclara commendatione, quod veritati fuit omninò condonandum, noui ſiquidem,

Quàm tete ore ferens quàm forti pectore & armis,

Ad hoc opus conſcribendum

accc-

acceſſiſti vt nihil aliud de eo di-
cendum ſit niſi ſummi illius Alſa-
rij fœtum eſſe, cui quemquam
iſtius tempeſtatis Medicorum ac
Philoſophorum æquare non li-
ceat. Mihi ſanè quid aliud verius
dixerim inpræſentiarum non ſup-
petit, qui in te exquiſitam doctri-
nam ac liberalium Artium ſcien-
tiam ſemper admiratus ſum, poſt-
quam ſcripta tua ſuauiſſimo quo-
dam eloquentiæ Nectare delibu-
ta magna certè ac pleniſſima cum
animi mei ſatisfactione euoluere
cœpi. Cœterùm quoniam pau-
cis abhinc diebus venit mihi in
mentem duorum non poſtremæ
Claſſis Pœtarum, qui illud ele-
ganter confirmant quod de cine-
ribus Veſuuianis a Procopio &
Caſſiodoro dictum eſt, nempe
quod ſi quandoque accidit vt ve-

hemens & impetuoſus quis ventus durante incendio ſæuiat, ita in ſummum cineres illi tollantur vt a quoquam videri non poſſint, & antequam terram attingant in loca oppidò diſtantia perferantur, horum idcircò verſus ad te tranſmittendos eſſe duxi, vt ſi fortè diligentiam tuam effugerint (quod equidem fieri potuiſſe vix mihi perſuadeo, cùm illa in omni re pertractanda maxima prorſus eſſe ſoleat) habeas me tanquam ipſorum Nomenclatorem; enim verò primus inter illos occurrit mihi Sylius Italicus, qui in vltimo Punicorum hunc in modum canit,

Sic vbi vi cæca tandem deuictus ad Aſtra
Evomuit paſtos per ſecula Veſbius ignes
Et Pelago & terris fuſa Vulcania peſtis

Doctiſſime, poſtquam Euſtathius tuus ſecundis flatibus in Galliam appellens Pariſienſe Mineruium famâ tui nominis ſanè quàm egregia & perrennè victura compleuit. At verò vt primùm te vidi incredibili prorſus candore ad omnem humanitatis rationem effictum & variis quidem de rebus, ſed iis præſertim differentem audiui, quarum cognitione imbutus feliciter aggrederis,

Scripta vetuſtorum detenebrare Patrum;

Diuini certè aliquid reperiiſſe mihi viſus ſum, aut potiùs præſens aliquod Numen intueri, ita quidquid in homine ſublime eſt & excelſum fauente natura poſſides, quæ te non modò preciosiſſima literarum ſuppellectile locupletem, ſed iis præterea mori-

bus exornatum eſſe voluit, vt cùm Romæ quidem multos ſalutarium doctrinæ laude præſtantes viros, ratum profectò inuenerim qui tecum doctrina & affabilitate paria facere poſſit; neminem certè quem adeò facilem & humanum, ac in ſtudia & vota mea propenſum habuerim. Sanè iuuat me non mediocriter illius diei meminiſſe quo te primùm Vaticanæ Bibliothecæ Græcos euoluentem Codices aut veriùs theſauros aſpexi, atque etiam cogitatio illa non mihi poteſt eſſe non jucundiſſima, quæ mihi in memoriam reuocat tot blanditias & ſuauitates, ac vrbanioris vitæ officia quibus me inter priuatos lares poſtea excepiſti & totum deuinxiſti; cui enim me potiùs deuinctum profitear quàm illi cui cum mihi nulla

nulla ante interceſſiſſet conſuetudo, plura tamen in me contulit quàm vel ab amiciſſimis hominibus & magna mecum neceſſitudine conjunctis potuiſſem expectare. Quare cùm partes meæ ſint ita me in poſterum gerere, vt tot tantáque in me ſtudia contuliſſe te nunquam pœniteat ingrati jure merito poſtularer, quòd non priùs iſtas ad te dederim niſi me ab hac officij mei & grati animi teſtificatione citiùs exoluenda retardatum fuiſſe, multis iiſque grauiſſimis de cauſis oſtendere poſſem, quarum vt ſingulas non moueo, ſcito tamen eam primam atque præcipuam diuturni ſilentij mei cauſam extitiſſe quòd ſtatim a diſceſſu meo ea ſeſe obtulit occaſio multa ſanè pulcra atque egregia de Illuſtriſſimo Comite

Fabricio, altero quidem Cardinalis mei Nepote cognoſcendi quæ me vehementer impulerunt vt edito quodam de liberalibus ſtudiis Syntagmate, cùm me illi gratum teſtarer, tum etiam præclaros eius conatus pro eo ſaltem quod in me ſitum eſt, lubens adjuuarem, vt verò ſtatim atque mihi iſtius in mentem venit, cœtera omnia abierunt, quæ non modò de te viro mihi amiciſſimo, ſed de cariſſimis quoque meis parentibus jucundiſſima ſemper oblectatione retinere conſueueram, addo mihi & librorum & amicorum quibuſcum ea de re ſermones conferre poſſem præſidiis deſtituto, intenſiſſima mentis cogitatione enitendum fuit vt quod Gattæi & Montiſcutuli ſolitudo mihi denegabat, id totum ſup-
plerem

plerem ex memoria & ingenio. Quamobrem æqui bonique conſulas velim ſi toto illo duorum Menſium tempore, quo me non modò labor iſte detinuit, ſed variæ ſimul & crebræ locorum mutationes exercuerunt, nihil a me literarum accepiſti, cùm alioqui ſingularis tua in me beneuolentia poſtularet, vt hoc me ſtatim a diſceſſu officij genere abſoluerem, quod vt facias, pluribus a te verbis non petam ne de tua comitate dubitare videar, aut quanta ſit moderatio naturæ tuæ & animus tum mihi amiciſſimus, tum etiam ſimplex & apertus ignorare maximè cum proximis ad te meis librum hunc comitem ſum daturus, qui tam grandi culpæ occaſionem præbuit vt acri tua cenſurâ pœnas luat & naturæ tuæ de-

toi mitatis & meæ in te tarditatis ac negligentiæ; heri ſiquidem illum Typographo qui hîc vnicus eſt, excudendum commiſi, ita jubente & quidquid ad iſtud negotij ſumptus faciendum eſt, liberaliter ſubminiſtrante Eminentiſſimo meo Mecenate, qui cùm multa in me beneficia vltra meritum contulerit, hoc inſuper addere voluit quod eſſet præter ſpem omnem meam ac votum. Et verò hoc vnum ſolatur me non mediocriter & reficit, quod etiam ſi labor iſte meus non fuiſſet in cauſa cur ad te citiùs non ſcripſerim, nulla tamen iſtud faciendi ſeſe obtulerit occaſio, ſi hanc demas, quâ meum in te obſequium & propenſæ voluntatis teſtem animum ſignificare omninò debui, cùm nihil hîc inuenerim aut in

aliis

aliis locis per quæ nobis iter ſuſcipiendum fuit, de quo ad te ſcribere operæ pretium eſſe exiſtimarim, nulláſque adhuc reſponſiones acceperim ad illas, quas vnà cum tuis in Galenum emendationibus, variiſque lectionibus Lutetiam miſiſti. Quod equidem euenire cenſendum eſt ob retardatam, interceptámque vel militum incurſionibus, vel Magiſtratuum edictis, qui diuerſis in vrbibus ſanitati tuendæ proficiſcuntur Tabellariorum noſtrorum diligentiam, non autem obliuione tui, ſed librorum, quos hactenus feliciter elaboraſti, & de quibus certiores per me facti ſunt qui illic in literatorum cenſu habentur præcipui, ignoratione; cùm in vltimo faſciculo literarum quas illinc accepi, ſe tibi plurimùm com-

endent cùm Moræus & Burde-
tius, qui ſuppetias quaſdam ex
bliotheca Regia atque etiam
ſorum priuata ad illud quod de
tria Homeri jam antè meditatus
, ſe breui tranſmiſſuros profi-
ntur, tum Petrus ille Gaſſendus
ir profectò capitalis & mira in-
nij felicitate qua per omnes
ientias æquè ſe diſfundit haud
ſque ſtupore ſpectandus, cuius
mentem ſic & verba quibus il-
m conſignauit, non ingratum
i fore exiſtimaui ſi candidè ac
genuè referrem, quare en illa?
luta verò inter cæteros eruditum Al-
ium de quo ſæpe ex Burdelotio ope-
m ipſius & demonſtratore & lauda-
e ſermonem conſerui, ex quibus
antum ipſe honoris ac gloriæ &
timationis apud Gallos noſtra-
s & illos quidem haud fatui pa-
lati,

lati, vel obæſæ naris conſecutus ſis, per te ipſum ſatis conjicere potes. Reliquum nunc eſt vt mihi de tuis quoque laboribus ac ſtudiis aliquid ſubindices, tibique omninò perſuadeas te a me tanti fieri quanti alium profectò neminem; vt ſi quando eorum rationem inibis quos eximiæ tuæ virtutis admiratio amicos tibi fecit, me quoque ſi videbitur eorum adſcribendum numero exiſtimes. Vale ac diſertiſſimo Viro G. de Simeonibus plurimam meis verbis ſalutem dicas, cui velim præterea vt ſequentes verſus, quos inter equitandum fudi, ſi tibi priùs atque illi probabuntur, cum reliquo ferali apparatu, cuius ſe non modò ſponſorem ſed auctorem præcipuum exhibuit, edendos committas,

quando iſtæ mihi non modò teſtes fuerunt propenſæ tuæ in me voluntatis, ſed ita me prætcrea delectauerunt vt nihil ipſis dulcius ac venuſtius, grauiúſque vnquam a me perlectum fuiſſe meminerim, quod idem eminentiſſimo quoque meo Mœcenati viſum eſt, qui ita de te ſentit vt nihil in lucem edas licet excultum ſummopere ingenio atque elaboratum induſtria, quin ex pertinaci tua ſtudiorum ratione, acerrimóque judicio majora in dies expectari poſſe affirmet. Quamobrem cùm mihi glorioſum valdè ac honorificum iſtud munus fuerit, tuámque in me beneuolentiam conſeruari mea multùm referat, doleo ſanè vehementer quòd tuis in me meritis ſatisfacere verbis nedum re ipſa non valeam;
ſemper

neceſſitudo Romæ intercedit, cuius vel colendæ virtutis, vel obſeruandæ dignitatis ſumma fuit mihi ſemper ac propemodum incredibilis voluntas, tu ille profectò ſolus eſſe potes, Reuerende Pater Campanellæ, poſtquam jucundiſſimo tuo conuictu, eruditionis præſtantia, & meum ſuauitate toties recreatus, non equidem non debeo gratum ac memorem tot beneficiorum animum tibi conſecrare. Quamobrem nec juſtè factum nec omninò etiam conſulte tibi videtur, quòd me ab officio literarum tandiu continuerim, quas tamen velut vnicum abſentiæ noſtræ ſolatium aſſiduis tu & quotidianis fermè precibus, dum adhuc vna verſaremur, efflagitaſti: Non eſt tamen propterea quod exiſtimare de-

rem etiam in modum exagitat jucundiſſimæ conſuetudinis recordatio; quæ mihi tecum non exigua fuit dum Vrbini commorarer, vt hac inſtituta literarum viciſſitudine, quæ te menti animóque meo præſentem exhibeat, ſolatium quæram, leniménque huic acerbiſſimo dolori, quem meus illinc diſceſſus propter te, quem in oculis ſemper habebam, abundè mihi inpræſentiarùm ſuggerit atque ſuppeditat, neque enim mentiar ſi dixerim me ita fracto & exulcerato animo tuliſſe quod è conſpectu tuo quaſi fugiens euolàrim, vt majorem nulla ex re quæ mihi vnquam acciderit, moleſtiam traxerim; careo ſiquidem non modò dulciſſimæ illius hilaritatis fructu quo me vel faſtidioſis cogitationibus intentum acutis

tuis

tuis dicteriis & blando facilique riſu quotidiè perſuadebas, dum vix dies efflueret quin ad me iſtis tuis leporibus & gratiis comitatus accederes, ſed inſuper ſuauiſſimo congreſſu, doctiſſimiſque ſermonibus tuis, quorum gratiſſima varietate ita profectò detinebar, vt niſi diremiſſet nos tempus & hora, te abs me auelli minimè patienter ferre potuiſſem, & nunc etiam quoties iſtorum venit in mentem, tunc ſanè mirum in modum angor tam ſtudioſum juuenem, adeò eleganti doctrina præditum moribúſque tam ingenuis & excultis exornatum, vt mihi cum ipſis præclarè omninò conueniret, repentè mihi fuiſſe ereptum in hanc Montiſcutuli noſtri ſolitudinem cum Eminentiſſimo Cardinale meo redeunti;

ſed bene eſt quod acerrimo tuo ingenio, pertinacique labore ſummam illam dicendi & ſcribendi facultatem adeptus es, qua non mediocrem huic meo dolori medicinam afferre poſſis, ſi te literarum officio non impigrum oſtendas, méque ſubinde admoneas tum de ſtudiorum ratione & bona valetudine tua, quæ mihi ſemper gratiſſima futura eſt, cùm de præclariſſimi Viri & omnis meæ commendationis terminum longè prætergreſſi Iulij Veterani ac reliquorum Academicorum noſtrorum ſtatu, quibus cum gratias quas illi debebam quòd me in Academiæ tam illuſtris album nec merentem, nec petentem adlegerint, propter temporis anguſtias referre non potuerim, pergratum omninò mihi facies ſi

ampliſ-

cuius a tenebris eruendæ, conſcribendæque prouincia mihi nuper ab eodem demandata eſt; vt quidquam de meo in te amore, aut vt veriùs dicam de mea in te obſeruantia detrahatur; quæ quidem cùm nonniſi per literas ſe tibi probare poſſit, fac, amabo te Dulce Decus meum, vt ſi hæ tardiùs tibi redditæ fuerint, non ingratum me & immemorem eſſe tibi perſuadeas; ſed grauiſſimis occupationibus vel aurium tenùs immerſum, atque adeo vt quibus nunc diſcrucier intelligas; luctandum mihi eſt, dum editionem iſtius Syntagmatis juſſu Mœcenatis mei vrgeo, non modò cum characteribus eroſis & nimia vetuſtate obtuitum pene ipſum effugientibus, ut cum atramento ipſâ fermè niue candidiore, prælóque diuerſis

complecti, in qua diſertiùs paulò atque elegantiùs animi mei ſenſum, affectúmque & gratitudinem in proceres Academiæ teſtarer, fuſiúſque per ſingulorum laudes excurrerē: At ita mihi omnia quæ volo in vita contingant vt talia cogitantem ecce obruit me ingratiſſima moles ſuppellectilis chartaceæ fugientibus plerumque ac ignorabilibus literis aut ſaltem capreolatim reflexis, condenſiſque apicibus munitæ. Sed mihi tamen vel hac ratione gratiſſima quod γνωρίσματα, ſiuè quemadmodum loqueretur Tertullianus Originalia inſtrumenta Nobilitatis Guidiæ complectitur, quibus enoluendis, erudcrandiſque dum me totum Eminentiſſimi Cardinalis mei juſſu ocyùs accingo, fieri omninò non potuit

vt iſto

rent; quæ ſanè non dubito quin libenter ac commodè facturi ſint cùm propter te cuius doctrinam mirantur & ſuſpiciunt, tum etiam propter me cui nihil non concedere ſolent quod ſit vtile ac honeſtum: Et verò cùm ſub diſceſſum meum literas quaſdam tibi tradiderim ab optimis viris tuíque amantiſſimis Dominis Elia Diodato & Petro Gaſſendo ad quas nondum reſpondiſti, poteris hac oblata occaſione de tuis iterùm laboribus familiariter cum ipſis per literas colloqui, ſimúlque tertiam ſubnectere ad virum maxima mihi prorſus neceſſitudine conjunctum, omniúmque quos vnquam nouerim ſapientiſſimum, integerrimúmque Dominum Mathæum Vayerium, cuius tunc quoque temporis Epiſtolam tibi

perlegi, in qua ſe tibi plurimùm commendabat & quærebat inſuper quiſnam fuerit Legiſlator ille Cinghus & 24. Philoſophi naturales de quibus habetur mentio Atheiſmi tui triumphati paginâ 3. prætcrea quinam ſint 25. alij eiuſdem claſſis quos vix ab antiquiſſima temporum memoria potuiſti inter legendum animaduertere, qua item in ciuitate Inſcriptio hæc *pro falſariis* poſita fuerit, de qua tu ibidem pagina 159. & vnde tandem habuiſti quòd Moſes liberos quoſdam habuerit, quibus poterat Regnum & Sacerdotium relinquere quemadmodum videris aſſerere pagina 151. queis omnibus ſi in tua ad *eundem* Epiſtola copiosè ſatisfeceris non mihi tantum pergratum facies, ſed virum inſuper omni mea

præ-

prædicatione longè ſuperiorem tibi deuincies, & cuius amicitiæ te nunquam pœniteat, huius verò ſponſionis vadem me tanto lubentiùs exhibere poſſum, quod neminem habeo, qui cum majori familiaritatis atque beneuolentiæ vinculo conjunctus viuam. Quare non vnas tantùm ſed quatuor a te literas expecto, quas ſimul ac eidem chartæ folliculo incluſas eruditiſſimo noſtro Leoni Allatio committes, mihi quocumque tandem locorum fuerim tranſmittendas. Vale præclariſſimum Ætatis noſtræ Decus, ac fratri Pignatellæ, optimiſque juuenibus & Fauillæ & Ioanni ſalutem imperti quantam ipſi deſiderare poſſunt maximam. Datum Vrbini die 21. Auguſti 1632.

XXXII.

Illuſtriſſimo Reuerendiſſimóque Domino D. Conſaluo Durando Antiſtiti Feretrano, Gabriel Naudæus S. P. D.

Feretrum

ETſi mihi dubium non eſt, quin multis, iiſdémque grauiſſimis ſtudiorum & Curiæ Paſtoralis occupationibus detinearis, Antiſtes optime, Doctiſſiméque, atque ea potiſſimùm cauſa fuerit vt quæſtionem meam de Veneris, quam ad te non ita pridem tranſmiſi, vlla mea Epiſtola comitatam eſſe noluerim, non ampliùs tamen continere me potui, quin hanc ad te darem, pellectus ad iſtud temeritatis & audaciæ ſumma illa beneuolentia, quâ me tam ſuauiter & perhumanè complexus es, dum iſtuc ad ſalutandum

dum Cardinalem meum veniſti, & incredibili etiam prorſus eruditione ac flagranti literarum ſtudio inuitatus, quo te præclara nominis commendatione florentem hac in effœta ætate, vireſcentémque ſuſtines egregiè ac ſuſtentas: Veritus enim ſum cùm ego maximè confidam, in ea me eſſe apud te exiſtimatione, opinionéque vt te propter tot eximias tuas virtutes mirum in modum ſuſpiciam atque admirer, ne propenſum in te hunc meum affectum non ſatis teſtarer ſi diutiùs tacuiſſem, & verò licet hæc mihi incitamenta non forent, cur ad te ſcribere deberem, ingrati nihilominùs jure merito poſtularer ſi de tuis Paſtoralibus Epiſtolis, quibus me donatum eſſe voluiſti, gratias tibi ampliſſimas non haberem,

quando iſtæ mihi non modò teſtes fuerunt propenſæ tuæ in me voluntatis, ſed ita me præterea delectauerunt vt nihil ipſis dulcius ac venuſtius; grauiúſque vnquam a me perlectum fuiſſe meminerim, quod idem eminentiſſimo quoque meo Mœcenati viſum eſt, qui ita de te ſentit vt nihil in lucem edas licet excultum ſummopere ingenio atque elaboratum induſtria, quin ex pertinaci tua ſtudiorum ratione, acerrimóque judicio majora in dies expectari poſſe affirmet. Quamobrem cùm mihi gloriosum valdè ac honorificum iſtud munus fuerit, tuámque in me beneuolentiam conſeruari mea multùm referat, doleo ſanè vehementer quòd tuis in me meritis ſatisfacere verbis nedum re ipſa non valeam; ſemper

tias ſuo nomine tibi referrem quàm maximas, offerrémque ſtudium ac animum ſuum ad omnia tua commoda, quantum ipſe obſequio & tam præclara animi erga illum ſignificatione mereris propenſum; ad me vero quod attinet quantum tibi debeo, quod ſanè maximum eſt, tantum ſpondeo, & quoties tibi opera me uti libuerit, agnoſces, opinor, te nec immemori, nec ingrato beneficium contuliſſe. Salutem meo nomine plurimam dices egregio Medico Marco Antonio Toſſi & Manaſanguio, Oratori facundiſſimo, Vbaldino autem optimo ac humaniſſimo iuueni eandem ipſemet dico, ita enim ſibi me devixit præſtantiâ ingenij & doctrinæ, integritate morum, ſuauitáque ſermonis ac conſuetud.

nis ſuæ vt ad nullum ferè lubentiùs quàm ad ipſum ſcribam. Cæterùm quæ de exotericis Maccij ſubindicas, quandoquidem editionis ipſorum ſpes decollauit, amabo te, Michalori ſenex optime, obſtringere me potes memoria beneficij ſempiterna, & præterea ſumptum quidquid factum erit ſtatim reddi tibi diligenter & cum fide curabitur. Vale & me vt cœpiſti amare perge. Dabam Gattæi die 3. Nouembris. 1632.

XXXV.

Baldo Baldi Medicinam Profeſſori præſtantiſſimo, Gabriel Naudæus S. P. D.

Romam

CVm vtræque tuæ literæ mihi gratiſſimæ fuerint, Eruditiſſime Balde, tum verò poſteriores

eo e-

tias ſuo nomine tibi referrem quàm maximas, offerrémque ſtudium ac animum ſuum ad omnia tua commoda, quantum ipſe obſequio & tam præclara animi erga illum ſignificatione mereris propenſum; ad me vero quod attinet quantum tibi debeo, quod ſanè maximum eſt, tantum ſpondeo, & quoties tibi opera mea vti libuerit, agnoſces, opinor, te nec immemori, nec ingrato beneficium contuliſſe. Salutem meo nomine plurimam dices egregio Medico Marco Antonio Toſſio & Manaſſanguio, Oratori facundiſſimo, Vbaldino autem optimo ac humaniſſimo iuueni eandem ipſemet dico, ita enim ſibi me deuixit præſtantiâ ingenij & doctrinæ, integritate morum, ſuauitatéque ſermonis ac conſuetudi-

nis ſuæ vt ad nullum ferè luben tiùs quàm ad ipſum ſcribam. Cœ terùm quæ de exotericis Macci ſubindicas, quandoquidem edi tionis ipſorum ſpes decollauit amabo te, Michalori ſenex op time, obſtringere me potes me moria beneficij ſempiterna, & præterea ſumptum quidquid fa ctum erit ſtatim reddi tibi dili genter & cum fide curabitur. Va le & me vt cœpiſti amare perg Dabam Gattæi die 3. Nouembris 1632.

XXXV.

Baldo Baldi Medicinam Profeſſori præſtantiſſimo, Gabriel Naudæus S. P. D.

Roman

CVm vtræque tuæ literæ mih gratiſſimæ fuerint, Eruditiſſi me Balde, tum verò poſteriore

bus verò quas veluti per ſaturam in Opuſculum meum conjeciſti, tales profectò ad gloriam igniculos in me accendiſti, vt oblata mihi ſub id tempus ab Amico occaſione, qui de libris politicis pleniorem aliquam informationem ſibi tranſmitti poſtulabat, aliud ſubinde accurrandum, continuandúmque ſuſceperim, cui vni dum meo more totus incumbo, facultatéſque animi omnes acriter ſollicito memoriam vt tot librorum titulos mihi repræſentet, imaginationem vt ſingulos diſponat, judicium vt de cunctis ſententiam aut verius cenſuram pronunciet, ſanè factum eſt propterea vt nec gratiſſimis tuis, nec aliorum Amicorum frequentioribus literis reſpondere potuerim, priuſquàm ardua iſta & difficili *Bibliographia*

Politicæ compoſitione fuerim omninò ſubleuatus, quam equidem ſi tibi gratam aliquando fuiſſe cognouerim, non erit profectò cur operæ me pœniteat in ea collocatæ, aut temporis etiam in iſto tenui Lemmate diligenter expoliendo conſumpti, præſertim cùm nullum vnquam mihi majorem fructum vigiliarum ac laborum meorum propoſuerim, quàm vti tui ſimilibus probarentur. Quare ſi quemadmodum etiam enixè contendo æqui bonique conſulueris quod eiuſmodi negotio præpeditus tardiorem me in reſpondendo exhibuerim, nihil erit certè cur de felicitate mea conquerar, aut de ſumma tua & incredibili humanitate non eximiè ſentiam. Cæterùm cùm Epiſtolam quam ad priores tuas reſcripſi

doctiſ-

tiſſimus Alſarius noſter vnà cum ſuis receperit, quemadmodum in iis, quas ad me poſtea dedit, teſtatus eſt. Ambo te Doctiſſime Balde ne peccatum iſtud mihi imputes quod alterius culpa fuit commiſſum & ſi quid in animo tuo opinionis de mea in ſcribendo negligentia fortè inſedit, eam vt protinùs ejicias mea cauſa, nec riſtinam tuam humanitatem mihi claudas rogo te etiam atque etiam. Vale, Dabam Maſſæſcagliæ die 5. Martij 1633.

XXXVI.

Clariſſimo, Doctiſſimóque Medico Domino Petro Seruio, Gabriel Naudæus S. P. D.

Romam

SI quantum tibi debeo, Petro Serui, ob literas quas ad me nuper dediſti, non minùs incredi-

nocturniſque chartis impall
tem mirantur atque ſuſpicit
quorum nunc vel maximè
eleuare deberem, quos tuis o
prouocatus & laudatus etiam
pensè nullum præclarius mihi
petat declarandæ meæ in te
titudinis argumentum, & qu
Græci dicunt ἴσον ἴσῳ referen
quam prolixæ tuæ humanita
& illuſtris doctrinæ, quas Ron
quidem paulo ante meum in fl
miniam diſceſſum præſens ſur
expertus & nunc etiam abſens i
iteris tuis conſpicio vadem me
onſtituere vt ſic paria tecum om
iò feciſſe viderer, & nomini tuo
amico pectori meritæ laudis,
omium appinxiſſe; ſed cùm
potiùs eſſet virtuti tuæ inju-
facere, quæ longè major eſt

quàm vt priuata mei, vel cuiuſ-
quam alterius prædicatione au-
geri poſſit, & virilior etiam quàm
quæ deſideret veluti quodam
adulationis colludio æqua lege
cenſeri? Sanè ita eſt, vir præ-
clariſſime, & quoties me abs te
laudatum eſſe profiteor, toties
etiam video me ineptum fore, qui
tuas ampliùs laudes ſermonibus
æquare debeam, ne vel fœnera-
tam gratiam retuliſſe videar, aut
verecundiæ tuæ repagula perfre-
giſſe. Quamobrem ſatiùs, *opinor*,
erit vt indicto mihi de præclariſſi-
mis animi tui dotibus ſilentio hoc
ipſum quod de qualicunque mea
ingenij facultate, & quam equi-
dem optimè ſentio quàm ſit exi-
gua, dictum eſſe voluiſti, totum
humanitati ac beneuolentiæ tuæ
acceptum referam, offerámque
mo

me promptum ad omnia quibu
ingrati animi ſuſpicionem com
modiùs poſſim effugere, tibiqu
pro tuis in me ſingularibus officii
gratiam ſaltem aliquam obſequi
referre, dum me imparem eſſe in
genuè profiteor, qui hoc ipſum
præſtare poſſim eloquio, atque y
ab illis jam exordiar, de quibus t
in gratulatoria tua ſollicitum eſſ
nuper oſtendiſti; fama equidem
fuit varijs etiam amicorum ſermo
nibus & literis, huc & illuc diſſe
minata prouinciã illam explicar
di Medicos auctores quæ τοῦ μακα
ρίτου Lampagnani aliquãdo muni
extitit, in Sapientia Romana, a
Eminentiſſimo Cardinale Barb
rino fuiſſe in me collatam, ſe
quam omninò gauiſus ſim talem
exitum nactam fuiſſe qualem t
graphicè quidem adumbraſti, n

tibi fortiſſimo Athletæ, aut doctiſſimo Zacchiæ ceteriſque Medicis tamdiu jam in ſtudio Medico deſudantibus facem hanc præcipuiſſe videar, cùm vos omnes lucem & nouum ſplendorem conciliare poteſtis, ego verò non niſi nebulas ac caliginem & meras tenebras effundere. Quod verò de annuo ſtipendio quod propter officium Medici naturalis accipiebat a Rege Chriſtianiſſimo vtriuſque noſtrûm quondam amiciſſimus Dominus Thrullerius, ſub finem tuarum quærebas, ego, doctiſſime Serui, gratiam illam ex integro ſum conſecutus, multúmque cùm eo nomine. Eminentiſſimo meo Mecenati me debere fateor, tum verò præcipuè quod dum eiuſmodi pedicas injecit, quæ me per complures annos Romæ

mæ detinerent, occaſionem inſ
per mihi præbuiſſe videtur, plu
mùm ſanè antea a me deſiderata
jucundiſſima tua conſuetudi
diutiùs perfruendi, ex qua tantu
mo vtilitatis, ſuauiſſimáque vol
ptatis accepturum confido, qua
tum vnquam ſperari poteſt ab h
mine doctiſſimo, ſimul ac morib
ad vrbanioris vitæ rationem co
poſitis prædito, quibus te præſe
tim de cauſis ita admiror, tant
que facio vt ad ſummam mea
erga te obſeruantiam vix qui
quam addi poſſe non ſit quod i
poſterum exiſtimes. Vale, daba
in Caſtro Giaggioli die 20. S
ptembris 1633.

& per ſcitulam effutias, de quibus cum antea ſimul eſſemus, prolixos equidem ſermones miſcere conſueuiſti. Papæ! quæ tanta mutatio eſt hominem Philoſophum Pariſijs otio diffluere; Diniæ verò vel Aquis ſextijs, aut potiùs ruri degentẽ, temporum anguſtijs vrgeri, negotijs premi, & nondum ſibi diem vnum vindicaſſe, quo vel homini amiciſſimo, nobiliſſimáque ſtudiorum & opinionum communione deuincto, pectus ſuum denudare, vel datam fidem liberare poſſet! fidem enim ſi neſcis, aut potiùs ſi oblitus es, quam ſuperioribus ad me tuis oppigneraſti de judicio & cenſura Reſpõſionis illius quâ defenſionem tuam pro R. Patre Marino Merſenno Fluddus excepit, nunc requiro. Nec tantùm te interpello vt bonum no-

quod tibi dabitur, à ſeueriori Muſarum cultura, ſubciſiui temporis, hoc totum in gratiſſima literarum cum Amicis viciſſitudinè tibi eſſe impendendum arbitrabere; ſanè quantum ad me attinet, non committam vllo modo vt occupationes meæ, quæ non magnæ illæ quidem, ſed interdum tamen multæ ſunt, cogunt me vnquam minùs erga te officioſum eſſe quàm velum: Imò verò quod Mercatoribus interdum vſu venit vt ſi merces vaſa non explent, fœnum atq; canabem & ſcruta inferciant, ita ego cùm non ſuppetent ſcriptione res dignæ quæ ſors ipſa tulerit & obuia quæque arripiam, ne tecum paria feciſſe non videar, aut aliquid ex antiqua mea conſuetudine liberiùs cum Amicis meis confabulandi remiſiſſe, ſed ne te, qui

ſatis tuapte natura rerum cætera-
rum immemores, de hac vnâ quæ
tibi forſan altiùs quàm vlla cordi
ſemper inſedit, admoneam, age;
mi Gaſſende, paulatim ad eam;
quæ magis me verſat & coquit ſub
pectore curam deſcendamus, ac
demùm illis tuarum literarum ca-
pitibus reſpondebo, quæ mihi vi-
dentur maximè reſponſionem fla-
gitare. Recordaris igitur, opinor,
quanto quàmque incredibili deſi-
derio non te ſolùm, qui mihi ſem-
per non minùs quàm tibi ipſi carus
extitiſti, ſed omnia tua & egregia
præſertim, quæ tu ſubinde litera-
rum monumentis conſignare ſoli-
tus es, animiq́; tui ſenſa fuerim vel
ab inualeſcente jàm inter *nos*
mutua neceſſitudine proſecutus;
quare poſtquam mihi cuncta illa,
quæ dum adhuc ſuauiſſimæ tuæ
conſue-

conſuetudinis fructu oblectare
ſcriptis mandaueras, vel poſt me
um è Gallia diſceſſum publice
hominum luci commiſiſti, reddi
mihi cùm a te ipſo, tum etiam a
Amicis fuerint: Sola autem qua
te veriſimile eſt omnino nuper a
R. Fluddum excudiſſe Reſpon
diligentiam hanc meam feſeller
Amabo te, Amicorum ſuauiſſim
quonam iſtud fato, vel potiùs e
rore factum fuerit, parumper ap
te dijudica; & ſi nihil quidqua
vlla mei in te officij ac obſeq
ceſſatione commerui, ſi nihil pe
caui, quod mihi tam graui & ace
ba pœna luendum fuerit, fac, o
te atque obteſtor, ne iſtius tuæ R
ſponſionis expectatione diutiu
macerer, aut quod ipſe Fludd
ad primos tuos volones repoſu
nt, ignorem, quod equidem ſi m

hactenus latuiſſe dixerim, res tibi erit non admodum creditu difficilis, qui ſacris Eccleſiæ Sanctionibus damnata pridem aduerſarij tui volumina, nonniſi difficulter & cum ſummo vitæ ac fortunarum diſcrimine iſthuc à mercatoribus deferri poſſe, etiam ſi vaſtiſſima mole non præpedirentur, aut aditu reliquis etiam omnibus propter contagij metum intercluſo, ſatis ipſe jam intelligere potuiſti. Deinde verò cùm me quaſi teſtem aſſiduum habueris eorum omnium quæ ſub initium iſtius velitationis à te geſta ſunt, nunquam, opinor, cogitatione conſequi poſſes quantum me pruritus quidam vrget quo tandem modo ipſa compoſita fuerit, intelligendi, vix enim adducor vt credam quod

Hi motus animorum atque hæc certamina tanta.

Licet

Licet inter apes verò Palladias
& mollifices enata
Pulueris exigui jactu compreſſ
quieſcant.

Verùm poſtquam mihi ſeme
frontem perfricui vt tecum auda
ciùs de multis rebus, quæ ad ſtu
diorum & otij tui literarij ratio
nem attinent, pertractarem; ag
currente jam atque incitato cala
mo vt valeat Epicurus tuus, vt a
doleſcat, vt ratiocinetur, vt ſe a
improborum & ineptorum ca
lumnijs defendat, vt tibi atqu
Amicis placeat, vt Typographo
vrgeat, vt publicum denique fauo
rem expectet, paucis exſequere
Iſta ſiquidem de quibus attenti
nonnunquam cogitare ſoleo, an
mum mihi haud mediocriter ſa
perturbant, tot difficultatum i
dies ſuccreſcente materiâ, ſe iho

præ cæteris me ſollicitum detinet: quamobrem fiat, quod in alto illo tranquillo ſucceſſu, quo nunc perfrueris, in hac profundiſſima pace & quiete quæ tibi ſtimulos acres ad iſtud Operis perficiendum addere debet, ceſſas nihilominus & inducias quæris, quaſi aliorum negotia tractare deberes, non tua, aut corporis potiuſquam animi laboribus tibi foret incumbendum quod certè quàm iniquè facias aut parum in rem tuam & literariam conſultè tum demum intelliges, cum forſan non erit amplius huic morbo remedium. Neque eſt quod Venetijs iſtud commodius quàm Aquisſextijs abſolui poſſe tibi perſuadeas; nam ſi tibi nunc in ſolitudine viuenti deeſt otium, deeſt tempus, quod eiuſmodi cogitationibus impendatur, qui

qui precor ſupereſſe potuerit i
hoc celeberrimo tot mercium
tótque nationum Emporio, vl
nec Argus ſat oculorum habere
rebus ſpecioſiſſimis perluſtrandi
nec Briareus ſat brachiorum per
tractandis: Sed Petauium fort
cogitas vrbem illam Academicam
ſi quę alia vnquam in vrbe extite
rit, & ſtudijs florentem ignobili:
verùm quid opus eſt tot mari
tranare, tot pericula ſubire v
otium illud quaſi fugitiuum perſe
quaris, quod ipſa Philoſophia te
cùm vnà naſci voluit, tecum ma
nere, tecum vel in medijs ciuita
tibus habitare, modò iſtud ipſum
amplecti velis quoties vel vnius
Senecæ, vel Epicteti, vel ipſius
etiam Epicuri conſilijs ſe tibi ob
uiam facit, nec ægrotantis ali
cuius inſtar faſtidioſi toties lectu

lum commutes, quoties tibi operæ pretium erit quietem aliquam inuenire. Sed hoc dices, nimis acerbè mecùm agis, mi Naudæe? Verùm quî mitius iſtud facere debeo, aut potiùs.

Quis Cælum Terris non miſceat, aut mare Cælo?

Cùm tu qui meritò Philoſophorum huius æui κορυφαῖος æſtimaris, qui vacuitatem affectuum & negotiorũ tam eleganter prędicas, qui nos omnes ad pileum vocas libertatis philoſophicæ nondũ tibi viuere potueris, quem negotia quotidie diſtrahunt, necdũ etiam Amicis, qui Philoſophiam hanc Epicuream continuò requirunt, inter quos ſi pro ea libertate quà me jamdudum aliàs pro ipſomet Epicuro perorãtem ſuſtinuiſti, aut paulò etiam vehementiore quod

ceſſatio tua poſtulat, reliquorum tibi mentem ac animum explico. Rogo te etiam ſuauiſſime Gaſſende, vt quidquid hac in re peccati eſt, affectui meo potius, qui in te profectò ſingularis ſemper extitit quàm tua alia ſtudia improbandi deſiderio condonandum eſſe exiſtimes. Cæterum quod ampliſſimas conditiones iam antea tibi ab Eminẽtiſſimo Viro & nunc etiam ab eo, quem vt rectè dicis optime noui, oblata vltrò tantâ animi constantiâ, tantáque amoris in Luillerium noſtrum ſignificatione recuſaris. Eſt ſanè quod plurimum tibi gratuler & mihi etiam vehementer gaudeam quandoquidem ſi hunc qui te ſibi junxit raro & indiſſolubili beneuolentiæ nexu, qui te vix Lutetiam appulſum tanquam in ſinu proprio fouit & ra

cepit, qui tibi bonorum omnium auctor eſſe poteſt, quorum aut philoſophari liberè, aut ſuſpirare familiariter, aut jocari ſecurè poſſis, quem denique & in vrbe hoſpitem & in peregrinationibus comitem & in priuatis omnibus cōſcium ac teſtem ſemper habuiſti, ſi hunc virum, inquam, qui toties non tibi diuitias modò quas amplißimas poſſidet, ſed ſeipſum obtulit anguſtioris fortunæ tendiculis irretitus reliquiſſes, grauiter in Philoſophiam ipſam peccaſſes; mihi verò & cæteris omnibus Amicis, qui in te continuò velut in ipſius modeſtiæ, probitatiſque & temperantiæ viuam, ſpirantémque imaginem oculos conijcimus, præclarum iſtud fortitudinis exēplum ademiſſes, quod vt indies illuſtrius reddas perpetua & conſtanti

ſtanti in Luillerium noſtrum vo
luntate, me ſuaſore, credo, no
indiges, qui ſeu ad Epicurum tuun
conuertare, ſtatim audies præci
pientem naturales diuitias faci
negotio parabiles eſſe, quòd pau
cis natura ipſa indigeat, ſi ad Lu
cretium, nihilo ſecius docenten
inuenies, quòd

Non calidæ citiùs decedunt corpo
febres
Textilibus ſi in picturis, oſtróqu
rubenti.
Iactaris, quàm ſi plebeia in veſt
cubandum eſt.

Si denique ad Senecam & a
Ciceronem, quos præ cæteris et
iam plurimum ſemper æſtimar
conſueſti, ille nihil ſibi magnun
in terris videri aſſerit præter eiu
animum qui magna nec accipit
nec deſiderat; hic verò conſuli

omnia quæ videntur vtilia, honores, diuitias, voluptates & cætera generis eiuſdem nunquam eſſe amicitiæ anteponenda. Sed vbi tot monitores non adeſſent, adeſſet tamen vera illa & germana Sapientia, cuius ductu atque auſpicijs, poſtquam talis euaſiſti, vt vnicus fermè noſtri Seculi Sapiens habeare; rationi certè conſentaneum eſt nihil quidquam de te cogitare quod non hominem deceat vt ab omni faſtu & ambitione ac cupiditate alienum, ita recti ac honeſti maximè ſtudioſum, aureæ libertatis amantem, libertatis tenacem, nobiliſſimiſque rerum altiſſimarum cogitationibus penitus immerſum quibus in ſtudijs *dum* ipſe totus es, vitámque degis ſuauiter & tranquillè quid vnquam tibi deeſſe poſſit modò Luillerium

tuum

tuum non deſeras, equidem non video. Quare ſi me audis, abigeos illos longum valere jubebis, qui liberos homines aureis quibuſdam catenulis ſuas in caſſes ſenſim pelliciunt, & ſtudia cùm Philoſophica, tum etiam Aſtrologica diligenter ac vnicè vt tui moris eſt, excoles, propter quæ non Schikardus modò, aut Hortenſius, ſed Scheinerus, Galileus & quicumque rerum cæleſtium peritiſſimi habentur, te ita admirantur & ſuſpiciũt, vt etiam hoc dicant à pereleganti & ſubacto in iſtis Obſeruationibus ingenio tuo nihil niſi abſolutum, perfectúmque proficiſci, quibus ego libenter ſanè aſſentior & vehementer lætor, te quem vnum præſertim colo & in oculis fero, mirum etiam in modum ab omnibus coli & exiſtimari. Vale.

dabam in Caſtro Giaggioli Romandiolæ 22. Septembris 1633.

XXXVIII.

Iacobo Michalori Philoſophiæ & Sacræ Theologiæ Doctori præſtantiſſimo, Gabriel Naudæus S. P. D.

Vrbinum

VT primùm exoptatam toties Antaponiſim tuam accepi, Michalori doctiſſime, in qua adeò luculenter & copiosè vindicias agis pro tua Criſi & cenſura Vrbaniani Circuli nuper a clariſſimo Puteano ſubtiliter,vt te rectè quidem conficis potiuſquam verè excogitati non potui ſanè mihi vſque temperare vt non ſtatim ipſe vel nocturnæ quietis diſpendio quin de dierum inter nauigãtes ad Ortum aut Occaſum compendio vel jactura tandem aliquando ſtatuendum foret , ſedulò quidem atque

atque diligenter explorarem, verum dum gemmam tantùm aut vnionem, quod, inquiunt, quæro, ecce theſaurum reperi, tot abſtruſa detegis, tot implicita explicas, tot obſcura illuſtras, tot ardua & difficilia demonſtras, variaque depromis ingentis doctrinæ, perſpicacis ingenij & ſuauiſſimæ conſuetudinis ac candoris tui monumenta; quibus haud equidem mirum eſt ii quos non modò teſtes ſtudiorum tuorum accepiſti continuos ac præſentes Vbaldinum intelligo Iuuenem doctiſſimum, Sempronium ingentis ſpiritus Poëtam, Mana ſanguium Oratorem diſertiſſimum, Battiferum ſolutæ pariter ac vnitæ dictionis laude florentem, Veteranum Fabrottum Gallum & alios Vrbinates tuos, cæteros etiam omnes qui

tuam Criſim præ manibus habent & Antaponiſim ſummis votis expectant, dudum ipſe rapueris in tui amorem & deſiderium: Sanè quantum ad me ſpectat gratulor tibi ex animo ſtudium in hoc opere cudendo inſumptum, gratulor ſimul doctrinam, ac currentem & eloquentem calamum, quo tam breui hebdomadum giro, tam anguſto meditandum & legendum ſpatio, monſtrum hoc ingenij atque eruditionis Puteanum tuas in Claſſes non pellexiſti modò primâ illa tua indagine, ſed cùm ſe in omnes formas velut alter Protheus conuerteret, ſeque ab illis quacũque tandem ratione expedire tentaret, etiam retinuiſti. Gaude *nunc* iſta gloria, quę nemini forſan antea tam cumulatè conceſſa fuit, gaude fama tui nominis hoc certami-

ne per vniuerſum Literarium orbem diffuſa & manubras Aeternitatis templo victoriæ tuæ teſtes appende. Vale ex Arce Giaggioli, die 29. Octobris 1633.

XXXIX.

Domino Scipioni Claramontio Philoſopho ac Mathematico Celeberrimo, Gabriel Naudæus S. P. D.

Piſa

ACcuſo tandem literas quæ a te amoris pleniſſimas accepi, vir doctiſſime, ſimúlque vnà impensè flagito, vt mihi libenter condones ſi non ſtatim ad illas reſponderim quod te equidem haud inuitante facturum eſſe confido, poſtquam ſemel intellexeris, non mea ſanè aut Amicorum negotia, quæ mihi quàm tua altiùs ineſſe cordi potuerint, ſed Operum tuorum catalogum & ſucce

commendatione illecti velut in ſe reciperent abſoluendum, rectæ quoque rationi conſentaneum fore putaui huius te rei quamprimùm certiorem facere, nempe vt ſpem inde concipias non leuem meo quidem judicio, aut incertam votis tuis ſatisfactum iri breuiter & fortè an cumulatè atque etiam conijcias quanti te ſemper fecerit ſapientiſſimus iſte Princeps & Mecenas meus dum hac oblata occaſione vadem ſe ac ſponſorem apud Orbis præcipuas nationes exhibere non dubitauit ſummæ tuæ virtutis & prorſus etiam incredibilis doctrinæ. Verùm quoniam tanta eſt ipſe modeſtia præditus vt beneficia ſua nolit, niſi cum ipſa ampliùs celari non poſſint, in lucem efferri,

te voles mihi ſolùm atque diligentiæ meæ committas, de qua non equidem multùm laboro vt nouas tibi ſignificationes proferam cùm meum in te animum & eximium omninò affectum jamdudum ipſe fueris expertus, quem vt ſi nunc eundem eſſe & perpetuò futurum arbitrabere, non fallam certè opinionem tuam niſi ipſa me priùs ſefellerit atque etiam deſeruerit conſuetudo mea, quâ maximos quoſque & celebres viros, ingenioque & doctrina tui ſimiliter non omnibus modò ſtudijs proſequi, ſed tacito cultu, atque admiratione venerari ſoleo. Vale ex Arce Glazzoli die 11. Nouembris 1633.

veternum hunc qui me tandiu iſthic oppreſſum detinuit, plura ad te de rebus vrbanis & Academicis, Fluddauiſque perſcribam, quam vt diligentiam meam deſiderare poſſis aut debeas. Tu interim idem etiam ſolitò frequentiùs præſtabis & me vt antea feciſti, amare perges. Vale. Dabam Gattæi, 1634.

XLVII.

Eminentiſſimo & Reuerendiſſimo Principi Cardinali Barberino. S.

Romam

EMinentiſſime & Reuerendiſſime Princeps,

Vellem omninò vt illuſtriſſimus Vaſionenſis Antiſtes, qui mihi nuper tuas literas reddidit, & prolixæ illius beneuolentiæ, qua me vel immerentem proſequeris, ſignificationem tam facundè explicuit,

gnificam prædicationem, qui
ı ipſius occaſionem in me re-
'o & me totum diligentiùs ex-
o, eo magis intelligo omnia in
aut mediocria eſſe aut etiam
a mediocritatem, & nihil
rſus me habere eximium vel
ulare, nihílque quod non vnus
uis ex literatorum plebecula
adæquet, aut etiam multis pa-
ngis exuperet, quo fit vt tuum
l in me ſtudium tuæ tantùm
ıanitati acceptum omninò re-
e debeam, quod etiam vna fa-
t Slingelandus & Torræus,
quidem optimi nec minùs ſpe-
æ probitatis, quàm doctrinæ,
s vt antea ſemper tuæ virtutis
itores ac admiratores præci-
s habuiſti, ſic impoſterum coſ-
ı ita tibi debitos eſſe cõſpicies,
ıæ in illos ſuſceptæ humanita-
tis

ſio nobis reddita fuiſſet, Clariſſimum filium tuum, Dominum Hyacinthum, præſens admonui, vt te eiuſmodi metu liberum eſſe vellet, ſimulque certiorem facerct, Eminentiſſimum meum Mœcenatem officio ſuo minimè defuiſſe, qui literis paulò poſt ad te datis & ſe librum tuum ab Andrea Hoſtilio accepiſſe & gratias tibi quàm maximas de illo habere profeſſus eſt, quod iterum ut ſuo tibi nomine ſignificem, & quantum præterea ex eius lectione voluptatis perceperit, ipſe mihi inpræſentiarum auctor eſt. Sanè delectavit ipſum ſupra modum ſingularis illa modeſtia, quâ tam facilè, tam blandè & comiter Achillem hunc, non tibi modò, ſed Peripateticis omnibus gloriosè inſultantem excepiſti; delectârunt et-

jam argumenta tua & ingenioſè quidem excogitata & denſa, ac viuo, vt ita dicam, ſpirantíque orationis genere expreſſa: mihi verò dum elegantem hunc atque accuratum mirè fœcundi ingenij tui fœtum curioſiùs peruoluerem, idem quod olim de tuis operibus judicium feci, in mentem venit cùm perſpicerē te eadem ἀκριβείᾳ qua cuncta alia ſolitus es ipſum abſoluiſſe, & nihil omnino intactū in eo reliquiſſe quod vel ἀποδεικτικῶς cùm res ita poſtulauit, vel ſaltem ἐλεγχικῶς non excuſſum, examinatúmque diligenter fuerit, quare gratulor tibi has vindicias tam fauſtè, feliciterque peractas, gratulor ſimul & nouum honoris ac gloriæ cumulum partæ jampridem immortalitati tuæ fuiſſe additum atque vt indies nouus aliquis poſt

Keplerum

Keplerum & Galilæum aduerſarius tibi ſuboriatur, quo tuis eruditiſſimis laboribus res literaria auctior fiat, & ornatior, veritáſque ipſa liquidior appareat animitùs vouco. Cæterum poſtquam Syntagma meum de ſtudio liberali nuper ab Ariminenſi Typographo recuſum fuit, huius pridem exemplar domino Hyacintho commiſi quod tibi reddendum curaret vnà cum quæſtione Philologica, cuius ob editionem quam in ſe totam recepit, me plurimum illi deuictum eſſe profiteor, vtrumque verò ſi a te probari intellexero præclarè mihi operam conſtare arbitrabor, qui nullum vnquam maiorem mihi fructum vigiliarum ac laborum meorum propoſui quàm vt tui ſimilibus placerem quemadmodum rectè iſthæc tib

placitura nullus dubito, non quod valde bona ſint, ſed quod a me, quem jamdudum propter optimum meum Mecenatem tuendũ, honorandúmque ſuſcepiſti, quod vt ſemper facias, tibíque etiam pro certo perſuadeas te ita à me obſeruari ac coli, vt paucos admodum habeas tui quàm ſim ſtudioſiores, impensè efflagito. Vale & doctiſſimum Alſarium Crucium mei quoque amantiſſimum meo nomine plurimum ſalutare jube. Cerniæ IX. Kalendas Martij, 1634.

XLII.

Domino Ioanni Veſlingio Equiti & Anatomiæ Profeſſori præſtantiſſimo, Gabriel Naudæus S. P. D.

Patauium

BEaſti me, Ioanni Veſlingi Eques & Anatomice præſtantiſſime, ſuauiſſima hac & perelegganti

EPISTO

... mereri poſſi
... acorum eſt meo q
... am rara & inuſitata
tos enim quos inge
tur deſerit materia,
fauet, parum iſtud
aut ſi vtrumque con
dem, aliquot tame
ad æternitatem; tu
ſtiones cùm incerto
nobiles, vſu ipſo ne
tùm inſuper illis orn
genio, tantum ſolidi
tantúmque ab im
eruditionis concili
biam meritis tuis q
iniuria ſumere poſſ
ipſo ſentire & loqu
mentum exegeris æ

Quod non imber e
impotens.
Poßit diruere aut

viros recepta conſuetudo inualuerit, & quemadmodum inquit Poeta,

Diuerſum ſentire duos de rebus iiſdem
Incolumi liceat ſemper amicitiâ,

Vt in eiuſmodi concertationibus plerumque contingat vt quia doctiori prouocatur, vberiorem inde fructum cum ex beneuolentia ſingulari, tum etiam ex magis accurata & ſubtili diſquiſitione referre ſoleat. Quamobrem tantum abeſt vt meas a te rationes tam ſoliter & accutè impoſitas, fuiſſe, moleſte feram, quod potius me tibi plurimum debere profitecor ob eximium iſtud amoris in me tui argumentum, quo ſane pei feciſti, vt cum doctrina & facul tate dicendi plurimos præceda ne officio quidem aut amore quoquan

quoquam te vniri poſſe intelligam. Verum vt de quibus ad me retuliſti ſermonem aggrediar περὶ πτερυγοτομίας quæ magis diſtincte ſcire cupis, commodius opinor & facilius tibi patebunt cum αὐτοψίᾳ ipſa & nerui ſectione, quam me coram breui celebraturum recipio, difficultates omnes expediam quæ vix vnquam per literas probe enodari poſſent, quamuis vt quod è re ipſa eſt ingenue profitear nec te diutius vana ſpe lactatum detineam quidquid in hoc ſecreto præſidij repoſitum videbatur ferme jam apud nos decollauerit, ob iſtud vel fruſtra in quibuſdam animi ſpeciebus vel ſaltem non æque feliciter in omnibus tentatum, quod verò in quæſtionem meam non minùs ſaue prudenter quàm doctè & eleganter objeciſti, iſtud

i fortiſſimo Athletæ, aut doctiſ-
ſimo Zacchiæ cæteriſque Medicis
iamdiu jam in ſtudio Medico de-
ſudantibus facem hanc præcipuiſſe
videar, cùm vos omnes lucem &
nouum ſplendorem conciliare
poteſtis, ego verò non niſi nebu-
las ac caliginem & meras tene-
bras effundere. Quod verò de
annuo ſtipendio quod propter of-
ficium Medici naturalis accipie-
bat a Rege Chriſtianiſſimo vtriuſ-
que noſtrûm quondam amiciſſi-
mus Dominus Thrullerius, ſub fi-
nem tuarum quærebas, ego, do-
ctiſſime Serui, gratiam illam ex
integro ſum conſecutus, multúm-
que cùm eo nomine. Eminentiſ-
ſimo meo Mecenati me debere
fateor, tum verò præcipuè quod
dum eiuſmodi pedicas injecit,
quæ me per complures annos Ro-
mæ

nobis deberet Ariſtotelis Schola certè quam maximum dum cõfidenter aſſerit Nullũ Ens in ſe poſſe agere actione deſtructiua, ſed ea tantùm quâ ſe ad meliorem ſtatum reducere, aut aliquid vlterioris perfectionis acquirere poteſt; Deinde verò cum Zeno, Chryſipus, Cleanthes totáque Stoicorum porticus, vt apud Ciceronem varijs in locis conſignatum eſt, Deum a Mundo ipſo, aut quod idem eſt, Mundum a deo non ſeiunxerint, quum Academici vnà cum Platone ipſum voluerint eſſe ſempiternum, & Peripatetici quotquot in Magiſtri verba jurarunt ęternum, ſilentium ipſe decreſcit & mutatur ſi ad interitũ tendit, valeat Porticus neceſſe eſt, labatur Academia, nec ampliùs in Peripato veritas Philoſophica, ſed Atellanarum po-

tiùs exordia apud Moroniam & Cynoſarges inueſtiganda vltrò ſe nobis offerent, ſed neque magis vrget quod ex pſalmo 101. in medium depromis ad Cælorum corruptionem exemplo veteraſcentis veſtimenti ſtabiliendum, quandoquidem expreſsè docet totius Chriſtianæ Religionis & Doctrinæ jubar ac decus eximium diuus Auguſtinus capitibus 2. & 3. de Geneſi ad literam, Regium ibi Prophetam de Aere locutum fuiſſe, non ſecus profectò atque alij Scriptores ἁγιόγραφοι fecerunt apud quos volucres Cæli, panem de Cælo, rorem de Cælo, & varias phraſes eiuſmodi ſæpiùs vſurpatas nullus non videt qui paulò ſaltem in ſacris Codicibus verſandis diligentior extiterit, vt hic minimè opus ſit aliorum reſponſione

qui

qui verba hæc non de corruptio
naturali, & quæ omni tempo
contingere poſſit, explicanda co
tendunt, ſed de illa tantùm qu
præter eorum naturam & ſeniu
contingere debet in hac vltim
totius Orbis conflagratione, qu
vel etiam a prophanis Vatum ca
minibus ita videtur fuiſſe celebr
ta,

Eſſe quoque in fatis reminiſcit
affore tempus.
Quo Mare, quo Tellus connexaq
Regia Cœli.
Ardeat & Mundi moles opero
laboret.

Cùm verò poſtea recurris a
Sydernm anomalias, Plantarúm
que Eccentricitates & Satellite
nuperrimè quidem a Galileo i
ſtatione circa Solem atque alio
Planetas deprehenſos. Næ t

doctiſſime Veſlingi, tuæ cauſæ nimium indulges, qui tot phœnomena de quibus ne quidem inter ſe Aſtrologi conueniunt ad iſtud quod per ſe manifeſtum eſt conuellendum attuliſti. Patere igitur vt poſtera ſæcula, quæ præſentibus dubio procul ſapientiora erunt, dubia iſthæc referant, ad quę nondum cognitio noſtra penetrauit, aut conſuetudo quamuis diuturna viam monſtrauit certæ obſeruationi, & tunc, opinor, patebit manifeſtè hanc eſſe rerum etiam cæleſtium continuam viciſſitudinem, vt quæ jam interitura judicamus non ſecus atque Sol & Luna renaſcantur iterum, iterúmque per labentes ſæculorum anfractus, ſibique mutuò ſuccedentes periodes, motus ſuos replicent & Cæleſtium ſcientiam auctionem efficiant

conſuetudinis fructu oblectarer, ſcriptis mandaueras, vel poſt meum è Gallia diſceſſum publicæ hominum luci commiſiſti, reddita mihi cùm a te ipſo, tum etiam ab Amicis fuerint: Sola autem quam te veriſimile eſt omnino nuper ad R. Fluddum excudiſſe Reſponſio diligentiam hanc meam fefellerit. Amabo te, Amicorum ſuauiſſime: quonam iſtud fato, vel potiùs errore factum fuerit, parumper apud te dijudica; & ſi nihil quidquam vlla mei in te officij ac obſequij ceſſatione commerui, ſi nihil peccaui, quod mihi tam graui & acerba pœna luendum fuerit, fac, o te atque obteſtor, ne iſtius tuæ Reſponſionis expectatione diutiùs macerer, aut quod ipſe Fluddus ad primos tuos volones repoſuit cognitorem, quod equidem ſi ma

hactenus latuiſſe dixerim, res tibi erit non admodum creditu difficilis, qui ſacris Eccleſiæ Sanctionibus damnata pridem aduerſarij tui volumina, nonniſi difficulter & cum ſummo vitæ ac fortunarum diſcrimine iſthuc à mercatoribus deferri poſſe, etiam ſi vaſtiſſima mole non præpedirentur, aut aditu reliquis etiam omnibus propter contagij metum intercluſo, ſatis ipſe jam intelligere potuiſti. Deinde verò cùm me quaſi teſtem aſſiduum habueris eorum omnium quæ ſub initium iſtius velitationis à te geſta ſunt, nunquam, opinor, cogitatione conſequi poſſes quantum me pruritus quidam vrget quo tandem modo ipſa compoſita fuerit, intelligendi, vix enim adducor vt credam quod

Hi motus animorum atque hac certamina tanta.

Licet

re voles mihi ſolùm atque diligentiæ meæ committas, de qua non equidem multùm laboro vt nouas tibi ſignificationes proferam cùm meum in te animum & eximium omninò affectum jamdudum ipſe fueris expertus, quem vt ſi nunc eundem eſſe & perpetuò futurum arbitrabere, non fallam certè opinionem tuam niſi ipſa me priùs ſefellerit atque etiam deſeruerit conſuetudo mea, quâ maximos quoſque & celebres viros, ingenioque & doctrina tui ſimiliter non omnibus modò ſtudijs proſequi, ſed tacito cultu, atque admiratione venerari ſoleo. Vale ex Arce Glazzoli die 11. Nouembris 1633.

XL.

Hieronymo Angelino Iuris vtriuſque Doctori & Profeſſori meritiſſimo, Gabriel Naudæus S. P. D.

Piſas

MVltos quidem ſemper habuit Cæſena tua, Angeline doctiſſime, ingenuarum artium ſtudijs & omni fermè diſciplinarum cultu præſtantes viros, quibus ſe inter pręclaras Flaminiæ ciuitates ad iſtud ſupremæ laudis & gloriæ decus, quod illuſtres viri patriæ ſuæ conferunt, non poſtrema efferet, ſed nullum ego crediderim inter ipſos vnquam extitiſſe qui te ipſo majori cum humanitate & beneuolentia ſummam vim doctrinæ atque eruditionis conjunxerit, præſertim cùm te vnum videam ſic in humanioribus literis tractandis & Legum ænygma-

calamo frequenter immiſcui, ſed etiam ſi quotidie iſtud feciſſem, quid hoc tamen ad officia, quæ in me contuliſti? quid ad obſequium, quod propter illa me tibi debere profiteor? verum enimerò quidquid a te proficiſcitur magnum eſt, quod verò poſſum aut valeo, tenue, proptereáque ſi pares tuis meritis gratias non habeo ſi non refero, tua potius ſors ſupra reliquorum virtutem elatior accuſanda eſt, quàm mea gratitudo culpanda, quæ quantum in ſe eſt & ſummæ illius neceſſitudinis recordatur, quæ me tecum Romæ familiariſſimè conjunxit, & Veſuvij tui in quo me ſupra ſpem atque votum honorare voluiſti, & proloquij denique iſtius Piſani, elegantis certè ſupra modum venuſti, quod etiam cùm ad me vnà

cum ſuauiſſimis literis tranſmiſiſti ſed qua tandem ratione ſe ab ære tuo expediat; nondum ipſa probè intelligit; interim verò gratulor tibi adeptum nuperrimè cùm in ſanitate recuperata, tum verò in noua dignitate adepta votorum cumulum, cuius poſtquam certiorem feci optimum meum Cardinalem, ipſe pariter de felici tuo ſtatu ſummoperè lætatus eſt & ſe ad conſueta erga te officia paratiſſimum obtulit, ſimulque vt iſtud tibi quamprimùm ſignificarem imperauit. De eius autem ſtatu ſi quid ſcire deſideras, idem eſt omninò qui ſemper ab diſceſſu noſtro ex Aula fuit, nempe deſultorius & crebra locorum mutatione ſibi, atque nobis omnibus difficilis, neque tamen quem finem tot errores habituri ſint, adhuc vi-

mum ſiilium tuum ,
Hyacinthum , piæſer
vt te eiuſmodi metu
vellet, ſimulque cert
ret, Eminentiſſimum
cenatem officio ſuo
fuiſſe , qui literis pau
datis & ſe librum tu
drea Hoſtilio accepit
tibi quàm maximas d
profeſſus eſt , quod i
tibi nomine ſignifice
tum præterea ex eius
luptatis perceperit ,
præſentiarum auctor e
lectavit ipſum ſupra
gularis illa modeſtia ,

jam argumenta tua & ingenioſè quidem excogitata & denſa, ac viuo, vt ita dicam, ſpirantíque orationis genere expreſſa: mihi verò dum elegantem hunc atque accuratum mirè fœcundi ingenij tui fœtum curioſiùs peruoluerem, idem quod olim de tuis operibus judicium feci, in mentem venit cùm perſpicerē te eadem ἀκριβείᾳ qua cuncta alia ſolitus es ipſum abſoluiſſe, & nihil omnino intactū in eo reliquiſſe quod vel ἀποδεικτικῶς cùm res ita poſtulauit, vel ſaltem ἐλεγχικῶς non excuſſum, examinatúmque diligenter fuerit, quare gratulor tibi has vindicias tam fauſtè, feliciterque peractas, gratulor ſimul & nouum honoris ac gloriæ cumulum partæ jampridem immortalitati tuæ fuiſſe additum atque vt indies nouus aliquis poſt

Keplerum

E P I

: X

Raræ indolis ado
reau, Renati N.
filio, Gabrie

SVmmus ille
ctus, quo
mus Parens
omninò in cau
ræ, adoleſcen
néque vt niſi
rito cenſeri qu
in me beneuole
tumdem etiam
in te potiſſimu
beam, qui egre
indole non eius
nem & ſollicit
nium, qui te nô
deria in tui cu
conuertiſti. Et
me ſpectat, qui

dò blandè vagientem, ſed in ſerperaſtris etiam ac arundine longa ingenioſè ludentem ſæpiùs maximaque cum voluptate ſum amplexatus, vellem omninò naſcentis pariter tuæ virtutis primos impetus & exercentes ſe ad omne decus Ingenij floſculos præſens intueri. Quod equidem licet mihi honeſtiſſima de cauſa minimè cõceſſum ſit, gaudeo tamen majorem in modum varia de ſtudijs tuis audire, quæ ſpem non modò confirment quam antea de illis concepi certè quàm maximã, ſed vlteriorem præterea injiciant te in virum doctrina non minùs quam virtute ſpectabilem aliquandò euaſurum. Quod certe vt faciliùs conſequaris magnum profectò atque inſigne prorſus adjumentum repoſitum habes in doctiſſimo tuo Parente,

rente, eodémque mihi eximia ſemper veneratione colendo Domino Renato Moreau, qui præter raram Artis ſuæ peritiam, qua tanquam ſoſpitator in Vrbe Genius, omnium ſibi vota menteſque conciliat, nullam prætera eloquentiæ nullam politionis literaturæ partem non perfectiſſimè tenet, vt ſeu prodeſſe medendo, ſeu delectare dicendo & vtile dulci miſcere velit, vtrumque ſanè cumulatiſſimè & miro atque inſolito omnium applauſu præſtare poſſis, vnde ſi hunc tot jam ingenij dotibus, totque præclaris vitæ muneribus illuſtrem, tibi ad imitandum proponas, audeo jam in animum inducere meum, qui tuum etiam vel ab incunabulis exploratum habeo, quod,

Non ocyùs hauſit Achilles
Semiferi præcepta Senis, ſeu Cuſpidis artem
Siue Lyra cantus, Medicas ſeu diſceret artes,

Quam ipſa per omnes paternarum laudum vias ibis própriſſimè & inoffenſo pede ſingula percurres, quibus ſe ad præclariſſimum gloriæ decus extulit, ingenium dico, mores, orationem, comitatem probitatem, fidem, conſtantiam, imò verò hæc omnia & ita jam aſſidua inſpectione, quotidianáque conſuetudine tua effeciſti, vt quemadmodum ab illis audio, qui te non ita pridem viderunt, rerum ſigna in tuo vultu haud obſcuiè ſe prodant, quem honeſtus pudor rubore ſuffundit, in fronte quam grauitas exaſperat, in oculis, quos lenitas exornat, in labijs, quæ nunquam

crebraſque tempeſtates excitant in ſimpulo; etenim tantum abeſt vt quidquam his rumoribus & μωρολογίαις tuo nomini detractum iri arbitrandum ſit quod ex aduerſo non minimum ei dignitatis accreſcet, eo ipſo quod vnuſquiſque facilè judicabit oportere libros tuos magni pretij eſſe, cum quibus ſic agitur ab illis, qui ſe alicuius forſan adumbratos eruditionis opinione quam de ſe habent, aliorum operum Cenſores conſtituunt, & hunc præterea ſingularis tuæ humanitatis & beneuolentiæ fructum percipies vberrimum, quod vti nullo tuo periculo aut incommodo poterunt ſuam ſibi ſcabiem ac pruritum defricare: Nam etiam ſi toties in te jaculando aliquando collineent, & tu ipſe leuiter in

minutiis offenderis, in quibus explorandis mirum eſt profectò quàm diligentes & ſint & ſupra modum ingenioſi, oculatique; non propterea tamen minori eius apud bonos omnes & eruditos in æſtimatione, cùm illis abundè perſuaſum ſit τὸ ἀναμάρτητον majus quiddam eſſe quàm vt ab homine præſtari queat, & ſanè cùm illud Floratio viſum itidem eſſet, frequentes verſus protulit in gratiam Poëtarum, quibus tunc ſcribebat, quos ſi me audis, Eruditiſſime Licete, in tuum quoque aduerſus obſtrepentes æmulos vſurpabis,

Verùm vbi plura nitent in carmine, non ego paucis
Offendar maculis, quas aut incuria fudit
Aut humana parum cauit natura,

quam nulla dies vnquam extinguet, nulla obſcurabit obliuio. Dabam Maſſæ Fiſcagliæ die 15. Aprilis 1634.

XLV.

Clariſſimo Doctiſſimóque Medico Domino Petro Seruio, Gabriel Naudæus S. P. D.

Romam

EOúſque ab officio me continui quod tibi debebam, Petre Serui, decus & præſidium Medicinæ ob tranſmiſſum nuper ad me elegantiſſimum tuum libellum de ſero lactis, donec meum hunc quem Reuerendus Pater Puteanus tibi reddendum curabit, poſſem quoque hoſtimenti loco ad te tranſmittere. Sed ô præclaram, inquies, gratiarum vicem cùm pro ære lupini rependuntur, & gemmarum loco quiſquiliæ! Verùm

amabo te, Vir diſertiſſime, me ne ita ſuffrenaum arbitraris vt tecum paria facere velim aut debeam? Apage, precor, ſi quod vnquam de me tam grande nefas in animũ induxiſti, ſed potius quàm in me voluntatis tuæ ſignificationem egregio illo & facultatibus tuis apprimè conuenienti munuſculo declaraſti, permitte vt alio ex tenui & anguſta mea ſupellectile renumerari poſſim; dum interea pauperiem meam ex opulentia tua dimetior, teque vnum habeo qui non modò præclara quæque ac optima docere poſſis, ſed artem præterea Medicam eruditis tuis laboribus auctiorem indies ac illuſtriorem efficere. Vale. Dabam Patauij die 26. Iulij 1634.

XLVI.

maximæ tuæ & ſingulari humanitati qua me ſemper complexus es, magnanimitati etiam qua leuidenſe munus adeò jucundè amanterque excepiſti, & voluntati denique quam vt antea quidem habuiſti in me valde propenſam, ita nunc præclaris omnino & magis quàm ipſe ſperare potui illuſtribus verbis declaras te ſummopere deſiderio teneri anguſtæ meæ ſupellectilis rationem, ſtudiorúmque conatus promouendi. Quod equidem ſi quis alius mihi promitteret ſpem tantùm inde conciperem boni alicuius venturi, verùm dum te eiuſmodi pollicitatio auctorem habet, cuius voluntas non differt a poteſtate, nec beneuolentia a liberalitate, injurius ſane tibi nõ minimùm viderer ni gaudiũ illud pręme ferrem quod voti compotes

ſolet afficere, maxime cum duabus illis Cathedris quæ in Collegio Sapientiæ ſuis Profeſſoribus orbatæ ſilent, tertia jam accedat ob diſceſſum clariſſimi Petri Caſtelli, quæ nouum quoque deſiderat Medicinæ Interpretem. Qua certe in occaſione vt te Mœcenatem experiar, Princeps Eminentiſſime, rogo te, obteſtorque majorem in modum daturus etiam ipſe poſtea operam ne beneficium iſtud, cuius fama in omnes Europę Academias peruadet, aut in indignum aut immemorem contuliſſe videaris, ſed in illum potiùs qui omninò ſuum tempus in literarum ſtudijs cupit inſumere, omnemque operam & induſtriam in hoc præſertim impendere vt literati omnes, qui probe jam cognouerunt qualis ſis, ſciant etiam im-

modò oculos reficere gratiſſima ſpecie Typorum & totius volumi- nis elegantia, ac nitore ſed men- tem inſuper paſcere liceat elo- quentiæ tuæ Nectare ſuauiſſimo— quod ſingulari illa eruditione tem- peratum, in qua tu vnicus fere hac tempeſtate præcellis, ita ſe in omnium animos molliter inſinuat vt huic etiam diſplicere poſſit Roſæ & balſama, quem tua elegia ob mirabilem tunc purgatiſſimi ſermonis & exquiſitæ doctrinæ conſenſum non incredibili qua- dam voluptate delectant & affi- ciunt. Sanè quantum ad me ſpe- ctat ita mihi arrident cuncta quæ ſcribis vt nunquam meminerim me in hoc genere legiſſe meliora; etenim ſi cultum in illis & oratio- nis, quas vocant Veneres, ac or- natum conſidero, hauſiſſe mihi

ſtylum tuum videris & penitùs illum effinxiſſe ad eius imitationem quem in Iouio Sammarthano Foglieta & Pignorio communis etiam num laudat hominum benè, ſapientérque de rebus exiſtimantium ſententia. Si verò narrationis tuæ varium & locupletem apparatum intueor, etiam illum eſſe depræhendo, vt cùm cæteræ lucubrationes quas dudum antea Patauinorum omnium, qui in literis eximij fuerunt aſſerendis honoribus conſecraſti, te mirè ſollicitum fuiſſe declarent in hiſtorica veritate diſquirenda, hoc tamen præterea ſic & abundè & magnificè teſtantur Franciſcus Petrarcha & M. Antoninus Peregrinus quos nuperrimè tuis vigiliis & laboribus renatos eſſe voluiſti, quaſi in meliorem lucem, vt cùm ipſi vitam traduxerint per varios caſus & ho-

ambitione po
vt tecum cert
tes&furores ſ
loſophiæ ſubu
tur veritati.
obteſtórque,
vt me tanqua
cis tuis, viris
& optimis
audias, dur
tum in me f
tendam, vt
ſemel aduerſ
qui te quaſi
maledicentiæ
liqunt è multi
laceſſant, te
dum difficile
cum illis nimi
cum iis minu
garrulitate ſc
Lunæ deperit

lam allatrent? Quid Soli quan
integræ gentes & nationes com
nus illum inſectantur? Quid C
lo ſi ſputis aut luto appetatu
Quid Herculi ſi magno tumul
Pygmæi in ipſum mouent? Qu
Diogeni ſi furens aliquis cæc
impetu in eum incurrat? Qu
denique virtuti nocet, imò qu
tibi ſi ignari æmuli inuidi, quin
minem eminentium virtutum ab
que contumelia appellant, eoru
quoque ſplendorem ac expreſſa
effigiem ferre in te non poſſin
Permitte igitur illos ſuo genio l
benter indulgere, & libros qu
facis in dies nouos me hercle,
elegantiſſimè, rimentur ac expl
rent non ad Critolaj modo la
cem, aut Demoſthenis lucernar
ſed eorum etiam more qui n
dum in ſcirpo quærunt & magn
cr

neat, Eruditiſſime Claramonti, ad repetendos veterum amicorum congreſſus & fructus intermiſſæ conſuetudinis reguſtandos, ſatis eſt occaſionibus ad iſtud faciendum compelli, quæ cum per ſe ſint illuſtres aut neceſſariæ, pluris etiam in mutua neceſſitudine conſeruanda faciendæ ſunt, quam moleſtum plerumque aut inane literarum officium. Audeo incœptos jam antea tecum ſermones cùm in Flaminia eſſemus, nunc quod in Sabinis dego renouare non quidem deprecandæ veniæ cauſa, quod tamdiu ceſſauerim ab Epiſtolis, ſed proponendi potiùs quæ ſtudiorum tuorum interſint magnopere; atque vt in cæteris, quæ tibi dicere habeo, nulla eſſet vrgentior interturband te a conſuetis ſtadijs & compel

landi ratio, certè non poſſem tamen abſque flagitio diutiùs apud me premere quæ de te non ita diu eſt cum Eminentiſſimo Principe Franciſco Barberino multis vltrò citróque ſermonibus dicta ſunt, cùm a me qui libenter ipſis occaſionem præbui, tum verò etiam ab illo, qui mihi certè viſus eſt, pluſquam ipſe tibi facilè perſuadeas de te, tuiſque ſtudiis & commodis admodùm eſſe ſollicitus. Ad hinc igitur proximè poſtea in Sabinam diſceſſurus cum veniſſem & ipſe quæ ſumma ſua eſt & incredibilis humanitas blandè mecum de literatorum ſtudiis eorumque nouis operibus confabularetur; neſcio ſanè vt injecta ſenſim de tuis mentione eò tandem ſermo noſter ſe reduxit, vt me de illis tantum compellaret, quęnam

ſcilicet

rium, qui certè niſi tua de cauſa frequens eſſe non debet in ditione breuibus admodum terminis circumſcripta, quo denique animo, an metam iterandi in eodem circo, aut quieſcendi ea abſoluta, quæ nunc decurritur, vel aliò migrandi quò te forſan ſummorum aliorum Principum liberalitas & beneuolentia inuitare poſſent; enimerò tot quæſtionibus obrutus hæſitaui dubius, ancepſque, & cùm aliud non haberem in promptu, illud tantum Eminentiſſimo Principi reſponſum dedi, Dauum me eſſe, non Oedipum, vt in hiſce rebus tam acutè cernerem multa eſſe in illis, quæ forſan intimo tuo pectore concluſa ſeruantur, tantùm abeſt vt in amicorum & me præſertim qui a te diſiunctus viuo cogitationem per-

uenerint, & de quibus anteq
certi quidquam haberi poſſit,p
eſſet ad te referendum; an
igitur ille & tantum non imp
uit vt id facerem, ſed interea
uiter & multum riſit nouum h
meum ſtuporem, a quo vt
quamprimùm fieri poterit, c
moda reſponſione liberes, c
tum te velim etiam atque eti
Cæterum cùm me hactenus
deſtè tuleris de iis rebus ſcrib
tem, quæ tibi non ſummop
placere ac allubere non poſſ
ſanè operæ pretium nunc eſt
me patienter quoque feras in n
nullis, quæ niſi jam vſque ab a
leſcentia motus tuos reprimere
animum rebus in arduis tranq
lare didiciſſes tumultum in i
forſan excitarent vt ſtudiis ſ
ſic moribus inimicum. Hæc

illi condonaueris aduerſur
ſentiendi, nihil aliud habeas
te ab illo læſum, violatúmve
conqueri poſſis, ſed præter
qui ferit, alter eſt etiam qui
tur Hugo Sempilius è Soci
Ieſu Mathematicus valdè in
qui in opere de Mathematic
ſciplinis, quod anno proxim
pſo Antuerpię prodijt, varię
nò ac penitùs juncundæ doc
floſculos velut in anteceſsũ
lit neſcio cuius doctrinam M
matici, cuius editionem brei
licetur, atque vt in illud
fermè grauiores nodos & di
tates rejicit, quæ illi ad amo
feſtinanti negotiũ afferre pc
ſic quas tu nuper de Paralla
loco Cometarũ doctiſſimè
ſti ipſimet verbis, quę ſub fin
ſtolę proferam ſe hoc loci t

naretur, quàm veritati? Sanè
de eius argumentis cenſeo vt in
bonos & prudentes viros, qui
veritatis amore tenentur, nec
tum ſtudio callidè ac veterat
quicquam fingunt tam facilè p
bent *Aciam* fuiſſe ex filo cannal
no, aut alio ſimili, quàm pe
tùs difficile eſt vt ijdem rationi
Chifflet ij aſſentiantur illam ex
ro fuiſſe contendentis; nempe
lius ratiocinio toroſa eſt maſc
diligens accurrata multum hab
ex docto illo & ingenuo cand
qui ſuo ſe ambitu continet, nu
quam excurrens extra proprię
tis orbitam, vt litem in alieno fo
conteſtetur, quam in proprio p
teſt dirimere. Huius verò ſub
lis eſt arguta multum lex va
non apertè ſed clanculum &
inſidijs pugnans, totáque dum p
amœni

dere quibus oſtendebas teneri te
vehementi deſiderio intelligendi
ex meis qualis mihi videretur hic
libellus Figueroæ, quem nuper ad
me Patauio miſiſti, non commiſiſ-
ſem profectò te iſtius iudicij mei
expectatione tamdiu macerari, vt
ſi quid antiquæ tuæ humanitati
ſilentij mei confidentia detractum
ſit iraſci mihi iure tuo poſſis, etſi
minùs officij neglecti ſaltem diu-
tinæ meæ tarditatis pœnas repo-
ſcere; verùm quid Aulico Romano
cum literis, quæ præter ſeceſſum
otia quærunt & ceſſationem a
muneribus, quorum hîc nulla dies
immunis anteambuloni noſtro.
Beatum hunc inexpertus clamas,
ſed quæ tandem, ô Bone, felicitas
eſt ſurgere ad tinnitum æris crepe-
ri, & penduli, deſcendere in Au-
lam colluuie gentis otioſę refer-
tam

E

perfectè c
Figueroa,
ſus,verita
tanquam
ſpoliatám
mentis ; v
& ornam
humanio
nes ſe qui
tamen no
ratione ,
Amicum
deceptus
Quamob
cùm præc
ſapientiſſi
lijs, quæ t
perſuaſus
pore , qu
tenuioris l
diſcipliņa
animum

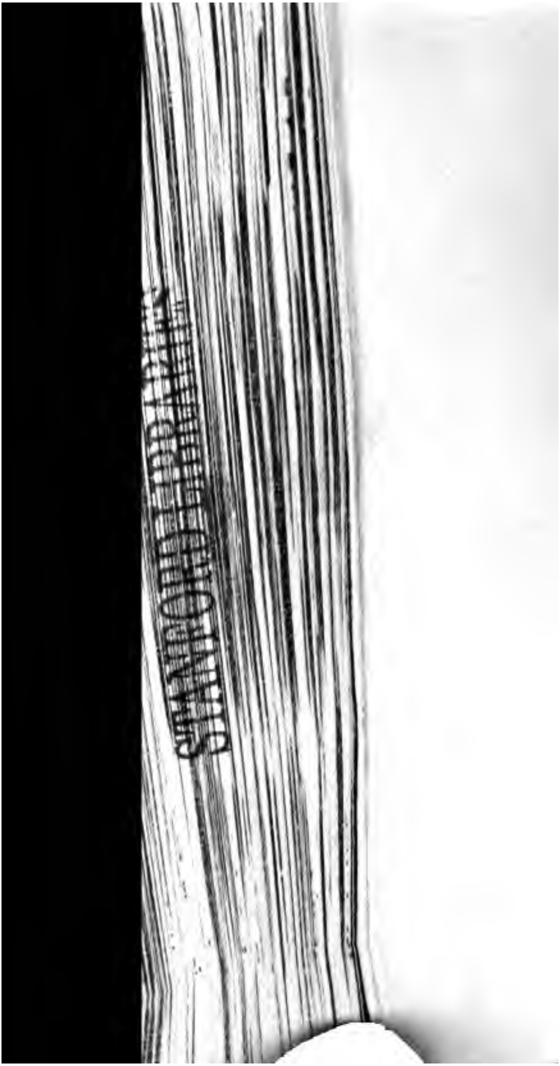
quandóque etiam ad ſalutationes Amicorum, ſed frequentiùs tamen ad publicos Conuentus Purpuratorum Antiſtitum. Vides igitur, Suauiſſime Rhodi, quæ ſint Aulicæ vitæ bona, quorum me pauperrimum eſſe in maxima ſemper felicitatis parte duxerim, eóque facilius ignoſces mihi ſi neſcio quo fato per hos vltimos menſes in tale Piſtrinū detruſus nihil interim ad te vel alios Amicos ſcribere potui literarum, nunc verò quod iniquo iſto munere defunctus ad ſolitum & longe gratiſſimum redire, Principis mei indulgentia mihi conceſſum eſt, videor prorſus tanquam ex longa peregrinatione adire te de nouo, Licetum amplecti, Thomaſinum, Argolum, Veſlingium, Farnacium & quotquot ſunt Patauij mei amantes viros ſalutare,

lutare, ad quos omnes, vt ſcribam
deinceps officij mei eſſe intelligo;
a te verò vt incipiam, amoris et-
iam & communis illius neceſſitu-
dinis, quæ tanta inter nos eſt,
Quáta poteſt inter duos eſſe maxi-
ma. Quod igitur de libello Figue-
roæ toties a me poſtulaſti, en tan-
dem accipe ipſum profectò non
cunctanter euolui ſemel atque ite
rùm non minùs certè tuo juſſu a
id inductus, quàm illectus etia
quæſtionis nouitate & opinio
quam animo pridem concepi
ſummo judicio Hiſpanorum in
bus tractandis & ea etiam ſut
tate, quæ tanta ſit vt eorum o
nò videatur eſſe propria; ne
quidem mea fefellit expe
quid enim in tanta breuita
vidit Figueroa, quid non at
ſuæ ſententiæ non minùs p

...
...um
...rin-
con-
tan-
atione
imple-
a, Vel-
orquot
iros ſa-
lutare,

llicitus, profectò vrgent me vehementer tot ſponſiones, quas auacter feci de re, quæ mihi videatur omnium eſſe certiſſima, te erò dificultates multæ non miùs premunt, ingenuus pudor, lior Ronchi, Obeli Aſteriſci, & cōitata de te, tuiſque virtutibus & ræclaris animi facultatibus in mnium animis expectatio; verùm quoniam hæ non ſunt tanti vt longè grauiores non ſuccreſcant coninuò ac velut pullulent ex tui libri retardatione, quæ iam incipit mnibus admodùm diſſicilis & noleſta eſſe, oro te per quidquid ſt in Amicitia ſanctum & inuiolaile vt eius editionem quam citiſimè fieri poterit, maturare velis tuo ſimul ac honori meo conſuere. Vale, Dabam Reate Idibus Martij 1636.

GR
NIV
LIFO
72
mail
re sub
ATE D

STANFORD LIBRARIES

I. GR
UNIV
ALIFC
0) 72
ulmai

are su

ATE

STA
STAN

MAY

MAR